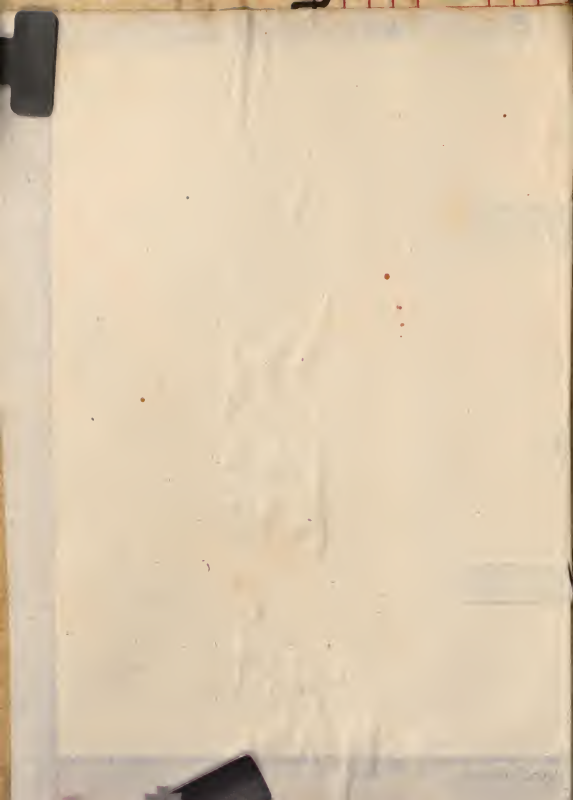

da te sunt illis fingule

stole al be et dic tunc

1562/143

Alexandri Achillini bo /
noniensis de in /
telligentiis.

ALEXANDER Achillinus Comiti Magnifico Hānibali Rangono
felicitatem.

On possum non admirari/Comes Magnificenti/rogosas et for/
n res argumentationes quibus contra ea que in libro de intelligē
tiis dixeram/non ut tyros sed ut ueteranus/in surgebas/dum li/
brum illum te audiente publice exponerem. Tu enim impuber
tatis ætatē uix egressus: q in dialecticis argutiis nec annū cōsumperas: ad
librandas Theologorum et Philosophorum secretiores discordias re me
paratissimum exhibuisti. Addo etiam q perrarum et insuetum est eos qui
bus res domi opulenta est: philosophari: et neglectis ardentis fortunæ
illecebris per asperas et incultas uias uirtutem imitari. Quare non ab re
de te sperandum est: ut quemadmodum existis inter studiosos nobilis:
ita inter nobiles euadas literatissimus. His igitur excitatus/ ut publice
essent argumentationes tue/annexis earum solutionibus/ Curauī. Vale.

p Rīmum dubium videtur q non si de
us est infiniti rigoris ipse moueat in
infinito: q sufficit ipsum in infinito mo
dico tempore mouere.

Rpondeo ymagineris deum gloriosum
maximo celo applicatum. ut ipsum effectiue ⁊
mediate localiter moueat ⁊ naturaliter quib⁹
in aīte assumptis. dico q conditionalis affir/
mativa ē vera: nec q sufficit q ipse in infinite mo
dico tempore moueat. quia in infinite modico
tempore mouere potest virtus finita. ⁊ infinite
modico tempore habile est tempus finitum mi
nus mensuratum: motus facti a virtute finita.
p3 ex logica illarum propositionum expositio/
ne. ⁊ quia signata est celi resistētia si signaue
ris temporis quantitatem in qua fiat motus: si
gnabo motorem: ⁊ si non signaueris tempus:
neq3 ego motorem. ideo effectus factio a virtute
infinita in infino pao mensura cōueniret ⁊ non tē
pus. quia infinita virtus ē finitus virtutes est i
tempore mouentia.

Secundum dubium videtur q sine aliis cir
cūstantiis valeat hec consequentia. hoc natura
liter mouet: ergo ipse mouet quantum potest.
p3 ex differētia rōnalis potētie ab irratiōnali.

Rpondeo non valeat illa consequentia. qā
imaginabile est motus virtutem crescere: ali
sunt variatū: ⁊ tūc relictus moueret motus
naturalis q3 prius. Scdo imaginabile est resistē
tiam decrescere. Terto ymaginabile ē appli
cationem agentis ad passum meliorari. Quar
to ymaginabile est remoueri impedimentum.
Ad argumentū potētia naturalis mouet quā

tum potest mouere cum circūstantiis pñtib⁹
sed stat variari eas. et patet agentibus natural
ibus inferioribus: ⁊ agentī presente passio non l
pedito partimam est in potestate naturalis agen
tis non agere: sed bene est in potestate rationa
lis agentis nō agere.

Tertium dubium videtur q nō sit talis pro
positio mouentium: equalis est resistētiarum. q3
iūc eque velociter mouerēt omnes motus cē/
li. pñs falsus. patet psequētia q3 ex equali pro
positiōe motus supra resistētiā equalis pro
uenit motus: tūc autem equalis ibi essent pro
positiones. p3 exemplo. sit resistētia primi celi
vi. 2. sit resistētia scbi celi vi. i. q3 celi maius
plus resistit. tūc si a dupla proportionē mouet
primum: et u virtus primi vi. 4. cuius virtutis
medietas erit scclūdu motus: ⁊ sic erit secun
dus motus vi. 2. ⁊ si eorū eorū eque veloci
ter mouebit cū aliter. s. a dupla proportionē.

Rpondeo littera dicit subē separate exce
dunt se in nobilitate sū ordinem ⁊ magnitudi
nem motorum: sic q3 altius celum ⁊ maius no
bilitate intelligentis regitur. ⁊ nō dicit illam. q/
lis est proportio resistētiarum: talis est propor
tio mouentium. que tamen certa est quantū ad
proportionem finitam vel infinitam. ⁊ in illo sen
su sufficit ipsa in proposito.

Quartum dubium dicit littera quanto des
ideriū ē sortius tāto motus est velocior: q qua
lis ē ppositio desiderij ad desiderij i motu
bus: talis ē ppositio motus ad motū veloci
te ergo eadem ē resistētia celoz: q3 nō ē verum
cū vñd celoz sit maius alio. p3 pña exēplo sit

maior motor vt. 4. sit minor motor vt. 2. tūc q. p. portio dīderiō ē duplax: mot⁹ ē f3 duplax pportione f3 dupla. pportio ē cū quatuor mot⁹ uet enū ad pportione qua duo mouet enūm.

Rñdeo itelligi pōt dēderiū ē fōm⁹ dupl⁹ absolute: et ē dēderiū maiōis potētie: respectiue f. cōparādo ipsū ad resistentiā: et ē dēderiū fortius qd maiore b3 pportione supā resistentiā. et tūc fō mō itelligit. ppō Bluerrois. q. velocitas motus seqt dūū agēis supā resistentiā et sic p. portio relectatū seqt pportione oīōz agēiū supā resistentiā.

Quintū dubiū iducit pbās oīcēs q. idēpēdētiā nō itert infinitatē et rō pp qd nō icnēt oīcta a pōis ē q. f3 uīuāt fūr. et ex istis opib⁹ ibeolog⁹ fructū hūc referat. f. scire discernere oīa pbōz ueritatē nō repugnātia a dōis cōtūdē ueritatē repugnātib⁹. Cōtra vī ē q. ibeolog⁹ idēpēdētiā nō itert infinitatē. q. rō diuina vi patermitas ē idēpēdēs. q. ipsa ē deus. et tūc ipsa nō ē infinita q. ipsa nō ē gīta gīuātē pfectiōis. q. tūc aliquā pfectiōnē bēret pī oīūmū quā nō bēret filius eius: et aliquā bēret filius quā non haberet pater: quod non bene consonat oīctis sāctoz. Rñdeo rñcōsēl diuinitis. f. iūuatio et spiratio sunt idēitē infinitē. q. ipse sunt deus q. ē infinit⁹ f3 ipse nō sunt formaliter infinitē. iō nō seqt icōuēniētiā aduētū. Secundo dico q. nō icōuēniētiā quā pfectiōnē respectuā ē ē una plōna q. nō sit l altera dico igit q. oē idēpēdēs est formaliter uel idēitē infinit⁹: et hoc negat a pbiloz pbo.

Sextū dubiū. an bō cognoscat infinitatē dei: aut nō: si cognoscat: nūc Aristoteles dicit falsūz Si bō nō cognoscat dei infinitatē: quō pcedit bō deū ē infinitū. q. illa q. bō nō cognoscat: ipse concedere nō o3. Rñdeo infinita dei nāz pure bō apbēdit: nō aut pbbēdit q. sic rep oīcti pōis. Secūdo dico q. bō ē bō et deus cognoscat infinitatē dei. Tercio dico q. bō q. nō ē deus fide l ducit ad credēdū deū ē infinitū. et sic scit bō illō accēpēdo fctre fm cōem enlgariū loquutionēz. q. tūmter credat absq. dubitātiōe: et ita ē. hoc scire ē ita largē acceptū q. errorē aliquē admittit et cōpāit. et dāto q. fūrē q. sic ēit rex: et iste ē socrates: et tū credo ipsū ēē platōē: et platō ē rex: f3 nō iste rex pñs f3 altius. tūc scio platōē ēē regē: et illā scīaz cōmial errorē hic. f. iste quē scio ēē regem est platō.

Septimū dubiū. Si infinitū nō ē cognoscibile apō pbōz: quō bō infinita itelligit.

Rñdeo infinitū ignōrū ē infinitū in actū: nō autē infinitū i potētia. Infinitas. n. ipis et motus ē i potē

tia pp succēssiōnē pōis ad pōis: l magnitudie aut pmanētī infinitas ē i potētia i diuīsiōe. q. semper i man3 aliqd p diuīsiōnē accēpēdū alio āi istoz mōz ē infinitas idēi duoz. l ppōe vī cōmūoz.

Octauū dubiū. q. pōis nō gradus l icōib⁹: g grad⁹ l illis ē ponēd⁹: f3 ita nedū fimple x f3 mixta et pscā fuscip magis et min⁹. qd ē f3 pñs et c.

Rñdeo sufficit p argumēto ponere l icōib⁹ plus uel mīu⁹: nō aut magis. q. duo leones vī: cū plus ē pfectiōe leōis q. unus leō: nō aut oī: cū magis leones ēē duos leōes q. sit unus leō: uel tres q. duos.

Nonū dubiū vī q. aliqui appetitus pformāia iclinatiōi nāi nō sūt bonus: q. potuit abrahā nel letherficere filiū suū: et sic iclinatiōe: babuiffz abrahā appetitū uolūtariū pformē nāi iclinatiōi et malū. q. nō obediuiffz abrahā alīstimo paccipienti imolatiōem filij.

Rñdeo appetitus seruādū filiū quā ē ex se erat bonus: f3 p accēdēs. l. deo oīdēt se fctē illic: efficiebat nō bonus. tenebat. n. abrahā obēdire bīz q. oīdēbat deus se uelle. nō. n. bō arbana dei atūgit. tmo n3 alteri⁹ bōis fecerit: o3 igit deū reuelare p se uel p aliū qd ipse uelit. Secūdo oīco cū3 duo oīi se bītes fm f3 i supā dīscordāt: tūc bō obēdire maiori dōi et oīmit tere minorē: pfectim cūra altare cū maior dōis fuerit potēs errare. l. ppositio si de⁹ a nā bō dīscordāssent. qd nō pūgit: q. nūc ualde puenētia et equat sūt mādāta dei. ite q. deus efficaciter uolūiffz morte3 f3 abacī sacrificio. opotebat abrahā oīmissa iclinatiōe sue nūc obēdire alīstimo. aliter grauius peccāssit et c.

Decimū dubiū. qd p infinitatē extēsiuā itelligēdū sit. nō. n. ad ppositū ē itelligere magnitudinē nō terminatā. Rñdeo infinitas extēsiua itelligit q. oē ens formalē ē pbbēfz: et bā iclinatiōe neq. ibeolog⁹ f3 pbūs deū ē infinitū posue rūt. Infinitas autē itēsiua i certo ene ipis vī i diuīnitatē: q. nō oīa enīa formalr icludiuiffz bā rī: ualiter aut eminēt. et bō ita infinate ē dīscordia licet ibeologū et pb3. et sic vīdēt infinitatē reperiri in deo negauit pbiloz pbo.

Undecimū dubiū. Quāto nūc sunt rīcīnīo: res mīe tāto sūt ipscōrē: f3 ens ap pbūz ē rīcīnīo: mīe q. pūmū: g pūmū ē ipsectū. pñc f3 al sum ē. p3 pñā q. cōparatiū pūppōit pōi. iūb.

Rñdeo maioris cōparatiō ē abusina. sic q. rīcīnīo mīe uel ē ipsectū: et nō ita pfectū licet il lud q. rīcīnīo ē. idē dō maior scōi argumēt.

Decedimū. Uīrū possibile sit ymaginari oū ēē pōis. et vī q. sic q. imagi⁹ ē ad ipōib⁹. lia.

Rñdeo ymaginatio aliñ ē cū assensu aliñ non.
cū seq̃la p̃dictiōis ⁊ sine seq̃la p̃dictiōis ex ocō
sup qd cadit ymaginatio. tūc dico q nō ē yma
giabile deñ ēē pōles qñ ide seq̃l p̃dictiōis: q de
⁊ pōitias passiva repugnat sic q d eadē re p̃sti
cari nō p̃nt. qz de⁹ ē act⁹ pur⁹. ⁊ sic intelligi lra.

Decimū 3^m du^m. vix de⁹ p̃seruet intelligētiā:
q sic qz forma p̃seruat id cuius ē forma deus
autem intelligentiā est forma ⁊c.

Rñdeo q sic. f3 ap̃ pbūz p̃seruatiō rei intelli
gi pōt sequens p̃ductionē. ⁊ sic nō p̃cedit pbūz
deū p̃seruare intelligētiā qz ap̃ eū eas nō p̃du
xit ⁊ hoc vult lra f3 p̃seruatiōe alia q ē p̃ forma
formā deus p̃seruat intelligētiā. qz de⁹ ē act⁹
ois intelligētiē aliñ a se solutiū. ⁊ hoc petit ar^m.

Decimū quartū dubiū. Vtq̃ intelligētiē se p̃
uēt. vñ q nōqz inter cōseruatiō ⁊ cōseruatiū est
distinctio rei.

Rñdeo positiue nō se p̃seruat. qz nō se p̃du
cūt. neqz aliqua eaz format se ipsā. neqz se p̃ser
uat cōseruatiōe sequēte. p̃ductionē ⁊ hoc suffi
cit argumēto. f3 negatiue se cōseruat sic. f. q nō
ab alio cōseruat. p̃seruatiōe eaz p̃ductionē se
quēte. f3 p̃seruatiōe sequēte formā depēdētē
intelligētiē se p̃seruat. qz ei⁹ ē quo cōseruat. ⁊
sic ab lra potius ē cōseruatio illa qz ab extra
⁊ sic p3 qz ip̃oprietatē modi loquendi explicat
istū dictio quodā mō lra posita. quōd intelligē
tiā se qdā mō p̃seruat. ⁊ hic ē sensus littere.

Decimū octauū dubiū. Vtq̃ ex maiore d neces
sario seq̃l p^m de necessario in prima figura. ⁊ vñ
def q sic p Aristotelem primo priorum.

Rñdeo maiore exite p̃a quo ad supposita l
actu ⁊ i potētia tūc cōclusio ē necessaria. ⁊ sic in
telligi Aristotelem primo priorum ⁊ sic expōit ip̃sū
Auerrois ibi. Si autē intellr maior de necessario
p̃a quo ad supposita l actu tñ: tūc nō o3 p̃clusio
nē ēē d necessario ut ois bō ē al necessario. hoc
albū ē bō qz hoc albū ē alal necessario. pōt tñ sic
ri aduerētia cīca minōrē an sit iucta uel ne. f3
hic nō ē locus ei⁹. lra intelligit l modis arguēdi
de tñesse nō autē modalibus.

Decimū sextū du^m. vñ p̃alo d gñone ab Ari
stotele textu p̃mēti. f3. p̃bet materiā ēē ēternā.

Rñdeo p̃alo d gñone textu cōmēti. f3. cōsti
tū gñō l ēē q̃redo an ex nō ente simplicit sui ge
neratio. ⁊ soluti⁹ q ex ente l po^m ē gñō: ex non
ente l actu. f3 textu p̃mēti. f3. d cāis gñois dicē
dū ē. vñ possibile ē. f. referēdo alibi dēterminata
⁊ d cāis ēternitatis ei⁹. Et textu p̃mēti. f4. dūe
sūt cāe gñois efficiēs ⁊ finis: ⁊ vñ qz istaz est
ētna ⁊ dēclaratū ē i phisicis. qz vna sēp mouet
alia sō sēp mouet. qz agēt sēp mouēt o3 sibi

passū qd sēp mouet. nō dico vñ qz oē passū mo
tū a sēp mouēt sit ētnū. p3 d m̃a fa ⁊c. mouēt
aut ē duplex: imobile ⁊ mobile. imobile spectat
o d metaphisicū: mobile sō ad nālē. De cā ēt
cui⁹ ē p̃tine moueri alio mouēt. f. d. nō mota
ab efficiēte dō ē. ⁊ textu p̃mēti. f3. d cā mātiali
dīcam^m ei⁹ ētūritatē ēē cāz q̃r sēp sit gñō ⁊ pōt
aīa dēclarari p̃ p̃ho. f. sēp gñōz ētēna ē m̃a
p3 aīa ex bīz q p̃ p̃pagationē gñōt qz tūc se
mel lūrupis istis ididuidis nō ēē possibile nūc
itēp reparare aliqd illoz. ideo opozet sēp
esse aliqūd illoz ⁊ sic gñonem ēē. quia illa
p̃ gñonē l ēē sū. nō o3 tñ gñonē cū gñone p̃tina
ri ⁊c. Imo o3 q nō. ⁊ sic qōis titulus affirmati
uus verus est. quō ponēbat lra.

Decimū septimū dubiū. Vtq̃ intelligē depen
deat a sūa sūmā^m ⁊ vñ q nō. qz abstractū a mū
li nō depēdet: f. n. intelligere depēdere: opozet
ite^m a corpore depēdere. qd ē p̃ Aristotele ⁊ vñ
tate. n. qz subīatis opamī p̃portionalis ē mo
dus operandi quo ad esse abstractū vel nō.

Rñdeo ip̃oprie of depēdet: f3 nō l gñe cāe
sūalīz. qz abstractū finis p̃m^m ⁊ it abstractū. nō
efficiētis. qz singlre nō effiēt ēē: nō soluti⁹. qz so
menō ē forma: f3 māliā nō tñ p̃pate. f. ex q p̃po
nat ip̃sū intelligēti. qz intellr gēf ē abstractū a p̃dic
tōib⁹ māc: medi⁹ a m̃a: f3 circa quā ē intelligēti:
⁊ tñ eleuatū ē intelligere ab intellectu agente: ⁊
sic ratio cōcludit ibi nō ēē p̃prie depēdētīā.

Decimū octauū dubiū. Vtq̃ plato ponet
formā q nō ē idea. q sic. qz ponit plato formas
māles sensibiles p^m metaphisice cōmēto. f3.

Rñdeo loq̃t ibi plato d sōra totius: ⁊ nō d sō
ma partī d qua loq̃t modo littera mēscēna.

Alexandri Mcbillini Bononiensis
de Intelligentiis.

Quolibetum

Primum.

Trumlati /

tudo intellectus sit minor
mister disformis. Hoc pri-
mum opus in quinque quoli-
bets partibus. In primo de
suprema intelligentia. In
secundo de intelligentia medijs. In tertio de
intellectu possibili. In quarto de intellectu age-
te. In quinto determinatur questio.

Quantum ad primum: quinque presuppono.
Primum latitudo intellectus est ipsi intel-
ctus ordinati: secundum quod ex se sunt ordinabiles. Se-
cundum infinitum est quantum non terminatur:
primo physicorum commento. 15. Applicabile est
hoc suppositum infinitum motus et virtutis: siue sit
infinitum per se siue per accidens. Tertium.
Infinita intensio latitudo est: cuius infinite inten-
sa est aliqua pars. Quartum latitudo in intel-
ctus: quoniam entium: terminus intrinsecus
extremi intensioris est deus: quia ipse est intel-
lectus quo nihil super. sed quodlibet aliud ab
eo infra est. Quintum. si infinitus vigor datur:
infinita distantia non gradu perfectionis entis in ef-
fectu reperitur. Ex his sequitur quod si infinite vir-
tutis est deus: infinite intensio est intellectus la-
titudo: et si finite: finite. Ideo de infinitate
vigoris primi entis duo videnda sunt. Primum.
mens philosophi fuit deum esse finiti vigoris.
Secundum: ad oppositum est veritas. primum
dupliciter probatur. Primo ratione Averrois
optimi Aristotelis. Commentatoris secundo celi
commento. 63. Si deus esset infinitus intellu-
tus: motus esset: et in instanti: et corpus motum esset in
finitum. consequens prima pars deducitur
deus natu aliter mouetur: non aliter circumstan-
tionabile est mouens: motus aut aliud: circumstan-
tia facit: et pro huiusmodi aut remissione motus ce-
li ergo deus mouet quantum mouere potest. er-
go si infinitus. in instanti. patet consequentia: quod
quodcumque pars tempore moueretur: magi-
nabile esset virtutem finiti mouere in illo: pa-
ter. augendo virtutem secundum quod arguitur. 4. phy-
sice. 2. primi. 72. subtilitas medijs. difficultas ma-
ioris est dubium tertium. Secunda pars conse-
quentia deducitur. In 12. metaphysice. commen-
to. 4. 4. substantia separate mouentes. excedit

se in nobilitate secundum ordinem et magnitudinem
motorum. ergo infinite nobilis intelligentia in /
finita magnum celum moueret. Secundo. si
in celo essent plures stelle aut maiores: celum tar-
daret motum suum aut quiesceret: secundo ce-
li: textu commento. 71. Hoc non est ex fatigatio-
ne agentis. patet secundo celi. commento. 36. quod
caret magnitudine: si etiam ex hoc esset: mo-
uens esset finitum in vigore. ergo ex defectu po-
sitionis est: ut patet a Commentatore. 12. meta-
physice. commento. 41. ergo finita est propor-
tio mouentis ad motum. ergo mouens est fini-
te virtutis. patet secundo celi. commento. 33. Et
commento. 53. quanto desiderium est fortius: tan-
to motus est velocior. Quod deus secundum Aristotelem
mediate effectiue moueat: patet da-
bio secundo. Contra philosophum quatuor
vires arguitur. Prima est via efficientis. Nulla
virtus finita potest infinito tempore moueri:
quia maioris perfectionis est maior tempore
mouere quam paruo. sed deus potest et cetera. Secun-
do. nulla virtus finita potest in infinitum effec-
tus causare. sed deus potest et cetera. Tertio. om-
nis causa infinite multos effectus continens est
infinita. sed deus est causa et cetera. infinitas reuo-
lutiones vel rerum species deus continet.

Quarto. omne infinite multa potens intelli-
gere est infinite perfectioris. quia maioris per-
fectionis est multa potens intelligere quam pauca
potens intelligere. sed deus est infinite multa po-
tens intelligere et cetera.

Ad hoc premittitur quod ubi philosophum intro-
ducam respondentem: non teneo responsione
illam. Ad primum. intelligendo de finite vi-
goris: negatur maior. patet de intelligentia ci-
tra primum. et habetur octavo physicorum com-
mento. 79. et in libro de substantia orbis ca. 3. Et
si predicato maioris addas: independenter: ob-
ceret philosophus quod independentia non inseri
limitatem: quod primo posteriorum et primo phy-
sicorum textu commentis. 35. infinitum secundum quod infi-
nitum est ignotum: siue sit infinitum in magni-
tudine: siue in magnitudine: siue in forma. ergo de-
us non est infinitus: aut ne ipse aut alius co-
gnoscit infinitum: et deinceps impediret quod loquar
Aristotelem. 6. cognoscere debet: quod apud ipsum quod in /
tellectu possibili capi non possunt: nullo intelle-
ctu capi possunt. Ad probationem maioris preter-
missa distinctione inter longius durare et longi-
us agere. quod primo ethicorum capitulo. septimo: non
est nobilior albedo prius dici quam prius anni. nega-
tur assumptum. quod autem intelligentia est insatiabilis

lis: et celum non est magis ex se resistitū vno tempore q̄ alio nō variat. p̄portio potētie motine supra mobile: et sic intelligentia potēs mouere per diem: perpetuo potēs mouere. ideo non si infinito tēpore mouebit: infinite virtutis erit.

Ad secundum negatur maior. p̄ q̄ dicitur sole. neq̄ successio impedit: q̄ nihil virtutis aduenit soli causato primo effectu. q̄ dicitur causat primum: ita virtualiter cōtinet secundum sicut post.

Ad tertium. negat maior: ad minorem cum probatione. species sunt in numero determinato quo ad naturam: quia quilibet differentie sunt finite: nō multo p̄p̄ter se. commemo. ii. Neq̄ in infinito multiplicabuntur sunt a natura. et si quāvis est ex ratione numeri in infinito multiplicabilis esset numerus. quātūvis est tōm ex natura rei numerate impossibile ē in infinito multiplicari: numerū: neq̄ si infinite erunt reuolutio nes: in infinito multiplicabuntur reuolutio nes.

Contra. si infiniti leones existerēt: infinite essent perfectio nes: et causa equiuoca simul cōtinet eos. ergo infinite p̄fectionis est cā. Respondeo: aut mensurat perfectio penes distātiā: aut non gradu speciei. et tūc p̄ceditur antecēdēs: et negatur cōsequētia. aut mensuratur penes distātiā: aut non gradu perfectio nis. et tūc cōceditur cōsequētia: et negat antecēdēs. Ad quartum. negat philosophus maior: q̄ tātū intellectus possibilis vel homo est infinita potēs intelligere: et negat minorem tertio: erroris intēdō: scilicet tātū deus deus intelligit: p̄ dōblo p̄lo.

Secūda est via appetitus. appetitus q̄ quocūq̄ finito dato potēs plus appetet nō satiat nisi si infinito s̄q̄ humanus appetitus quocūq̄ finito dato potēs et. maior p̄q̄ appetitus nālīter sicut i suā quietatū d̄ fert i vltimū finē. minor potet: q̄ intellectus potest volūntati presentare quocūq̄ finito maior. Secūdo finis est perfectio ordinatus i finē. ergo finis oīa alia excedit. finis aut sunt ordinabilia. ergo infinitus est finis vltimus. Tertio. omne finitū h̄ finē: deus nō h̄ finē et. q̄ i nihil ē ordinabile. Quarto. si omnis finis est finitus: procedit i infinitū in finib⁹: aut i circulum. cōsequētia autem est impossibile.

Ad primum de appetitu naturali: aut animalis cōbōm i sc̄tationē naturali: aut recte regulator: cōcedit maior: et negat philosophus minorem. nō enim probatur ea tendere in infinitū: nisi probetur infinitum esse. Sed de appetitu cōfesso erroris: aut reuētē rectū dicamen. maior ē falsa. q̄ volūtas ē aliq̄ impossibile. tertio et b̄corū capite. 5. vnde secūdo p̄physicos cōmēto. 31. vlt

timam i volūntatis malitias videt bonū: et non est in rei veritate. Inten si vero in rebus naturalibus bonū ē: s̄q̄ p̄blosophū i libello d̄ bona fortuna. De rigore tēi sermonis cōcederet philosophus. nō maior deo potēs intellectus presentare volūntatis: possit intellectus p̄sentare volūntati maior deo: et sic minor ē vera. s̄q̄ disformiter sumptis maior et minor i serie. negatur p̄sequētia.

Ad secundum. rationi finis requiritur excessus: sed nō infinitus. secūdo enim p̄physicorū text. cōmēti. 24. corporalium vel artificialium. finis mus non finis. Tūc q̄ primo politico: anima alia hominum grauita sunt. Tūc q̄ capacitate finita: cuius modi est secūdo intelligentie: cōprebensum est finitū: secūdo metaphysice. cōmēto. 13. Tūc q̄ primo de generatiōe cōmēto 16. infinitum secūdo q̄ possibile ē in potētia. Tūc q̄ 15. de animalibus. Infinitum nō reposit.

Ad tertium. negatur maior a philosopho. q̄ omne finitū est finis vel habens finem: tertio. n. p̄physicorum cōmēto. 31. q̄ finitum finitur ad aliquid extra se: est famosum et falsum.

Ad quartum. negatur consequētia.

Tertia est via emūentie. Vniuersum ē optime dispositum: sed melius dispositus si ponatur ens infinitum q̄ si nō ponitur. ergo oporiet ponere infinitū. Secūdo ena perfectio simpliciter est composibilis alteri. sed infinitus est perfectio simpliciter: q̄ in quocūq̄ ē melior ipsa q̄ nō ipsa. ergo infinitus est p̄possibilis deo. ergo necessario deus est infinitus. Tertio. in nulla perfectione simpliciter includitur imperfectio: sed finitas est imperfectio: quāto aliquid ē limitatio: itāto est imperfectio. ergo i deo nulla reperitur finitas. Quarto. nōllum p̄bibitum est perfectius nō prohibitum. sed si infinitum esset: esset perfectius finitū. q̄ infinitum nō est prohibitum.

Respondeo. via emūentie cōcludit deum esse perfectiorem alijs: sed nō infinite. Ad primum nō valet cōsequētia: patet in simili octauo p̄physicorum cōmēto. 56. q̄ oportet addere antecēdēt. et possibile est q̄ deus sit infinitus i rigore. et tūc philosophus negat minorem.

Ad secundum. negat philosophus minorem cū probatione. q̄ tūc destrueret vniuersum.

Ad tertium. patet ex quarta via.

Ad quartum. negat philosophus minorem. de tota. q̄ si infinitum esset. non esset perfectius finitū. q̄ nullum finitum esset. q̄ tertio p̄physicorum cōmēto. 30. Blietas et p̄git finitatem. sed si infinitum esset et finitum. infinitum esset aliū

8.

7.

9.

u finito. Tum q^o posito infinito in magnitudi-
ne nullam magnam aliud ab eo, aut eius pari
bus esse. infinitum autem in vigore nō pariter
pariter. ergo nihil est compossibile infini-
to i^o vi-
gore. Ex his sequitur, q^o distinctio de infini-
to in vigore intell^o & extell^o: nō admittit el
se pro aliquo mēbro eius a philosopho.

Quarta est via remotionis. Nulla imperfe-
ctio est ponenda in deo, sed finitas est imperfec-
tio &c. minorem probō quadrupliciter. Pri-
mo, quāto res est limitatio: tāmō est imperfec-
tio: sed omne ad cuius augmentum sequitur
augmentum imperfectionis est imperfecta:
vel non est sine imperfectione &c. Secundo,
quāto aliquid est propinquius non enti tāmō
est imperfectum, sed quāto aliquid est limita-
tius isto est propinquius non enti, ergo limita-
tio dicit imperfectionem &c. Tercio, quāto
nature sunt rictiores materie tāmō sunt imp-
fectiores: sed quodlibet finitum finitiam habet
distantiam ad materiam, ergo est imperfectum
& nō nisi q^o finitum, ergo finitas dicit imperfec-
tionem. Quarto omnis carentia perfectio-
nis dicit imperfectionem, sed omnis finitas vi-
ciū carentiā vltioris perfectionis: secundū
illud genus cui additur. Respondet: nobis
naturaliter insertum est entia nolle male dispo-
ni, &c. metaphysice in fine, idco nihil est in deo
quod dicatur imperfectum. Quarta etiam
sexto cibicorum capite primo, deus est sanus
l^o quonō est additio neq^o diminutio, oportet igit^o
philosophum negare minorem. Ad probatio-
nem primam: finitas quantitatem virtutis im-
portat: & virtutis augmentū dicit perfectio-
nem & importat negationem maioris virtutis:
tunc si maiori virtuti negare non sit aptum ali-
quid correspondere: tunc similitudini non adiunc-
ta est dependentia, & sic esse in deo dicit philo-
sophus. Ad secundam similitudinem duo dicit
scilicet: & finitum: tunc si virtuti additur maiora-
tio, negatur minor: tunc limitatio est distan-
tius a non gradu entis, sed si fertur maiortas
ad maiorem virtutem ibi negativē inclusam:
tūc minor est vera: & non est deo applicabilis.

Ad tertium, negatur pia p^oia minor se.

Ad quartum negatur minor, q^o carentia ibi
presupponit aptitudinem ad maiorem perfec-
tionem essentialem, sed sumpta carentia precise
negativē, negatur maior a philosopho.

Contra duobus viis. Prima contra op^oina,
tem est, omne finite inensum est finite remissū,
ergo omne finite perfectū est finite imperfectū,

Secundo, in deo nulla est imperfectio, ergo
infinita in eo est perfectio, patet consequentia,
quia non est aliud non gradus imperfectionis
q^o infinita perfectio.

Tercio, deus nihil non intelligibilitatis ha-
bet vel nobilitatis, ergo infinite intelligibilis
vel nobiliss^o est.

Quarto: deus entitatem habet a se, ergo cū
tota plenitudine: ergo cum infinitate. prima cō-
sequencia patet: quia nihil limitante habetur nisi
ab agente limitante illud ad certum gradum.

Quinco: si non posset esse infinitum ens: per-
cipere apprehendere ens infinitatem enti re-
pugnare. Ad hec philosophus, Ad primum
negatur consequentia, quia infinite latitudinis
tensionis remissio privative opponitur, sed fini-
te latitudinis perfectio non pure privative
opponitur imperfectioni, quia imperfectio duo
dicit: primum & privatum: finitiam propin-
quitatem non gradui perfectionis. Secundum
& positum potentialitatem finite distantie:
hoc secundum repugnat oedocet enim deum
possibile sit imaginari potentialem, non tamen
possibile est imaginari deum esse potentialem.

.12.

Ad secundum negatur consequentia. Ad
probationem negatur assumptū. Sed impositio
q^o imperfectio solum significet finitiam propin-
quitatem non gradui perfectionis: admissio ca-
su iterum hanc nego, deus est imperfectus: q^o
non varianda est responsio propter impositio-
nem significationis termino autentice signifi-
canti. Similiter posito: q^o conuertatur ille,
deus est finite propinquus non gradui perfec-
tionis, & deus est imperfectus, adhuc conce-
det philosophus primam, & nego secundam.
Sed isto q^o perfectio & imperfectio privative
opponantur: & q^o imperfectio precise impor-
tet finitiam propinquitatem non gradui perfec-
tionis: conceditur: retur q^o omne finite perfectum
esset finite imperfectum, & sic deus esset im-
perfectus: quia eius finite inensum esset perfec-
tio, ergo finite remissum: non tamen respectu in-
terioris perfectionis possibile, sed respectu
intentionis gradus motus, vel proportionis,
vel respectu imaginabilis perfectionis gradus
non oportet autem cuiuslibet imaginationi ali-
quid posse in re correspondere, tertio physico
rum textu commenti, 75. neque inconueniēti
variato casu: & significatione terminorum: con-
cedere propositionem similem in voce propo-
sitioni prius negare: & diversam in significa-
to: & sic non est redargutio. Et tunc sequi

tur non esse habilem non gradum imperfectio-
nis sicut non est habile infinita perfectio. ni-
si forte ad imaginationem. Ex hoc sequitur
q. imaginatio licet non sit possibilis q. a. crescat a
non gradu perfectionis finite velociter in hora ad
sumum. b. vero crescat a non gradu moris i
eadem hora in duplo velocius continue q. a.
q. continue ante finem et in fine bore erit. b. re-
missum. et in duplo intensius q. a. dummodo ni-
hil subito acquiritur. aut deperdatur vni eoz.
et tamen. a. erit in fine bore summe perfectum et. b.
imperfectum. Ad tertium. negatur consequen-
tia. Ad quartum. de rigore sermonis conce-
dit philosophus primam consequentiam. et negat se-
cundam: q. plenitudo supponit in consequente
pro existente aut potest existere: cuiusmodi non
est infinita plenitudo. sed de bonitate intellectus
sumpta plenitudine in consequente pro plenitu-
dine imaginabili siue possibili siue non concessa
secunda consequentia negat primam. Ad quin-
tam. negatur consequentia. q. sola repugnan-
tia ex rōnibus formalibus terminorum cuiuslibet
apprehendenti terminos potest apparere. licet
consequens philosophus concedat.

Secunda est via. contra conclusionē. Aristote-
les octavo physiconū textu cōmēti. 79. et 12.
metaphysice textu cōmēti. 41. sic demonstra-
tione arguit. deus ē infinitus. ergo est sine magni-
tudine. sed de infinitate durationis consequen-
tia non valet. ergo de infinitate intensiva eā in-
telligit. Secundo. per consequentiam philo-
sophi si esset virtus infinito tempore mouens: et
in magnitudine finita: moueret in instanti. que non
valet de infinitate durationis. patet de celo. et
de infinitate intensiva eā intelligit.

Tertio. per consequentiam Commentatoris in
libro de substantia orbis. motor est finite potētie.
ergo non est causa continuationis eterne: et ex op-
positio consequentie sequitur oppositum ante-
cedentia.

Ad primam. non est illa ratio Aristote-
lis: nec vel alia formata a Commentatore ibi: nul-
lum corpus: aut virtus in corpore mouet infini-
to tempore. sed primus motor mouet infinito
tempore. ergo primus motor etc. Et si celū mo-
uet sp̄eram ignis in girum tertio celi cōmēti.
10. 20. dico primo q. motor ille est ab intelligē-
tia: mediate tamen. Secundo dico. q. nullus est
motor ignis qui sit eterne: q. non effūdet ignis
numero cōtinue: et variato mobili variatur mo-
tus: licet eterne movebitur ignis s̄m philoso-
phos. Cosm. forma corporis et ita non est substantia

eterna in materia. quia dato opposito dare-
tur forma eterna: que nōq. aut perpetuo opera-
retur. aut etc. et sic daretur forma materialis
infatigabilis: pp̄ hoc et alia repebendū. Quer-
ro. si uicemā primo physiconū cōmēti. 63.
les ibi de infinitate intensiva: quia non dixisset
ibi tex. cōmēti. 78. tria sunt infinita. mouens.
motum. et tēpus. et si sic. nulla est sermōnis con-
tinuatio. per palmam motorem intellige omne
quod mouet celum. siue deus siue non. siue vn⁹
siue plures. patet octavo physiconū textu cō-
mēti. 45.

Ad secundam. omnis virtus in magnitudi-
ne est fatigabilis. ergo si infinito tempore mo-
uens est aliqua virtus in magnitudine: infiniti
vigoris est. et si sic: in instanti mouet. patet i li-
bro de substantia orbis capite tertio. et sic patet
implicatio contradictionis inclusa in hoc pro-
positione. infinito tempore mouebit virtus in
magnitudine: Ex hoc patet consequentia phy-
losophi in libro de sensu et sensato. f. in infinitis
minorato visibilibus in infinitum maiora: et vi-
sua illud debemus videre: et hoc est: propter ma-
terialitatem virtutis. aliter cōcluderet intellectus
tum possibilem esse infinitum etc.

Ad tertium. distinguit Commentator octa-
uo physiconū commento. 79. et in libro de sub-
stantia orbis. et secundo celi: commento. 71.
finitatem. f. temporis. et de hac consequentia
valet. et antecedens est falsum. et actionis. et de
hac antecedens est verum. et negatur consequen-
tia. aut intelligatur de motore celi dependente.
de finitate temporis. et potētie ad operandum
vel mouendum quantum est ex se.

Sed q. hoc opinio in pluribus errorat vi patet
cōsiderati loca i quibus introducit philosophus
pb̄us rēspōdens. ideo ea dimissa pono secundū
dictum principale. Deus est infiniti vigoris in
essendo. et operando. in tempore. et actione. Ex
quo sequitur infinitas esse intellectū latitudinē.

Contra. nullum in finitū excedēs latitudinē
aliquid terminat illā. sed deus latitudinē creatorū
i finitū excedit. et. maior p. 3. q. i latitudine vni
formiter diffusi gradus summus excedit rei
missum. et i nulla p̄positione. Secundo. om-
nis gradus ex gradib⁹ remissiorib⁹ licet iue p̄po-
nit. f. deus non cōponit q. deus non ē terminans.

Tertio. ois gradus latitudinis finitus sup-
tus reddit gradū finitū termināte latitudinē il-
lā. sed nullus gradus creatorū finitus sup-
tus reddit deū. q. deus non ē finitū terminans.

Quarto, omnis gradus terminans latitudinem mensuratur ea, sed deus nullo extrinseco mensuratur, ergo non est terminus, maior patet: quia tanta est gradus intensio: quanta est latitudo media inter ipsum et non gradum.

Ad primum, terminare est dupliciter: intrinsece et extrinsece, maior est vera primo modo: et non secundo modo. Ad probationem: non est bec latitudo uniformiter difformis: patet quod libet quinto.

Ad secundum, si per compositionem in cellis diversarum rationem negatur maior: quia isti gradus diversarum specierum non sunt acquiescibiles: vel desperdibiles ab eis: quorum sunt, si sumpta compositione pro eminenti continencia concessa maiore, negatur minor, et ideo quod difformiter sumatur in maiori et minori, negatur consequentia.

Ad tertium, duplices sunt latitudines, quaedam sunt rei eiusdem speciei, et sic quilibet pars latitudinis est eiusdem speciei cum alia parte, et de istis maioribus concedi possunt, quia in infinitum crescente aliquo: ipsum cuiuslibet maiori se aliqui equabitur: alia non mutatis, in his enim gradibus maior minorum similiter et actualiter continetur, alie sunt latitudines essentiarum: et in istis una pars latitudinis est alterius speciei ab altera, et de istis maioribus sunt falsae: quia in istis maior minorum dissimiliter continetur, et eminenter et quanto essentia est altior: tanto dissimiliter continetur, deus igitur infinite dissimiliter continetur.

Ad quartum, duplex est distantia: intrinseca: et est essentia distantia: ideo tanta est perfectio quanta est distantia: et sic essentia se ipsa est aliquante perfectior, et sic se ipsa excedit inferiores species, non tamen ipsa tota est excessus: quia non se tota excedit: si simulum perfectionis est excessus: ex quo sequitur quod nulla essentia alia a prima infinite excedit aliquid, quia quilibet essentia alia a prima est finita: et excessus quo ipsa excedit non est tanta nobilitas sicut ipsa: et sic inter excedens et id quo excedit non est omni modo identitas, alia est distantia extrinseca: et est essentia: non ita perfecta mediana: non infensio: sed in cognoscendo non intrinsece: sed extrinsece: non a priori, sed a posteriori, non adequate, sed diminute mensurans respectu finito, et impossitionabiliter respectu infiniti, et sic mensurari non repugnat deo, Rationes aut philosophorum super dictis ab eis fundantur, ideo non difficile est eas solvere.

Ris occurrunt dubia. Primum est: quantum deum deus intelligat. Respondeo per duo dicta. Primum, opinio Aristotelis est quod sic. Secundum, illa opinio non est vera, primum patet sex

rationibus, quarum quinque habent, scilicet metaphysice commento, si ubi principaliter soluitur bec questio, ideo hoc primum allego perbi supra.

Prima est via nobilitatis, Nullus intellectus in actu intelligit minus nobile, sed deus est intellectus in actu et maior est Aristotelis ubi supra, Nobilior non intelligit, et supplet commentator in una expositione, minus nobile, et expositionem confirmat, Impossibile est deum intelligere vilius, aut nobilior, Secundo per commentatorem ubi supra, si intelligit deus aliud, substantia eius non erit nobilissima omnium entium, probat consequentia, quia nobilitas non est ei, nisi quia perficitur per aliud quod aliud necesse est ei sit nobilior eo, quia intellectum est perfectus intellectus. Tercio, per commentatorem tertio de anima: commento, 36, contra Themistium, Quod comprehendit minus perfectum ex eis comprehendentibus: que non sunt admixta materie: necesse est ei comprehendat perfectum et non e contrario. Quarto, per commentatorem ubi supra, si primum intelligi vilius: continetur ei sua nobilitas sit intelligendo vilius et.

Quinto, per commentatorem tertio de anima: commento, 19, Intellectus agens non intelligit aliud eo: um que sunt hic: quomodo igitur alie intelligentie bec intelligent? Confirmatur per commentatorem in libello de beatitudine anime: non est alia natura quod apprehendat intelligibilia nisi homo, Intellectus intelligibilia materialia.

Secunda est via actualitatis, Omne intelligens aliud patitur perfectius, deus non patitur et maior est eo ubi supra, per hoc philosophus: sic melius est non videri quam videri, et intelligo melius est simpliciter: non nobis: non videri quam videri: scilicet impetiosa intellectu vidente.

Secundo, commentator ubi supra, Quod intelligit aliud: transmutatur in sua substantia in aliud, et cum primum intelligit quodlibet: necesse est ei transmutari in vilius.

Tercio, commentator ubi supra, Si primum intelligit aliud: sua substantia non est actio eius, si necessario perficitur per hanc actionem: sicut intellectus perficitur in nobis per id quod intelligit.

Quarto, omne intellectus est perfectio intelligentis: sicut intellectus per se, si vilius perfectior intellectus actualium perfectior esse non possunt.

* Evidens est parat videri non autem modum videri di.

Quolib.

ergo scilicet anima est cōmēnatoria ubi supra: et
tertio de anima cōmēto. 28. Intellectio appel
latur actio perfecta imo cōplēmentum. minor
Cōmēnatoria. 12. metaphisice cōmē. 36. Plus
intellectus separatus ordinat in minus bo
num septio. Quinto. in omni intelligentia li
telligente aliud est aliquid simile materie. sed i
deo nō est aliquid simile materie. ergo scilicet tota
ratio est Cōmēnatoria tertio de anima cōmēto.
to. 5. Sexto. Intellectus semper est sub eo qd
intelligit: p̄ ex eis ubi supra. ergo si deus intel
ligit aliud: deus est sub alio. antecedente intelli
go ubi intellectus est aliud ad intelligente.

Tertia est via independencie: omne intelligit
multa intelligit aliqua que sunt causa ipsius. p
Comentatozem ubi supra. sed deus nō intelli
git aliqua que sint causa ipsius. ergo &c.

Secundo, si deus intelligit aliud: indiget alie-
ro, quod est cōtra posuim de primo principio,
cōditionalis est Cōmentatoris ubi supra.

Quarta est via simpliciter. Quandoque intellectus et intellectus adunatus perfecta adunatione illa sunt eum omnibus modis. quoniam si intellecta sunt plura: non adunantur esse essentia intellectus. et sic essentia intelligentis erit aliud ab intellectu. sed in deo intellectus et intellectus adunatus eest. maior cum probatione et minor sunt. Comentariorum libri supra.

Secundo: per Cōmentatorem. 12. metaphisice cōmēno. 36. intellectus: intellectum: et intelligens: reducunt in unū: et nō differunt nisi respectu dispositionum. Tercio: per Brilotelem tertio de anima. Idem finis acium est sciens: et rei. ubi Cōmentator cōmēno. 19. inuiti aliquid propriū intellectui agens: quia non differt a materiali. 49. in intelligentia agens: scietia in actu eadem est cum scitio: intelligo propriū conuersibile. Quarto: per philoſophum 1. et 2. de anima. Idem autem secundum actum est scietia rei. ubi Cōmentator cōmēto. 27. scietia abstractum est: et ipsum scitū omnibus modis. Contrario dispositioni in scitū intellectus materialis. Quinto: per Cōmentatorem tertio de anima cōmēno. 36. intellectus debet esse intellectum omnibus modis: et maxime in rebus liberatus a materia. Sexto: dixit cōmēno. 13. licet arguendo. Septo: primus est simplicior intellectus: unde est finis sine multiplici: et quia est sine alietate intellectus et intellectus sine multiplici in intellectum. p. 3. et Cōmentator ubi supra.

Quinta via. assumptum Lōmentatois ter/

Principium.

tio de animæ: cōmentio. 26. ad probandum qd in
 intellectus quozum intellectum est abstractum a
 materia semper veridicatur: qz solum intellectus
 est abstractum a materia; si autem infioria a
 superioribus intelligitur: cōsequētia non valet:
 aut assumptum non est verum: sicut neqz de
 helle cu possibili. lumēt qm velim antecēdēt
 cum ly pūmum. Ego autem non restringo qd
 possum absolute intelligere. Secundo p con
 sequentiam. Cōmentio: tertio de animæ: cō
 mentio. 25. Si nonhucitur quandoqz intelli
 gens t quandoqz non: nūbil intelligit extra se.
 ergo si intelligit aliquid extra se: ipse intelligit
 quandoqz t qñqz nō. Iy deus nō qñqz intelligit
 quandoqz non. ergo nō intelligit aliquid extra se.

Terzio. intellectus intelligitur a rebus se-
paratis in actu: nihil non intellectus intelligit
ab eis: ergo nihil intellectus intelligit ab eis. m.
not est Commentatio ibi supra. Quarto.
Commentatio ibi supra repetendi. Terti-
um in duobus. primum: deus intelligit multa
subito. secundus: deus intelligit omnia: ex quo
intelligit se esse principium eorum: quia hec co-
tradicit sermoni nostro: cum dicimus q. intel-
ligit se: & nihil extrinsecum: & q. intellectus &
intellectu in eo sunt idem omnibus modis: sub-
dit hec quo dicit si non intelligentia demonstra-
tiones Aristotelis. Et ibi sequit. cum non
intelligit multa: quia non subito neq. successi-
ue. et dixi. Commentatio ibi supra. quia la-
sa ref. p.3. consequentia. quia non reperibilis est sue
essentia: nisi intellectu coniuncto sensui cui acci-
dit laসা per accidens &c.

Secunda via. Si prima intelligentia cognosceret secundam cognita esset cognito secunde: secundum cognoscimus primam. ergo fa. quibus cognitiombus realit distinctio se cognosceret quod superfluit. p3. p3a: quia per primam a per seipsum perfectius tunc se intelligit r3 secunda. Ipsema q3 in se quod non apparetur nulla quidditas alia ab. a. est perfectius formalis notitia ipsius. a. q3. ipsemet. sicut nihil aliud ab. a. est verius. a. q3. ipsemet. p3. consequenter quia prima est notitia secunde alterius rationis a notitia que est secunda de se met. ergo non sit ille notitie que perfectius cognoscit prima est minus perfecta q3 secunda. quia tunc prima imperfectius intelligit r3 secundam q3 secunda seipsum. ergo prima essentia est perfectius notitia secunde intelligentie q3 ipsemet secunda sui sit notitia.

Secundo, si actu intelligentia intelligeret
formas materiales: non per essentia intelligentis

bui? ꝑ
 intellectū
 istū? Intel
 lect? ē ab
 stractū?
 iste Intel
 lect? sēp
 iudicat:
 pericula
 rē helle
 to ante
 ꝑia non
 v3. rē sō
 intellecto
 ante af
 sumpeūē
 negādū

ut per intentionem intellectus. Non enim est alius modus intelligendi aliquid per se: non primum quod eternum et invariabile non est representativum variabilis et corruptibilis: ut sic non secundum: quia indigerent intelligentie intellectu agente abstracto: et sic intellectus intelligentiarum de penderet ab existente in corpore: si non deperderet intentiones ille a fantasmatibus: reverteretur ratio Commentatoris tertio de anima: commento quinto contra Averroitem. Si formatum per intellectum esset eternum. formatum esset eternum. ergo forme sensibiles essent intellecte in actu extra animam: et non materiales omnino: aut aliquod intelligere intelligentiarum non esset eternum: quia intentiones corruptibilium sunt corruptibiles secundum Commentarium ibi: et commento. 30. Istarum rationum conclusionem ponit Commentator tertio de anima commento. 5. et 8. primum non intelligit aliquid extra se. et 12. metaphysice commento 39. Illud quod est intelligens: quod intelligit se: non quia intelligit aliud: est virtus quod habet vitam in se: non nobilitas. ideo vita et scientia proprie dicitur de eo. Ex his de mente philosophi habetur quod 3. Primum: deus intelligit se: et non aliud. et si ostendit. verum est recipiendo. sed aliter non. dicit quod non potest aliquid intelligere aliud a se nisi recipiendo: ideo non potest recipere non potest intelligere aliud. Productio autem virtutum non infert passionem in agente. ideo quando deus non intelligit alia: non producere tamen potest. Secundum: alie intelligentie in actu intelligit se: et perfectas se: et nihil virtus est. Tertium. Intellectus possibilis intelligit se: virtuosus se: et nobilitas. Quartum: nullus intellectus: nisi forte possibilis: intelligit aliquid extra se. Quorum. deus est simpliciter primo notum. Sed primum principium complexum de quo quarto metaphysice commemo octavo est notissimum nobis.

Contra tribus viis. Prima est via sapientie: quod reuertitur argumentum Aristotelis contra Empedoclem tertio metaphysice: commento. 19. et primo de anima: commento. 30. Insuper similes esse deus. Secundo quod animal mortale sit scitius. Tertio quod sit ignotus ea que sunt hic. Quartum: quod difficillime cognoscere causam non cognoscit causam. et sic tollitur discursus. Quinto: quod quid virtus inferior cognoscit: cognoscit superior. sed inferior intellectus possibilis cognoscit recte. Sexto: omne perfectissimum

me cognoscere aliquam naturam sufficienter cognoscit omnia demonstrabilia de illa. sed deus perfectissime cognoscit se: de ipso demonstrabilia sunt: non esse corpus: non habere materiam partem sui etc. Et bec fine istorum inferiorum cognitio de cognoscit non possunt. Septimo. omne perfectissime cognoscens aliquam naturam perfectissime cognoscit omnia quidditative seclusa. sed quidditas entis substantie et spiritus sunt quidditative seclusa. ergo sunt ab ipso perfectissime cognita: quod non est possibile non cognoscendo aptitudinem illorum universalem ad esse in aliis a deo.

Ad primum: argumentum est contra Empedoclem: quia amicitia non est natura entis simpliciter: quia non inimicitie. Sed non contra philosophum: patet per Commentarium. 12. metaphysice: commento. 31. quia primum scit naturam entis se: quod est ens simpliciter. Ex quo patet quod sapientia dei est de ente in quantum ens. Et in Commentator. 12. metaphysice commento. 36. dixit. Non movetur celi nisi quod intelligit et se: quod perfectio et substantia eorum est in motu: intelligit quod intelligendo se intelligit substantiam que conservatur in sua dispositione movendo.

Ad secundum: aut magis sciens dicitur perfectio. rem modum cognoscendi: et tunc negatur consequentia: nullus intellectus circa primum superat aut equat primum. Si autem dicitur extensionem ad plura objecta: imperfectio est apud philosophum: ideo repugnat deo. Ad tertium negatur consequentia: quod non disponitur per ignorantiam aut scientiam: quod non est naturam habere alterum. 12. metaphysice commento. 31. ideo deus scientia universalium vel particularium non disponitur.

Ad quartum. cognoscit deus apud philosophum seipsum cognitio absoluta et non respectiva. ideo cognoscere ex forma materia: ex quidditate individuum materiale: ex habitu passionis etc. ex supplente imperfectio est. ideo non petit intellectui in actu: siue sit primum siue non. neque propter hoc tollitur discursus ab intellectu possibili: licet non ponatur in deo: aut alio intellectu. Ad quintum. nullus intellectus apud philosophum cognoscit omne cognitum ab inferiori intellectu: imo comparando intellectum sensui modo in parte cognitis. negat illa maior. Contra non si deus summe bonum cognoscit. cognoscit non bonum. vel malum: vel remisse bonum etc.

Ad sextum. non ponitur in deo aut intelligit. supra possibilem compositio aut distinctio. id

non cognoscit demonstrabilia. deus igitur non corpus cognoscit: et tamen non scit deus hanc positionem. deus non est corpus. Ad septimum. non pono ens aut spiritum etc. esse uniuersum cum deo et creature etc. ideo negatur minor.

Secunda est via sollicitudinis: quia sollicitudo circa indiuidua: quam declarat Cōmentator. 12. metaphisice cōmento. 37. et 52. et concedit Aristoteles. 10. ethicoz capite. 10. et Cōmentator secūdo celi cōmento. 34. et 37. habere deum: inferi deum cognoscere indiuidua. unde primo economico sic preordinata sunt a deo utique natura masculi et femine ad cōmunicationem etc. Secundo. quia miseretur eis: secūdo de anima cōmento. 34. Tercio dat aliquas res non ex necessitate: secūdo celi cōmento. 34. Quarto dat prophetiam in libello de somno et vigilia.

Ad primum cura istorum que sunt bic: non inferi deum cognoscere bec: sed inferi causare ea: et operari propter ea. quia deum sollicitari probatur ex hoc quod natura agit propter finem: secūdo physicoz cōmento 75. et non plus sequitur ex cōsequēte quod ex antecedente: inferi est sapientia: et quia sapientia est cognoscere omnia: et contingit problemio metaphisice. 10. de us cognoscendo se cognoscit: non dico omnia: sed aliquid quod est quodammodo omnia: scilicet incompleta. Sic intelligo Cōmentatorem. 12. metaphisice cōmento. 51. verius est quod primum scit omnia secundum quod scit se tantus: scientia in esse quod est causa eoz cōm. deus enim est omnia quodammodo. scilicet casualiter et eminenter. dixit enim Cōmentator. 12. metaphisice cōmento. 24. forma primi mouentis est quodammodo omnes formas: Et si. 12. metaphisice cōmento. 36. habet formas materiales secundum esse in aere esse in materia: et secundum esse in potentia esse in primo motore. et 12. metaphisice cōmento. 18. forme sunt in materia in potentia: et in actu in primo motore. Solum differentia est in sermone: quia materia ante quod habeat formam est in potentia ad eam. et tunc deus est in actu: secundum Cōmentatorem ibi cōmento 18. materiam ad actum potest reducere. sed materia habens formas est in actu. et tunc deus habet illam in potentia actui: quia non habet eam formaliter nec habere potest: sed potuit vel potest ipsam producere de potentia ad actum.

Ad secundum. deus facit effectum habentis misericordiaz: in intelligentiis enim secundum Aristotelem. et Averroem. 10. ethicoz capite. 10. non sunt virtutes morales.

Ad tertium. non est sensus naturam dare non necessario: neque recipiens recipere non necessario: sed datum non esse necessarium pro esse debent: patet in exemplo Cōmentatoris possibile est animal esse sine visu.

Ad quartum. ab agente necessario est effectus nouus ex dispositione passivi.

Tercia est via intelligibilis. Cōmentator in libro de somno et vigilia. Cum ista indiuidua habeant determinatum esse: necesse est ut natura eoz sit intellecta apud formam abstractam. cuius proportio ad illa: est sicut proportio forme artificis ad artificiatum. Secundo Aristoteles in libello de bona fortuna concedit deus cognoscere futura. Tercio. Aristoteles quinto ethicoz capite secundo docet eum. ergo deus cognoscit bec inferiora: et cōtingenter agit. patet consequentia. quia aliter frustraretur opus. et opus. neque Averrois illud negat imo quinto colligit in fine implorat cōsensum dei et peruenit ad ultimam perfectionem que beati. tunc sempiterna appellat. Quarto. Aristoteles. ethicoz capite. 10. deus gaudet de eo quod nimirum sibi assimilare: et subdit Averrois. Et igitur est ergo deus beneficius eis qui amant ipsum plus. et ut bonificet eos: ut videtur cōflicti diffinitio amici cum amico: et quomodo stat cum istis deus non cognoscere ista. et necessario patet. Quinto felicitas est bonum datum a deo primo ethicoz capite. 13. ergo deus libere dat: patet consequentia ex quid nominis domini.

Ad bec philosophus: ad primum. Natura istorum indiuiduorum intellecta apud formas abstractas est ipsa intelligentia. Qued inuit Cōmentator. parum infra modus accidentium determinatarum causarum necessarii habet naturam vniuersalem intellectam: que est prima causa in esse eoz etc. hoc cōfirmat esse artificium eoz que sunt quia cōpacti intelligentie. 12. enim metaphisice cōmento. 18. esse formarum in actu est in primo motore: et assimilatur aliquo modo esse eius quod sit in anima artificis: et claratur similitudo a Cōmentatore. 12. metaphisice cōmento. 44. Et isto modo concedo intelligentiam esse plenam formam etc.

Ad secundum. homo fortunatus non cognoscit futura: vel scilicet non oportet quod cognoscat: et principio meliori operatur quod sit intelligentis et cōsiliū. et subdit philosophus deo autem pro se hoc et bene videre futurum et patens. et deo per se cōuenit dirigere fortunatum in pacatibus et futuris ratione carentibus.

Deus sollicitatur circa bec cognoscit bec: scilicet per hoc quod non efficitur ad primum.

Ad tertium. educandi sunt liberi. et regendi sunt vulgares in timore debet melius et facilius reducantur ad bene et moraliter vivendum. propter hoc multa sunt secreta physica que non sunt divulganda: unde septimo politicorum dimittit lex eos qui habet etatem amplius provectam et pro ipsis et patria honorare deos. Secundo dico quod possit esse quod homo orando prepararetur ad recipiendum aliquam cognitionem vel aliud ab agente quicunque necessario et naturaliter operante: et colligi potest. 10. et 11. corum capite. 11. ab Averroce et Aristotele. Undam sunt boni pnaturs: et hoc non est a nobis: sed per gratiam quandam divinam illis quorum bona est fortuna et veraciter. ideo semper observanda est lex nature. Item unus cole. tenemur enim magnificare creatores: et tangit Commentator primo celi commento. 2. et 5. et 11. corum ca. 11. sacrificare naturale est.

Ad quartum. facit deus effectum gaudii: et bene facit amantibus cum: quia se donat eis: et honorificat illos: quia dat eis rem maxime bonam: quod seipsum: et visitat eos: quod se visitat: quia intellectum vivit intelligenti: et amantem vivit amanti. patet quod 4.

Ad quintum. loquitur Aristoteles. conditiona liter. Secundo capitulum ibi donum pro premio dato meritis: siue libere: siue non. Tercio. infinitis causis naturalibus ad unum effectum concurrentibus cum una causa libera effectus est liber. ita in proposito. quia dispositio hominis ad scientias et virtutes est libera. ideo unio dei cum homine: quia est felicitas libera est: sed non ex parte uniti apud Aristotelem. sed ex parte hominis cui vivit. Ista tamen bona dispositio hominis a cetero habet dependentiam. Sed propter multa falsa que sequuntur ad hanc positionem: eam cum auctoribus citius dimittamus. Tenemus igitur quod deus cognoscit omnia: ex quo sequitur quod non omnis intellectus intelligens aliud a se patitur ab eo. Sequitur secundo quod non omnis intellectus qui materialiter intelligitur est collecta ab intellectu agente ex singularibus. Ex his duobus fundamentis solam rationem philosophorum. quia super oppositis correlativum fundantur. Ad autem infinitas partes ceterum intelligat deus: et non intelligat infinitas partes privi. Et quod infinitus numerus intelligat: et non intelligat numerum infinitum. Et quod infinitas partes continuum sit divisum: et non sit divisum in infinitas partes. patet ex logica et cetera. Ad autem ex determinatione voluntatis contingit cognoscere deus. patet ex theologia et cetera.

Primum. d. Unum secundum. Utroz primo forma que est ultimus finis sit primus motor. Respondeo quod sic probatur tripliciter. primo: quod si non. tunc prima forma esset finis communis que non moveret. consequens est contra Commentatorem. 12. metaphysice commento. 4. 4. Nulla forma est qua si finis et universales: nisi illa que movet primum eadem motu diurno. patet consequentia: quod non potest esse quod prima substantia sit secundus aut tertius motor et cetera. ideo si ipsa non est primus motor. ipsa non est motor. ideo Commentator ibi quilibet substantia abstracta est principium substantie sensibilibus finem motorem: et finem finem: habetur bec universalis: si ex reduplicativa licet ferre universalis: et 12. metaphysice commento. 38. item ligetia i eo quod abstracta est movens et finis.

Secundo. si non: tunc prima substantia esset prior motore totius. consequens est contra Commentatorem. 12. metaphysice. commento. 4. 4. et 1. libro de substantia orbis. dicentem contra Avicenam qui dicit primam substantiam esse priorem motore totius: suffragantur dicunt. patet consequentia: quod non potest esse quod prima substantia sit equalis: neque inferior primo motore. ideo si ipsa non est primus motor: ipsa est prior motore primo.

Tercio. si essent alique substantie abstracte non moveres: essent et cetera. 12. metaphysice. commento. 4. 4. auctoritate Aristotelis. 13. prima substantia non est ociosa. ergo et cetera.

Quarto. si est aliqua substantia: que non movet: est in dispositione dimissura. 12. metaphysice commento. 43. sed prima substantia non est in dispositione ne et cetera. Imo Commentator ibi. nulla est substantia abstracta. que non moveat. et si essent substantie abstracte alie ab istis. essent moveres coram potius alia ab istis. ideo intendit quod omnis substantia abstracta movet corpus intelligit effectus hie et in tertia ratione.

Quinto illi forma balnei est forma non in materia. movet utroque modo. scilicet finaliter et effectue. ergo si deus est forma non in materia. movet utroque modo. consequentia et amecedens sunt Commentator. 12. metaphysice commento. 36. et 55.

Secundo principaliter. Omnis via lucida di substantia: abstracta est motus. primo physico commento. primo. 2. physico commento. 22. octavo physico commento. 3. et 12. metaphysice. commento. 5. et non alia ab illa octavo physico commento. 5. et non alia ab illa octavo physico commento. 79. et 12. metaphysice. et cetera. 41. f. movet infinitum in tempore. ergo est sine magnitudine. que procedit de motione activa. lo-

calit: patet. q̄ deus mouet effectiue aut nesci-
mus: deus esse. Unde secundo methaphy. com-
mēto. 4. si est hic prima causa omnium entium et
claratur ē in sciencia naturalium: q̄ illa cā ē ma-
gis digna et in esse et in veritate q̄ oīa entia et c.

Secūdo. causa adequata ppter quā aliqua
substantia mouet effectiue et finaliter: q̄ est in-
telligens et intellecta: s; prima substantia est intel-
ligens et intellecta et c. patet maior: q̄ quocūq;
cur dato quo secunda mouet: eodē prima mo-
uet ut per motum explicantur forme que sunt in
virtute illius: et largiatur suā bonitatem: et in-
sticia et liberalitas non pereant. aut ppter or-
dinē totius: et si secūda ppter primam mouet
etiam prima ppter primā. et si secūda mouet
et assimilatur primae: prima mouet effectiue. p;
cōsequētia: q̄ aliter non assimilaretur secun-
da prime in mouendo: Confirmatur. 12. metha-
phy. tex. cōmēti. 52. Bristo. attribuit duci
et patrifamilias operationes magno consilio in-
digenas. et illis deus comparatquam actionē
oēs intēdunt sub pīncipe. non seruiunt autem
alie intelligētie prime substantie in operatione q̄
prima intelligit se. ergo in alia qua prima mo-
uet effectiue. Tercio. si non. numerus substā-
tiarū separatarū excederet numerum corpo-
rum celestium et numerū motū. cōsequens ē con-
tra Lōmentatores. 12. methaphy. cōmēto
43. et 48. primo cēli cōmēto. 5. * et tercio de
ala cōmēto. 5. p; cōsequētia quia cuiuslibet mo-
tui correspondet propria intelligētia efficiens: et
cuiuslibet cēlo propria intelligentia informans.

Quarto. si non: principia sciētie naturalis
et methaphy. essent due res distincte. s. pri-
mus motor et primus finis. cōsequens est contra
Lōmentatores. 12. methaphy. cōmēto. 6.

Tercio. principaliter. Primus motor est pri-
ma forma que nō est in materia. 7. methaphy. si-
ce cōmēto. 9. sed solum deus est prima forma: q̄
non est in materia. ergo deus ē primus motor.

Secundo. oīs actus vltimus nullo modo po-
tētiatur ē deus. sed primus motor declaratur
naturalis est actus vltimus et c. 10. methaphy. si-
ce cōmēto septimo. Tercio. deus est mouens
per se: primo de anima tex. cōmēti. 19. et in hoc
landant antiqui: sed deus ē prima substantia et c.
Confirmatur maior secūdo de generatione cō-
mēto. 59. deus est faciens cōtinuus: generatio
nem. et c. 11. methaphy. cōmēto. 39. Quod
mouet omne est deus. sed maior et minor colli-
guntur ex. 11. methaphy. cōmēto. 37. ubi Lō-
mentator distinguens inter principia abstracta

voluit ut faciens motum diuinū sit electus p;
ter se. et amatum omnibus. tale autem est perfe-
ctus in fine. et cōmēto. 38. postq̄ dixerat q̄ pri-
mus motor mouet: subiungit ipsū esse in fine
voluptatis et gaudii. Quarto. omnis prima
causa oīs ē principium vnde motus. sed prima
substantia que est vltimus finis est prima causa
oīs. ergo ipsa est principium vnde motus. et
go ipsa est efficiens. maior colligitur ab Aristote-
le primo methaphy. 12. diffiniente primā cau-
sam oīm per principium vnde motus. * vltima
consequētia patet ex diffinitione veri efficien-
tis habita secūdo physicoz. tex. cōmēti. 19.

Quinto. primus immobile facit primū motū
eternum. 11. methaphy. cōmēto. 4. sed prima
substantia que est vltimus finis est primū im-
mobile et c. neq; puto q̄ aliqua substantia faciat
eternitatem. alia vero motū eūdem qui est eter-
nus. conclusiones 3 baruz rationū intendit Lō-
mentator. 8. physy. cōmēto. 46.

Contra. quod est optime habens non indiget
actione: secundo cēli cōmēto. 61. et 67. sed pri-
ma substantia et c. est optime habens et c. Se-
cundo. Lōmentator in libro de substantia orbis.
Causa cōtinuationis motus non est illa virtus
qua mouetur. ergo ibi finis non est efficiens.

Tercio. primus mouet ut amatur et non ut a-
mano. 11. methaphy. 1. tex. cōmēti. 36. ergo non
mouet effectiue. p; cōsequētia. q̄ efficiēs mo-
uet ut amans id quod efficit vel ppter quod
efficit. Quarto. 11. methaphy. cōmēto
36. intellectus maius bonū ipso appetit. et cō-
mēto. 55. oē quod mouet. ppter aliquid mo-
uet. et id ppter quod mouet est magis bonū
q̄ id bonū mouens. et Lōmentator in libro de
substantia orbis: Cum considerauit Bristo. in
virtutibus appetitiuis motibus corpora cele-
stia vidit eas mouere ppter aliquid nobili-
us se. ergo intellectus primi mouentis appetit
maius se. Ad primū. per optimū intelli-
git Lōmentator genus intelligentiarū. ideo
ibi cōmēto. 63. bec autē non indigent actione
qua sunt nobilia. quoniam ppter talia entia fit
omnis operatio. ideo ibi cōmēto. 66. Ordo pri-
mi entis que cōprehendunt nobilitatem perfe-
ctam et sine operatione diuersantur s; magis
et minus: et bec sunt entia abstracta et per ac-
tiones intelligit motus locale quo intelligentie
moueantur. quia ibi cōmēto. 66. terraz dixit et
sine operatione quia quiescit. ideo sicut aucto-
ritas non concludit nullā intelligentiam moue-
re: ita non concludit aliquā non mouere: sed be

*
In voluerit
li.

Primo.
cōpon?
petit no
uere nō
prie sit

ne concludit, aliquā non imo nullā moveri.

q̄t̄ effiē,
enā nō ē
finis fm
eē .i. rōe
t̄, t̄to ē
idē .i. re.

Sed secundum vna virtus non est alla secun-
dam esse: sed bene subiecto: * hoc dictum sit
ad 2^m commentum: .i. metabaphysice comento.
41. sed in oboe erratice distinguuntur ite. Si
tertium.negatur consequentia qd mouens n^o a
mane est mouens quod in mouendo mouetur:
primum autem non mouetur.i. metabaphysice
tex. c. commento. 43. mouet aut primum et ama-
tum .i. mouet non motum & per primum intelli-
gitur non tantum deum. sed omnes motores obui-
m. si igitur raro valeret: concluderet nullam
intelligitur mouere effectiue. Sed quarū.
negatur consequentia. Tum quia antecedit ē
indefinito: c verificatur pro intelligentiis alijs
a prima intelligendo per ly ipso. si intellectu mo-
uente. Tum qz per ly ipso intelligitur corpore
moto. sed non opoiet intellectum appetere no-
bilius moueri: pater. i. metabaphysice comē-
to. 30. licet animal appetendo suam formam ap-
petat aliquā nobiliorē se. Sed intelligitō 6 p^a
ma intelligitur ē sonar littera commento. cc.

Respondet: quādo clara praedicata vult in
intelligentie attribui: possibile est q̄ n̄m illorū
maiores nobilitates consequatur q̄ alterum: secun
dum Commenta. tertio methaphysice cōmōto
tertio. Sed est essentia triplex et causa: q̄ intel
ligentiarum est finis: cū est forma: motus est ef
ficiens: ratio autem finis nobilior est rōne ef
ficiēte: q̄ rōnem efficiētem consequitur appet
tente appetitū naturālē vel animalī. rationē autē
finis appetitū. ideo appetitū est nobilior ratio
ne appetitū: sed non semper reus: aliquando
est eadem res: sicut in proposito. q̄ eadem sub
stantiam v̄ intelligentia separata cōsequitur eē
finem. Et q̄ non oportet ex augmento finis ve
lari velocitatem in motu. ideo octavo physico
sum commento. 79. intelligentie vocantur: non
finis vel infinite: s̄ sic non comparant: sed intel
ligentiaz v̄ est anima consequitur esse efficiē
te: q̄ finis non mouet nisi mediante efficiēte: ideo
efficiens respectu finis dicitur appropriatior. Et
q̄ mouens est in actu quod dixit philopon
finitum i virtute: et naturaliter mouens: et motū
est in potentia: secundo celi cōmōto. 63. ideo cō
trarium est mouens motu. ideo finis est pro
positio mouentis ad motū. ideo finis velox mo
tus a mouente prouenit. ideo perfectiones mo
uentis secundū proportionem velocitatis ab eis
prouenientibus sunt proportionabiles. 12. metha
physice cōmōto. 36. 4. q. 1. scdo celi cōmōto. 39
Et q̄ augmentum potencie naturaliter mouē
tis

tis ceteris non variatis cōsequitur motus inē
fios .ideo intelligētia finitē relicitati compa
raia ēct actiua. ideo fm q sunt actiue inuicē cō
parant. Ex quo patz q diuersitas rōniet
minuaz quia illi nulla diuersitas ex parte rei
correspondet: fictionem tollit & finonimiatz
terminoz. Patet fecūdo q bec predicata di
uersis medijs intelliguntur. i2. metaphyſice.
cōmēto. 9. ideo potest eſſe q ſcito mo ſolida
tozūm puenientū vti non ſciatur aliterū. &
enim phyſico. demonſtratur ex primo motu pa
mum mouēne eſſe: non autem primū intelligē
tāi primo m ſolūda eſſe: aui primū finē: vt dixit
cōmētoz. ſextimo phyſicūz cōmēto non

¶ Patet tertio q̄ ista p̄dicatōum diuersitas aliquando sufficit p̄ diuersitatem scientiarū de eodem. unde in psologo primi p̄fiscorum .4. methaphysicis. cōmōto septimo. q̄ pluries alibi. naturalis nō confidit ratē de ente primo: et tamen cōsiderat p̄imum motozes. Et ista p̄ quare secundo de anima cōmōto. 12. dicitur q̄ intellectus est abstractus fm q̄ est non anima q̄ rationē anime p̄sequitur potius appropinquatio q̄ abstractio. ¶ Patet secundo. quare obicitur. 12. metha. cōmōto. 36. anima celi que est dīfidentur nō ē abstracta. q̄ intellectum appropinquat ad mouendū vocamus desiderū licet non tollat appetitū ibi in determinatione operantis. sicut in nobis. ¶ Patet tertio: q̄ anima et prima forma sunt propinqua. q̄ nō obliuiscite distinctionē rōnis sūt itēz 1 re. ¶ Patet q̄nto quare enumerando principia substantiā. 12. methaphysice. cōmōto. 25. dixit duo. 1. animā et corp⁹ sunt due res: et intellectus desiderū et corpus: sunt tria rōne distincta. ¶ Patet quinto: quare intelligitū aliquid obicit mediate mouens: q̄ finis est aliquid uero immediate efficiens est. ¶ Patet sexto. quare obicit methaphysice cōmōto vltimo dixit. Composita. intelligitū abstractum esse attributū compositi celestis: fm q̄ anima attribuitur corpori. q̄ intelligitū est eū de re q̄ anima. Ideo ibi celum est subiectū simplex forme abstracte.

¶ Pater septimo: quare virtus que est in materia celesti est similia forme naturali et abstracte: secundum quod dixi Lōmentato. secundo quod illi. cōm. et. 3. q. 4. ratio anime est media inter rationem forme abstracte et rationē forme cōm. materialia. Pater vltimo: quod philosophus in hoc questio non recedit a veritate sed bene in circumspecta: quia dictum est de mente eius quod vult esse motus immediate appropiate motui

impropric
tamen.

uens celum: et q nulla alia intelligentia ab ipso
mouet primum celum. sed hoc non est verum. et c.

Terium dubium. Utrum deus libe
re moueat celum. Respondetur per duo
dicta. Primum: sententia philosophi
est q nō. Secundum: predicta opinio

nō est vera. Primum declaratur suppositis duo
bus. primum deus mouet: intelligit effectus: p
naturam: per intellectum: per artes: et per volū
tatem: ad hūc sensum q mouet p seipsum et per
essentiam suam: que est natura: intellectus: artes
et volūtas. nō pono in primo motore potentia
executiōis ex natura rei distinctam ab intellectu
aut voluntate. Scdm suppositum sensus que
stionis est non iste: deus mouet propter se pri
mo. neq iste deus mouet per voluntatem que ē
libertas: qui sunt veri. neq iste scilicet deus ha
bet principium intrinsecum quo sponte mouet.
sed iste deus mouet celum et pōt non mouere ce
lum. Si enim q deus moueat libere et necessa
rio concederetur: nō esset cōtentio nisi ad nomē.
Iulius autē copulauit * prima pars p3 ex du
bio procedent. Secunda vero tripliciter proba
tur. Primo: omne qd mouet per principium
qd est in eo: mouet per naturam. octauo phy
corū tex. cōmē. 27. intelligit subiecto motoris p
se primo et nō secundum accidēs: et itē p3 pri
mo ex definitione nature: secūdo physicoz
tex. cōmēti. 3. S3 celi mouetur per principium
et c. et vult Lōmentia. Bristo. declarasse in prin
cipio septimi physicozū et c. Secūdo. mouet
primum supple corpus p naturā. 3. celi. cōmento
20. ergo mouet primum corpus naturā aliter: ergo
motor q est deus mouet naturaliter. Tercio.
si sic. consequētia Lōmentia. facta in principio
quolibet buius nō valeret. si ē infinitus: mo
uet in instanti. Quartus: signū quod deus mo
uet naturaliter: est motus cordis in homine.

Secundo principaliter: si primum potest nō
mouere: potest esse q quolibet istorū inferio
rum quiescat: aut non sit. Secūdo. si pōt pri
mū nō mouere: pōt primum nō regulariter moue
re. pñs est cōtra tr. cōm. 35. scōi celi. Tercio:
si pōt primum nō mouere: pōt motus celi nō esse
eternus. cuius oppositū habet. 8. phy. Quar
to: si possibile est corpora celestia quiescere: ne
cesse ēt et ēnt partes aliorū mundi: octauo
physicozū. cōmento. q.

Tercio principaliter. Necesse est generatio
nem esse. 2. celi. cōmēto. 21. et p1o de gētiōe tex.
et cōmēti. 16. et secundo de generatione textu.
56. g necesse ē motū celi ēē. p3 pñs p1o meib.

physice cōmēto. 21. Secūdo: nō est possibile
et motus celi sit alterius modi: quinto meib.

cōmē. 8. ergo nō pōt ēē q primum nō moueat.

Tercio. necessitas est in celo modo recipiē
dum motore vero in modo agēdi. 8. phy. si cō
mēti. 37. intelligit donō de necessitate cōcōiōis:
qz in ea motor est extrinsecus: tertio eibz corū.
et superior est eo cui imponitur necessitas: ne
cessitate qua effectus cōnaturalis est insepara
bilis a causa. fm enim Lōmentia. in libro de sub
stantia o: bīa: motus circularis naturaliter et p
prie sequitur animam. Et qz ex dictis sequi
tur deū esse: nō motore naturalē eo modo quo
sumit ab Aristote. scōdo phy. tex. cōmēti. 73. p1o
habente in se principium quo mouet: licet alal
celestis sic sit naturalis motor: in secundo phy.
sicorū cōmēto p1o. celi. n. b3 naturā p1o meib.
physice cōmē. 22. sed naturā mouētis et sic est
cōpābēsum sub diffinitione nature. Et itē possz
bec stare simul q deus sit natura mouens: et q
possit non mouere. Lōra. aut oris posse nō mo
uere ex parte mouentis: aut moti: aut circūstan
tie. Si primum sit pñtato agēti ipso mobili i
positione qua moueri pōt nullo et extrinsecōpe
diēte: posset mouens sua voluntate nō mouere.
Si scdm. posset mobile et tamen virtuos aut ma
ioris i resistēdo. qz sit mouēs in mouēdo. Si ter
tium. posset motū illi distare a mouētē: virtuos
mouētis nō antigeret motū t aut presente mobi
li agēti: posset adesse et extrinsecū impedire mo
tionē motoris i mobili. Nec diuisio posset suffi
ciens a Lōmentia. in libro peryherme. Sed neu
trū istorū impedit in proposito. Ad teritiū: cōul
clitur enī ex ratione naturalī dei ad celū: aut im
mensitate dei: aut fortitudine ad agēdiū: aut nō
mobilitate celi motu recedat: impedit tamen
non posse celū exire pñs etiam virtutis moto
ris. Ad secūdū. qz nō b3 celū ex se. vnde supe
ret aut equet virtutē dei motoris. neqz ab alio
pōt recipere: siue illud aliud sit deus. siue nō.
nō enī pōt minus deo facere virtutē equalē re
sistēdo virtuti actiue dei. neqz pōt deus facere
q aliquid extra se sit ita potēs ad resistēdiū: /
cui ipse ē potēs ad mouēdiū. qz si sic. posset de
us se facere q p aliquo instanti cū circūstan
tiis nō posset aliqd pducere. neqz posset celū
apud philosophū nō esse et c. Neqz primum. qz
secūdo celi. cōmē. 37. Ad ē possibile et motus i
corporibus celestibz? si mutatus. nisi esset pos
sibile et haberet intelligentia imaginatiōes aliqū
in actu. aliqū i potētia. bec pposito equalit vni
cōditionali. cuius antecedēs ē de mēte philoso

q ex pōt o
ctum primum

phos. Secundo qd rō originalis libertatis cōi-
gentis ex cōpositione est vel diuisione intellectus
discursiua. qz intellectus pōt idifferenter affir-
matiuam vel negatiuā cōcludere: et consequen-
ter ad utraq; partem pōssibilis est assensus. s; ab
intelligentis negatur discursus et etiā com-
positio: tertio de anima cōmēto. 17. propter hec
dixit Cōmēto. 12. metaphys. cōmēto. 30. Ne-
cesse est ut motus eternus beat motoris qd ē ac-
tio pura sine aliqua potentia. i. qui in nulla bo-
ra sit motus in potentia distans ab actu: tam ad
motum qd ad gradum motus. Ex his sequit
q non solum prima intelligentia imo ois alia in
telligentia mouens celum naturaliter mouet ip-
sum. sic q si cognoscerent motum quem agunt:
cognoscerent operationē que esset eis sine vio-
lētia: labore: molestia: et fastidio. sed delectabi-
lis et suavis. Secundo. sequit nullam eē re-
b libertatis pignitaz ad qd nō pcurrit bō et.

Cōtra philosophū quattuor rōs arguitur.
Prima est via actionis. Deus ē natura terre et
eam discoopram aquis: propter salutē aliquo-
rum animalū. ergo libere et cōtingēter agit. p;
cōsequētia: qz agens naturale est agens secun-
dus q effectus apertus natus ē fieri: si nūbi im-
pedat. secūdo physicozū textu et cōmēto. 78. et
si non agit effectum ut est apertus natus fieri na-
turaliter non agit naturaliter. Secūdo: deus
prohibet q aqua cooperiat terram: quod ē na-
turale aque. Tercio. perpetuat violentiam
scilicet acrem immediatē terre. Quarto. i pas-
so vniuersi saluat disformitatem. qz vnam pte
terre cooperiat; aquis: aliā vero nō.

Ad primū. p;termittō distictionem 6 ter-
ra: scilicet elementari et admixta. et nego conse-
quentiam: qz stat q a naturaliter agente pueni-
at effectus preter naturalis vel violentus passio-
nis: neg ratio ibi inducta eaz. pbat. et sic p3 ad alia.

Secunda est via potētis. deus pōt mouere
elementū terre recte aut circulariter: et nō mo-
uer et. maior p3 qz aliquo illoz motū pōt mo-
uere partem. s; et totam. p3 consequētia ex bo-
mogenetate.

Secūdo. pōt firmare celū et. qz hūc parti
celi non repugnat q centrū eius sit zenith p in-
stant. s; neg p3o tēpore.

Tercio. pōt moueri celū ad sinistram p post et.
p3 cōsequētia et pbat aliosq; eiusde; ratiois ē
moueri p post et per ante. p3 cōsequētia: quia
duo celū eiusde; ratiois: si vnus nō repugnat deo
aut celo. neg aliter. Si dicas illos motus esse
oppositos. Contra sunt ad terminū eiusdem

rationis. i. ad eibet situm. Item qd vnum op-
positorū insit. et nō aliter: ex libertate est.

Quarto pōt eque velociter mouere vnu cae-
lum: sicut et aliud et. qz subia eiusdem rationis
sunt apta recipere formā ad quēcūq; gradum.
sexto enim physicozū. textu et cōmēto. 15. omne
quod mouet cōuenit velocius moueri et tardius
et si celi sint alterius rōnis: fiat ratio de parti-
bus p;pinquis polo et remotis.

Quinto. deus pōt esse praua: et non vult et.
go et. p3 maior quarto topi. cap. 15.

Ad primū. negat philosophus assumptum.
vnde Cōmēto. in libro de substantia orbis cap.
re vltimo. qes in terra contingit necessariū ut sit
fortior virtute celi quia mouet: et declaratio
est in libro 6 moribus: et testatur Cōmēto. secun-
do celi cōmēto. 17. ad pbatōnē negat cōsequē-
tiā: qz cū nō possit elementum terre pducere qz
coacruari extra suū locū naturalem: et debeat
moueri in suū locum. o3 ipsum fuisse violent-
ter motum. et q maioris resistentie respectu
trabentium extra locum naturalem est pars ter-
re maior q minor ceteris paribus: stat reperti-
bilem esse virtutem obstatā supra re resistentiam
.a. partis vel. b. et non esse repertibilem virtutes
dominatūm supra resistentiam totius. nō po-
test igitur esse q elementū terre moueatur loca-
liter secundo celi textu. et cōmēto. 18. Quia po-
tius possit moueri: et dicit primo celi textu
cōmēto. 19. in idē fertur tota terra secundus
naturam et parua bolus: intelligitur condic-
tionaliter: si terra esset extra locū suū. secūda
expōitionem Cōmētoatoris ibi.

Ad secundū. negat philosophus assumptū
Ad pbatōnem negat cōsequētiā. vñ. 12. me-
taphysice cōmēto. 41. auctoritate Aristoteli. p3
mo metaphysice textu cōmēto. 17. Ad est tu-
mendū caelum quiescere: et incidentaliter sep-
tūmo physicozū cōmēto secundus: im possibile ē
partem celi qiescere. Ad tertiū. negat philo-
sophus assumptū: ad probationē negat conse-
quētiā. qz in pteritis possibile est necessariū
secundo celi cōmēto. 34. et tercio physicozū
textu cōmēto. 32. et textu cōmēto. 75. arguendo
et a Cōmētoatore assertiue. et secundo physico-
rum cōmēto. 74. ex agente seguitur actū necessa-
rio i reb; aeternis. Vñ Cōmētoator illoz pery-
bermenas. Possibile inueni in rebus imobili-
bus segē necessariū. Ad primā pfirmationē ne-
gat p3a: sunt ad eūdē terminū. s; sunt eiusde; ra-
tionis. qz ad idēitatem motus nō sufficit idēn-
tas terminū: s; licet regatur gmo physicozū textu

cōmēt. 34. et 35. p̄rāseō nōc difficultatē aīstis. Ad secūdā rīdet cōmētator. 8. meibaphylice cōmētō. 14. Subiectū cū fuerit vñū p̄rīū in actu sit alterū ī potētia: nō est verūm si ī veris p̄rīis ī sic cōdicūōālis cōfirmatiōis + negat qd se cūdo cēli cōmēt. 34. melius vñqz possibiliū ē terminis ē necessariū. et regula secūdi topicoz ē lī mīnima. f. altero p̄rīōū nō potēte in esse subiecto: destruit p̄blema. Ad quartū negat assūp tū cū p̄batiōe ad Aristō. dicit cōmētā. ibi licet īpossibile sit cēlū moueri velocius: tñ bec īmpos sibilitas nō seq̄ rōnē formālē motus. Vñ sebo cēli p̄mēto. 71. nō potest corpus cēleste moueri tardius neqz velocius. Ad quintū loq̄s Aristoteles exīplariter intelligēdo p̄ oīes: dēuiter / restit: ad modū loquēdi Socratisqz posse vel le praua nō ē potētia: sed defectus potētiē: ī p̄o iētia. ideo nō cōuenit alīssimis. dīstīctio dī hier velle prauē: et velle praua: nō ē ad p̄positū p̄bīlosophi ibi: ut p̄3.

Tertio ē rīa mobilis. Bootes aut polus ar ticus nobis bononīcībus nō occidit aut occul tas. q̄ q̄libet alia stella vel alius polus apta est bononīcī lib' nō occidere vel nō occulari. p̄t3 p̄na. qz sunt eiusdē ratiōis. Secūdo sol p̄t' p̄ducit vñū radiū q̄ alius: et nō ē maior rō quā vnus p̄ducas p̄rīus alitero. Igit' dīterminatiō est a diuina volūtate. Tertio. partes solis aliter ordinabiles suntqz inter eas nō ē ordo essentia lis et c. Quarto. qñ agens naturale nō dīet / minas ex se ad vñū vnus rōnis nō dīterminat ex se ad certū numēp. f. stelle sunt eiusdē rōis. q̄ nō sūt plures: ab agente libero est.

Ad primū. et p̄batiōe negat p̄bīlosoph' p̄se quētiā. p̄t3 qz aliqua pars cēli ē quadrata p̄ de signatiōe: et īpossibile ē totū ēē quadratum. Ad secūdū. negat minor. p̄t3 apō cōmē opti nōnē d̄ p̄bictō: s̄tātī: mutato esse: gradu soīe et c.

Ad tertīū. negat minor. + essentīe emī nō ī oī dīne suo essentīaliter ordinant: et tñ nō ē possibi le eas aliter ordinari.

Ad quartū. supponit negatū a p̄bīlosophīs scilicet intelligētiās: cēlīs: īp̄cīs subīlīaz corup tibiliū esse p̄ductas. tñ qz multitudo effectūz nō solū ab agente ē. 12. meibaphy. cōmēt. 11.

Quarta via. Si deus agi nālīter. et oē agēs nālē pficit: aut in se aut in similitudinē toto et c.

Aut nū capī ēē in alio supposito vt sic terminū relatiōis necessarīe ēē p̄ingētem. p̄t' etern' ge Tertio. seq̄ oīa necessarīo euēti. qz nō mo uerīdo et c. vñt secūda: nisi mouēte primo: et primo mouē

te: alia mouent. Quarto. ad deus oīes alioz ruz effectū causaretqz cōmētīs ē causasqz et c. sectus. ideo deus oīa p̄ducibilīa p̄ducet: et oīa que possēt et nō dīmīnueret malū ī vnūserlo

Quinto. si deus necessarīo agerz: p̄ducet effectū p̄fectīssimē. p̄t3 p̄na: qz agēs nālē agi se cūdū elīmī sue virtutis. qz ī cuius actiōe nō ē agere: et ī eius actiōe nō ē modus agēdi.

Ad primū: deus agi p̄fēte ē p̄fectiō et finis vltimū: et p̄p alia secūdarīe. ideo negat minor.

Ad secūdū: cōcedit p̄t3 primū p̄na et negat secūdū. ideo negat p̄nam secūdū ex p̄lo. qz apō īp̄fuz plura necessarīa sunt. neqz oē cītra primū est p̄ductū. quīs oīes cītra primū sūt causatum.

Ad tertīū. negat p̄na p̄p libertatē boīs: cuius actiō d̄pendētia generalī cōseruat a sup̄er oībus. et sic libertas cōingentīe nō seq̄ nām ī intellectus absolute: f. naturā intellectus ī fine potētiālis. Ad quartū. p̄t3 negat p̄nam: qz causas finaliter et cīminet: et cōinect: f. nō effec tūe. ideo nō pōt deus sine cā secūda ponere et / sectus in esse. Ad quintū. natura d̄ possibili bus factū qd melius ē secūdo de generatiōe. textu cōmētī. 58. et secūdo cēli cōmētō. 34. et octano p̄physicoz. cōmētō. 56. et plurius alibi.

His p̄tēti. ī līs ad dītātē reuē: tamat. et dīca mus deū ad extra mere libere et cōngemīre a gere. Cōcedamus īsuper qz ī deo ēē et agere sunt idem: et tñ nō sī necesse est deum ēē necesse est deum agere ad extra. Dicamus Tertio qz licet necessarīas sit melior cōdīto essēdi: nō tñ ē melior cōdīto operandi ad extra. Neqz lī mutabīlīas diuīna tollit nouitatē ī effectū: qz ab eterno dīterminauit deus agere nunc: ideo p̄p̄bīlosophos dicamus: qz ab antiqua volūta te pōt alīqd nouū poni ī esse sine mutatiōe ope rantis aut remotione īp̄edimētī et c. Ad dō īa sup̄dictē necesse sūt deū ēē p̄ductū ad extra: non tñ necesse est īp̄fuz p̄ducere ad extra: f. d̄ cēdo etiā nullā rem que est deus esse cōingēti tē: dīmitto naturā assūmptā. et tñ de deo forma biles sunt propositiōes p̄ accidēs: et cōingētes propter cōnnotationem extrīnsecī. Neqz p̄op ter hoc qz deus multa p̄ducibīlīa potest p̄ducere: quozum nullum p̄ducet: concedēdū est potētiā diuīnam extrīnsecī reduci potest et ī aliquo illius generis reducta est ad actum. Et ī hoc terminatur sententiā quo: libetī primū.

*
Ex p̄fima /
rīde intelligi
bilis ad quā
rīdet

*
Scilicet al
suprū.

Alexandri Alchiliani Nonionensis de
Intelligentiis. Quolibet Scdm.

De latitudinis

Intellectu pars media eiusde
tus cognoscatur. De intelli
gijs medijs duo dicā. Intelli
go intelligentias medias q̄ sunt
infra supremā & supra infimā intelligentiarū.
Prīmū dicū opinio Aristotelis ē intelligentias
medias esse improdūctas & consequenter eter
nas. Secūdū: veritas ad oppositū.

Declaratur primū quantum visū. Prima ē
via efficiētis. Quia agens extrahit id qd est
in potentia ad actum, sed in intelligentiis non ē
potētia extrahibilis ad actum. Intellego de po
tētia distāte ab actu de actu informativo en
rum: aut potentiali ex quo & alio fiat ena intel
ligentia, ergo in eis non est agens: rō tota ē Lō
mētoris. 12. metaphysice cōmēto. 4.4. Ex
hoc sequit̄ q̄ intelligentiis non cōponuntur ex eē
& essentia tanq̄ ex duobus principijs intrinse
ce componētibz intelligentiam.

Secundo, siue agens fuerit naturale siue ro
luntarium op̄ fuisse causam: quare tunc produ
xit & nunc non, p̄ octavo physicoz cōmēto. 4.
Tertio, priuationem non recipit eē, ergo intelli
gentie non sunt, aut semper fuerunt, p̄ ratio pri
mo caeli cōmēto. 106. de mundo.

Secunda est via effectū. Quia substantia
nō habēs verum agens est improdūcta. 13. om
nis intellectus aeternus est substantia non ha
bens verum agens &c. Secundo, omnis substā
tia non habens ex quatuor causis nisi formale
vel finale est improdūcta. 13. omnis intellectus
est substantia &c. p̄ 3. maior: q̄ omne productum
a verō efficiēti est productū, minores sunt Lō
mētoris quarto caeli cōmēto primo.

Tertia est via modi efficiēdi, ubi nō est ge
neratio in tempore: sibi non est productio substā
tie, sed in intelligentiis non ē generatio in tē
pore, ergo &c. maior est Lōmētoris tertio b
prima cōmēto quinto. 120. contra Theophras
tum & Theophrastum dicentes intellectū specu
lativum eē aeternum & esse factum dicentis. se
quit̄ ut non sit agens neq̄ factum cum agens &
factum non intelligantur nisi cum generatione
in tempore: aut diceret̄ hoc agens & hoc factū
secūdum similitudinē, & videtur eā intelligere
Lōmētoris octavo physicoz cōmēto. 46.

Secundo, omnis generatio & omnis factio
generaliter est motus vel mutatio tertio physicoz

corum tex. cōmēti sexti. & quinto physicoz
textu cōmēti septimi. omnesq̄ motus finitus
tempore finito mensuratur: & omnis mutatio i
stanti. Si ergo substantia aeterna est gentia: aut
in tempore: aut in instanti. si p̄missis 123 nō
fuit sed facta est, ergo fieri p̄cessit factum esse,
ergo ipsa non est aeterna. Si secundū, ergo nō
est aeterna: q̄ nullū instans fuit ab aeterno: imo
quodcūq̄ instans p̄cessit tempore.

Tertio, omnis mutatio est de opposito l op
positū, p̄mo physicoz cōmēto. 4.4. & quin
to physicoz cōmēto sexto. in ea enī non ē du
bitū nisi de primo motu: ut tangitur octavo phy
sicoz tex. cōmēti. 16. * ergo nulla substantia
mutata est aeterna. Quarto, omnem genera
tionē p̄cessit alteratio, ergo nulla substantia
gentis est aeterna. antecedens est Lōmētoris
primo physicoz cōmēto. 62. & aliquali
ter sexto physicoz cōmēto. 4.5. & 59. propter
hoc dixit Lōmētoris secundo metaphysice
cōmēto. 7. principium non intelligit nisi in re
que habz finē. Quinto non potest intelligentia
p̄duci nisi creetur, negat autē philosophus
creationē: ut dubio primo ostendit.

Quarta est via duratiōis. Omnis substā
tia aeterna est ingēta omnis intelligentia ē sibi
stantia aeterna &c. p̄ 3. maior primo caeli textu &
cōmēto. 125. q̄ aeternū & ingētiū cōvertunt̄.

Secūdo, ois substantia incorruptibilis est in
gentia. ois intelligentia est substantia incorruptibilis
&c. maior est cōclusio probata palo caeli tex. cō
mēti. 129. Tertio, omnis intelligentia: aut
ē gentia aut ingēta, non primū q̄ gentia ē eno
qd p̄uenit primū nō esse & cōmēto. 121. & 134.
generabile ē: quod in tēpore p̄teritō ē non ens
nōc nūc ens, & secūdo de generatione tex. & com
mēto. 31. gentia non semp ē ens: neq̄ semp non
ens: sed medium inter utraq̄. 3. quandoq̄ ens
& quādoq̄ non ens, patet primo caeli textu &
cōmēto. 128. Quarto, omnis substantia q̄
nunc est: & non verum erat prius dicere non eē
est ingēta, sed omnis intelligentia est substā
tia &c. maior p̄ 3. caeli tex. & com. 125. minores
dū nō sūt dubie l doctrina Aristoteli. Quis sum falsē.

Lōra philosophū tribus vijs arguit. Pri
ma ē via p̄duciū. Quilibet notitiae obiectū
est productivū. 12. metaphysice textu cōmēti
37. Intellectus ab intelligibili movet, sed ois in
telligentia citra primā ē notitia p̄te, q̄ secūda
seipsa cognoscit primā &c. Secūdo, eodē rō
b volūtē. 12. metaphysice com. 36. forma ste
balnei liquidū ē i aia ē agēs desiderii & motum.

Solutio p̄lo
caeli textu
& co. 37.

Tertio. due intelligentie primo caelo applica-
tur ut moueant. 12. metaphysice commento. 4. q.
secunda capit esse vel insufficiens a primis. 12. sic
interim: quod nihil est in secunda intelligentia reali-
ter distinctus ab ea. aut ambe attingunt effectus:
secunda minus principaliter q. prima. 7. sic dis-
paria mouentia: sit naturalia in tempore aequa-
litera infinito: que velociter moueant.

Quarto. Huius. nono metaphysice una intelli-
gentia est creatura aliter: ubi enim non est natura
precedit esse. Ad primum negat maior: imo
apud philosophum nulla notitia in intelligentia supra
possibile intellectus est producibilis. Ad probationem.
Intelligentia mouet formaliter non effectus. Co-
tra. equo uocaretur Commentator de mouere tertio
aia. commento. 4. Quia distinctus est virtute ac-
tuum a passiuo. q. actiuus mouet: et passiuus mouetur.

Ratio. se equo uocasse ostendit: cum subdit: mens
aufert eas a materiis. intelligit autem Aristotelem. 12.
metaphysice textu commento. 36. Primum mouet
sicut appetibile. id est mouet non motum. p. 3. comen-
to sequenti: primum mouens mouet primum motum
ab eo sicut mouet amatus primum amans ab eo.
q. amatum mouetur. Expositio est Commentatoris
tertio de aia. commento. 54. Secundo negat
minus: ut probationem. q. secunda cognoscit primum
aia: et non secunda. p. 3. dubio secundo. Ad
secundum. ut ad primum. Si enim primum effice-
ret desiderium sui in intelligentia inferiori: tunc in-
telligentia moueret mota a re extrinseca deside-
rata. et sic animal celeste non esset ex uno motore:
et uno moto tantum. consequens est contra Comen-
tatoris in libro de substantia orbis. distinguens
inter animalia celestia: et animalia que sunt hic
q. prima componunt ex uno motore sui et uno mo-
to. Secunda uero: ut testatur Aristoteles. tertio de
anima textu commento. 54. ex duobus motoribus
et duobus motibus. scilicet anima et re extrinseca mo-
uente animam: ut p. in libro de motu cordis. p. 3.
phases desideratum p. te est extra intelligentia: et
mouet eam. ergo ibi est duplex mouens. scilicet re
extrinseca desiderata: et intelligentia desiderata:
et duplex motum. scilicet corpus celeste. et intelligen-
tia mota a primo principio. et 13. Aristoteles. ordinat
rem amatum et amantem tanquam duo mouentia non
tamen uult quodlibet illorum proprie et secunde
mouere. Ad Commentatoris. anima per formam bal-
nei mouet dolores effectus. p. 3. tertio de anima.
commento. 49. Ad tertium. negat assumptum ad
Comen. Quodlibet caeli due intelligentie mo-
uent. una effectus et alia finaliter. 12. metaphysice
commento. 36. et 41. non tamen realiter distinguuntur

sed ratione: p. 3. ut quolibet. primo. 12. metaphysice
commento sexto. forma finis et mouens sunt unum
subiecto et tria ratione. et subdit principia tri-
um q. 3. scilicet. 1. metaphysice et naturalis sunt
diuersa in modo tantum. et non in esse. Et autem
esset deus finis: et non efficiens: essent finis et
efficiens due res. p. 3. supra. Sic intelligo secun-
do caeli textu commento. 64. omnis actio consistit
in duobus. scilicet bulus gratia: et cuius gratia. 1. effi-
cientia et fine. et tertio de anima textu comen-
to. 54. omnis motus fit per tres res. 1. motorem non mo-
to motorem motorem: et moto non motorem. fit igitur
primum motus tribus: intelligentia: anima: et ce-
lo: sed duo prima sunt idem res. et duo ratione. Et
his sequitur. ut quolibet primo in primo caeli
lo idem esse primum motorem et primum finem. tunc
in omni caelo circa primum motorem appropriatum
esse sine appropriatum ut septem dicitur Comen-
tatoris in libro de substantia orbis.

Ad quartum. Quereis in illo reprehendit
Auerroem apud dubio primo. neque sufficit q. non
est natura precedat esse. q. tunc apud Aristotelem
mundus esset productus: q. partes eius sunt na-
tura priores: sed tempore non primo celi co-
mento. 105. Secundo. q. consequentia Comen-
tatoris commento. 106. primi caeli non ualere: si
mundus est factus ex eo quibus fit sum ptio-
ra tempore mundo. neque inducat argumentum
solum contra Platonem. 13. contra Generationem
nem absolute. p. 3. in commento. ibi. Tertio. gene-
ratum et corruptum est. cuius extrema excedit
tempore tertio physico commento. 31. neque in
telligo copulatum. 15. diuisiue. Quarto. potest
ita precedit individuum generatum secundum tem-
pus. 12. metaphysice commento. 52. et 9. meta-
physice commento. 20. Quinto. scdo posteriorum
causa efficiens prior est generatione suo
effectu. 12. metaphysice textu commento. 16.
Sic intelligo Comen. primo physico commento
64. et 75. si prius tempore forme non precederet in
subiecto: non generaretur ex eo. et in libro de substan-
tia orbis omnes mutationes siue in substantia siue
in qualitate non esse in subiecto perdit esse. 12.
xii. n. octauo physico commento. 4. opus q. sub-
iectum sit prius tempore sub non esse deinde sub esse.
Ad propositum est diffinitio elementi coepta ab
antiquis primo metaphysico. 2. men. 15. l. cuius or-
do est prius in esse et posterior in tempore. et
primo caeli commento. 130. impossibile est ut idem
sit factum nouum et semper aeternum et c.

Secunda est via. producibilis. Secunda intel-
ligentia est ens contingens. ergo est producta.

patet p̄ia. qz omne improductū ē necessarium.
antecedens. p̄batur non si secunda intelligētia
nō ē prima non est. ergo pōt ēē qz secunda non
sit. et. p̄3 p̄ia a negatione p̄iue ad possibilitatē
copulatur ex antecedēte t̄ oppositio p̄iue. p̄o
batur antecēdē: qz ex minus impossibili nō se
quitur maius impossibile. qz si sic: ubi antecēdē
haberet tantum in vna ratione impossibilitatis: t̄
consequens duas: imagnabile eēt ex possibili
sequi impossibile: qd est contra Aristotelem pri
mo priorū. p̄3: remouēdo vnam rōnem impossi
bilitatis ab antecedente: t̄ vnam a consequen
te. Secūdo: secūda intelligētia essentialiter
dēpēdet a prima. ergo secūda ē causata a p̄ia.
p̄3 consequētia quia nō ē aliud essentialiter de
pēdere qz causari. Tercio. si secunda intelli
gētia eēt necessaria: duobus rationibus neces
saria esset necessaria: cōsequēdo impossibile est
qz tunc secūda intelligētia esset necessaria p̄ ali
qd quo sublatū maneret necessaria. p̄3 cōsequē
tia. qz secūda intelligētia ē necessaria in necessi
te dīsticta a prima t̄ necessitate cōueniēte pri
me. qz p̄ima t̄ secūda sunt duo necessaria. ergo
in vna rōne formali necessitatis cōueniunt: t̄ in
alta differunt. non conueniunt autē additur nu
merus non pluri scilicet. ergo nō necessitatio est
vna in duobus suppositis. Quarto. secūda i
ntelligētia sibi per secula nō ē ens. s̄ p̄ducta. p̄ba
tur: antecēdē: aut remouē primo scda manet.
t̄ sic non cōtinaliter dēpēderet scda a prima. aut
nō: t̄ intērum. Quinto. omne habēs finem
habēs efficiētia. qz finis ē cuius gratia aliquid fit.
t̄ in abstractis idē ē finis t̄ efficiētia. sed se
cūda b̄z finē t̄c.

Ad p̄imū. negat philosophus aīa t̄ ad p̄ba
tionē ēē negat aīa p̄pter regulam logicāle. Si
alicuius p̄sequentiā aīa est impossibile: illa p̄3.
nō enim concedo inter intelligētiā p̄ioria
tem naturē qz octauo physiconū p̄mēto. 36.
scilicet cū nō fuerit p̄imū nō erit secūda: t̄ cū su
erit p̄imū nō ē necessitate erit secūda. Ad p̄ba
tionē: p̄ magis impossibile intelligi implicāne
formaliter p̄dictionē minus impossibile p̄ro
nō implicāne t̄c. s̄z sit abasior: maxime neces
sario. cuiusmodi est deum ēē maximus impos
sibile: cuiusmodi est deum non ēē oppositū. Non
enim of esse cuius non ē implicat p̄dictionem
est firmius ēē qz ēē: cuius non ēē nō implicat p̄
dictionē. qz p̄t̄dictio se qz potius modū signi
ficandi qz p̄t̄dictio rei significatē. Cōcedo qz
magis impossibile nō infert b̄ forma ex minus
impossibili quarto. physiconū cōmēto. qz s̄z in

feratur: neqz aīa aut p̄ia in illa cōditionali ne
gatiua ip̄sica formaliter p̄dictionē: cū sit pure
negatiua. Ad admissio casu nego qz ex possibili
sequatur impossibile. Et p̄bationē: nego qz an
tecedens p̄dat sua rōne impossibilitatis: t̄ ma
nente vna ratione impossibilitatis consequēti.
qz nulla illius causa veritatis est vera. qz dum
perduntur impossibilitates eorum perdunt eā
p̄portionabiliter: t̄ eque citosēd non eque velo
citer. primum igitur nō ēē impossibilitatis an
tecedēis est p̄imū nō ēē impossibilitatis cōse
quentis: s̄z in quolibz insidit tēpore in cūctis
p̄dutionem impossibilitatū remissior erit impos
sibilis antecēdēis impossibilitatis consequēti.
Sed esto qz vniuersum t̄ eque velociter: p̄
datur impossibilitates: dico qz p̄ totum tēpus
perditionis impossibilitatis antecēdēis vniuersi
p̄sequētiē: si secūda nō est: p̄ima nō ēē: si bona.
sed in instanti terminatē illud tēpus incipit nō
valere: t̄ tūc p̄imo non valet: qz nō aliudē va
lebat: nisi ex impossibilitate antecēdēis que re
mota ē. Neqz cōueni cōsequētiā boni maliem
tātū imaginari de finēte ēē bonas.

Ad secūdu: cōcedit philosophus secūda i
ntelligētia esse causatā finaliter: sed nō efficiētiē.

Ad terciū. q̄libet intelligētia ē necessaria vna
necessitate t̄ non duabus: apud p̄m: neqz ra
tio necessitatis est illa vniuersa: sed analogā: est
q̄t analogum numerabile.

Ad quartū. negatur cōsequentiā: qd enī re
manet nō ēē ex remotione impossibilis remoue
ri non oportet esse productum aut p̄ducibile.
cuius oppositum cōcedit de remanente nō ēē
ex remouēdo possibile remoueri.

Ad quintū. negat maior. qz finis p̄suppo
sitio op̄ationi nō s̄fert efficiēcie op̄is vniuersi. 12. me
taphysice com. 37. p̄fectionū p̄p quas mouet
p̄fectū. quedā sunt qualitates quibus p̄ficiat qd
mouet. qdam sunt substantie ex quibus a re qz
mouet ad eas. et affimile est. et actiones ser
uatiō. dñs aut seruū nō efficiat. Cōtra. ad min
p̄ima intelligētia cōseruat alius. Ad p̄batio
sop̄i qz nō. Et sciendū qz triplex est finis. p̄imū.
qz agens intēdit p̄ducet. ut laborator. sanuāt.
t̄ iste ab intelligētiā ēē motus ḡnatio t̄ s̄oi a
mālia. s̄z est secūdariū. p̄3 scdo c̄li. cōmēto. 17
t̄. 21. t̄. 12. metaphysice com. 36. Scdus est finis
quem agens intendit cōseruari. ut sanus. sanuāt.
tem. exercendo se. t̄ hoc est tripliciter. aut qz in
tendit acquirē dīspōnē qz cōseruari possit. ut bō
cibū. Scdo. qz intendit repellere nocumētū. t̄
hoc nō cōt̄p̄tibiā agunt p̄ sui cōseruatiōē.

p̄. i

Ad hūc sen
sum qz oīa si
nīl. s̄. mouē
efficiēcie ad
p̄ducendū
t̄ b̄ntē finē

13

Tertioq; inendis operari in quo consistit eius perfectio. et hoc modo agere intelligentie scilicet per seul conservantem: quod movendo conservant se similes per motum intendit id quod primum habuit. per. 12. meiba philosophice. primo. 36. et secundum alia primo. 48. et 13. secundum charite actione huiusmodi actionis in cap. 2. per ipsas. et. 1. per. 1. com. 33. Dispositio entis necessaria simpliciter est. et non sit per sua actionem: sed actio est per ipsam. Tertius est finis cui agens intendit se assimilare ut in bono exercitio oculo intendit finem principis. scilicet victoris: et sic assimilari illi. prima autem intelligentia non intendit sibi assimilari: quia id est sibi. alie autem intendit assimilari prime. primo per. 1. com. 1. non erit sibi et equalis: aut eque perfectior: aut eiusdem nature esse. Quia enim hoc impossibile fuit: sed agere intendit ad eandem intentionem ad quam prima agit. Et hoc igitur per quod procedit philosophus patet perferre alios sed alie quodammodo se conservant. Ad confirmationem: eadem intelligentia quod est finis est efficiens. sed non omnium quorum est finis etc.

14

Tertio est via modi producendi. Artifex supponit ens in actu subiectum actionis eius: et natura supponit ens in potentia. sed deus nihil presupponit. ergo potest creare. per. primo: quia deus est nobilior eis: et non datur privatio aut imperfectio subiectibile maius prima. Secundo. nulla perfectio est deo tribuenda. sed supponere subiectum actui est imperfectio: quia patet ex defectu agentis non totaliter virtutem continens effectum.

Tertio. potest deus aliquid immediate efficere: ergo creare: quia si nihil posset immediate: neque mediate aliquid posset: et sic nihil produceret. consequentia probatur: si immediate aliquid efficit: causam non requirit subiectum: si scilicet immediate efficit effectum: sed mediantem subiecto.

Quarto. distantiam inter esse et non esse: que est infinita. potest deus transire: ergo creare.

Quinto. possit sit et non forma. 7. meiba. com. 26. et octavo meiba per. 1. rex. et com. 8. secundum celum motu efficitur. ergo celum efficit.

Ad primum. negatur consequentia: concluderet. et secundum intelligentiam posse creare.

Ad secundum. nego minorem quia agens non posse facere aliquid impossibile non dicitur esse diminutio: sed dicere ipsum facere: aut posse facere aliquid impossibile: est conceptio. 3. per. 1. com. 4. Ad tertium. probationes negatur philosophus frequenter. nullum. efficitur per deum efficit motum diurnum in media mobile iter motus et motus dicitur motus presupponat mobile.

Ad quartum. negatur consequentia: quia concluderet.

deret agens naturale posse creare. Secundo. negatur antequam deus. quia quodlibet precise tantum distat a non esse quantum est in entitate: quodlibet autem producibile finitum est. ergo quodlibet producibile finitum distat etc.

Ad quintum. negatur consequentia secunda. patet in compositis substantialibus et materiis libus. quorum subiectum est materia et eternum: neque oportet quod competens toti per se primo competat parti per se secundo. patet de propriis passionibus etc.

Pro veritate autem habenda dico primo quod intelligentie medie sunt create. Et quod inter eas est lucent perfectissimum: et quod non ab eterno fuerunt. Et quod in infinitum distat a prima. Secundo. dico quod latitudo creabilium terminabilis est exclusive versus supra. quia nulla intelligentia potest esse ita perfecta quin distans sit perfectior. in infinitum enim perfectioris speciei intelligentiam a deo potest producere: et sic potest esse quod in finite perfectiam intelligentiam deo produxerit. quia nulla est repugnancia ex parte producti ut aut producibilis. Et est quod infinite perfectia produxisset. non sibi equalis. aut minus se in perfectione produxisset. non enim independenter. aut improducibili. equabile est dependens producitur: aut excessus: ad hoc enim alterius rationis est productum a producente: et non supra producentem: et sic non infinitum ens produxisset: quia non quod infinite perfecta creatura esset infinite perfectum ens nisi forte per unionem. Tertio. dico quod infinitum ens deum ad extra producere claudit contradictionem: quia aut esset productum supra divinitatem. aut infra. aut intra: non primum quod non excelsibile est infinitum: non tertium: quia tunc productio non esset ad extra. ergo secundum: ergo non infinitum ens. Et si aggregatum ex omnibus deo comparatur infinite perfectior est pars aggregata. quod autem tertio polinorum dictum pars non est nata excellere suum totum: res de parte quam totum: tamen non toto aggregato deus est perfectior. patet prima pars: quia aggregatum est contingens: et deus ens esse: indigena gubernari ad contingentia perfectione et indigentia gubernationis partis: quia congregata ex necessario et contingente. contingens patet in syllogismo applicanti maiorem necessarii ad minori contingenti: ad quodlibet causam ad effectum eorum: contingens ex concursu unius libere etc. Patet secunda pars quod deus non se excedit neque prout hoc: et aliquid ultra arguitur perfectione maiorem aggregato quod deus quod secundum res omnia in se liber.

15.

deo eminenter continentur secundum imaginationem: non additur in longum sed in latum. et hec est apud multos congruentia ad infinitatem: quia per additionem finite perfectionis finite perfectio redditur perfectius. et est argumentum Platonis: ut recitat Aristoteles. 10. ethicorum capi. 2. si per additionem boni alicui redditur melius: tunc illud cui addit non fuit per se bonum.

Contra prefertim dicta in secundo dicto: primo posteriorum et quinto physicorum: commento 13. in essentialiter ordinatis non est precessus in finitum: et datis extremis non est procedere in infinitum in medijs: tertio physicorum: commento 49. Secundum naturam universi imperfectionis habet removere: et species quarum remissa est perfectio existunt. ergo a fortiori magis perfecte: prefertim cum sint possibiles. Tertio: procedo ad aciem non est ire in infinitum. tertio physicorum: commento. 60. Quarto. sequitur perfectione creature esse finitiam. Quinto. si latitudo creabilitum terminaretur exclusive omnem effectum producibilem a deo possibile esset esse producibilem a creatura: quia omnis effectus productus esset finitus: et omni finito est dare finitum maius etc. Sexto: pono quod deus produxerit omnem effectum producibilem: et tunc sequitur tria. Primum: quod intelligentia infinite perfectam produxisset. Secundo: quod mundus infinitum fecisset. Tertio: quod quilibet species esset infinite perfectionis: quia innumeras species sub se contineret. Ad primum: essentia sunt ordinata: et non essentialiter: quia potest esse quod hoc existat demonstrata. b. intelligentia minus perfecta: non existente hoc demonstrata. a. intelligentia producta perfectione. b. Nemo tamen quod per proportionem duplicam inter media ordinarentur non coningeret dare ultimam duplicem: quia tunc inter media essent finite perfectionis et infinite: quia precise finite distans ab infinito est infinitum et precise finite distans a finito est finitum. Inter medium autem finito et infinito finite precise distaret ab utroque: quia per duplicem etc. Ad secundum: deus est liber agens. Ideo: quas voluit produxit. Ad tertium et primum: aliquando inconvenerit discordando in principijs ab Aristotele. eo coadare in conclusionem sequente ex illis: non est contra. Ad quartum: conceditur consequens ponendo in latitudine non solum existentia sed potentia existere. Ad quintum: nego consequentiam: intellectus possibilem qui est finitus: non est possibile esse productum nisi a deo: quia solus deus potest creare: et deo quod sic adhibet

non esset possibile quod omnis effectus producibilis a deo sit ab a. finito productus. Ad sextum. admittitur casus. quia de rigore scilicet monis est verum propter restrictionem predicatam ad tempus connotatum per verbum. neque tunc sequitur aliquid quod illorum inconvenientius: et patet. Sed est hoc quod non restringatur predicatum: non admitto casum: quia non est possibile potentia divina esse tota liter exhausta: sic quod deo existente nihil novum possit producere. patet de impossibilitatibus: et licet successive producerentur impossibilem et omne spiritum deus possit producere: non tamen potest esse quod nihil possit esse quin illud sit: etiam quoniam illud sit productum. Sed est hoc quod admittatur casus: concederetur deum producere solum aliquid quod prius alias produxisset: et quod infinitas species formarum alia bonis eminenter contineret: quia infinitas species aia bonis imperfectiores deus produxisset: et quod in infinitum excederet animam bonis aliqua intelligentia finite excedens ipsam. Istis tamen similes in terminis si essent possibile concederentur extra casum. Neque in casu vel extra sequitur infinite perfectionis sit anima hominis: sed eius gradus esset precise: sicut nunc. neque dici potest quod non finite perfectionis sit aliqua species: quia tunc non esset cogitabilis non gradus perfectionis. neque una species magis aut minus appropinquaret non gradus perfectionis: et alia: etiam in casu priori infinite modice perfecta aliqua forma inferior anima bonis. infinitis enim partibus proportionalibus bipedale excedit pedale: et tamen utrumque est finitum. et etiam infinite modice remissa est aliqua intelligentia supra animam bonis: et tamen quilibet intelligentia infinitum distaret a prima: a quocumque enim sursum in infinitum manet distantia: quod utrumque; sed eadem proportionem ascederet in nulla in intelligentia esset infinite perfecta: quia data ipsa intellectus humana, non excederet aut magis: aut minus: aut equaliter: sicut deus. aut nec sic nec sic: non primum aut secundum. quia tunc entia infinita essent proportionabilis. et ratio eorum esset maius alio. cuius oppositum dixit Aristoteles. tertio physicorum: commento. 49. et sic aliquid excederet alterum plus quam per infinitum. non tertium. quod eque perfecta esset creatura sicut deus. quod equalem habentia proportionem supra tertium: sunt equalia inter se. non quartum. quia tunc non essent in eadem latitudine quia quocumque eiusdem latitudinis aut equaliter distans a non gradu illius. aut inaequaliter. aut unum finite. et reliquum infinite. tum secundo. quia illa natura esset summa in illo genere. sic quod deus

in discor
lato in
incipit
discorda
et pōe.

non posset perfectionem producere: quia infinitum in genere excedi non potest in illo genere: et tunc genus intelligentiarum mediarum terminaretur inclusivè versus deum: sic deus tam excederet indistinctivè: sic quantumcumque modicum imaginaretur illa intelligentia angere imaginaretur attingere deum in perfectione. tunc tertio quod aliquos ista intelligentia esset deus. quia isti nite perfectum simpliciter quolibet perfectione simpliciter includit: sic divinitas est: et quolibet perfectione finitaz includit et infinito modo nobiliori: et illi nulla perfectio deesset. neque ea maior dari posset. et si esse productum: aut per supponere aliquid: argueretur non occurreret finis deus non esset deus. Adhuc est tamen hic dissimilitudo: quod non effectus est finis: sed generis: et effecta esset intelligentia: et non genita. Et si arguas. tertio physicorum commento. quod quidam magnitudinem contingit esse in potentia tantam contingit esse in actu: ergo quantumcumque intelligentia contingit esse in potentia: contingit esse in actu: et tunc contingit esse in actu. sed infinite magnitudinem contingit esse in potentia. ergo infinite magnitudinem intelligentia contingit esse in actu. Rursus concedendo per consequens. multum a. differunt infinite magna intelligentia est: et intelligentia est infinite magna. Concludo igitur quod deus fuit effectus aliorum ab ipso intelligentia: et quod infinitum perfectius novit se quam alia se cognoscit: et ipsius: et licet omnia finitè distantia obile sit inter quales distantia: non tamen inter ipsum deum: et finitum: quodcumque sit illud etc.

Ad tria communia dubia. Primum: rursus ponenda sit creatio. Rursus deo per duo dicta. Primum Aristote. opinio est quod non. Secundum. opinio eius non est vera. pro declaratione primi: dico quod philosophus negaret hanc copulationem. deus creat. a. intelligentiam: nullam materiam transmutat. probat in tribus rationibus. Prima est ratio agentis. Omni agenti subicitur materia: sed per hoc non subicitur etc. maior est Commentatoris pro physicorum commento. 60. et 62. et 7. et in libro de substantia omnibus capit. primo. Intellectus materiam subijci tamen receptivum transmutabile ab agente.

Secundo. omne agens extrahit id quod est in potentia ad actum. sed per te deus non extrahit etc. maior est Commenta. septimo metaphysice commento. 28. et 12. metaphysice commento. 4.4. arguens contra Averroem ponentem unam intelligentiam productam ab alia per creationem. Tertio. omne agens facit copositum transmutatio maius: sed per te deus non facit copositum etc. maior per 12.

metaphysice commento. 28. Quarto: de agens est principium unde motus secundo physicorum tex. et commento. 9. sed deus per te non est principium etc. Quinto omnia potentia activa est principium transmutandi alterum: quinto metaphysice tex. et commento. 17. et nono metaphysice tex. et commento. 2. sed per te deus non est principium transmutandi etc. Sexto. omne agens presupponit mobile. sed deus per te non presupponit mobile. ergo etc. maior probat. omne movens presupponit mobile. sed de agens est movens tertio physicorum commento tertio. et 12. metaphysice commento. 21. et primo de generatione tex. et commento. 4.5. Aristoteles: rationes rationes est ex antiquitate Averrois vel Aristote. cum secunda parte copulativè inserre copositum primum: et ex ambabus partibus copulativè deducere ad oppositum auctoritatis adducturaz. ideo non inter debet Aristoteles negare illam copulativam solum quia negat primam partem.

Secunda est ratio actionis. Omnis actio est idem passioni tertio physicorum tex. et commento. 18. et 22. sed per te deus operatio non est idem passioni: quia sibi passivus.

Secundo: si creatio esset: ex nihilo aliquid fieret. consequens est contra philosophum primo physicorum tex. et commento. 33. et 34. et commento. 2. tertio secundum metaphysice commento. 1. et octavo physicorum commento. 4. et primo celi commento. 14.9. et primo de generatione tex. et commento. 1. et 11.

Tertio. si creatio esset: aliquid per creationem esset possibile. consequens est contra Commenta. primo physicorum commento. 60. materia enim subtilis auferretur natura possibilitatis.

Quarto. si generationi nihil subiceretur: generatio esset ex privatione essentialiter: et sic contrarium reciperet Aristoteles. primo celi commento. 22. et 106.

Quinto. qui dicit generatus ex non ente: contingit ei alterius duorum dicere. aut quod est hic transmutatum sine transmutatione. aut quod transmutatio est in privatione. et hoc totum est impossibile primo physicorum commento. 71. pro prima parte consequentis dixit Commenta. septimo metaphysice commento. 17. si aliquid fieret sine transmutatione: fieret ex nihilo. pro secunda parte consequentis dixit Commenta. primo physicorum commento. 75. rursus prima ratio posset alterari.

Sexto. nullas mutationes ad substantiam posuit Aristoteles. primo physicorum. nisi generationes: hanc autem assignavit subiectum. scilicet materiam primo de generatione tex. et commento. 23. et 23. quod generationes unius dixit esse aliterius corruptione primo de generatione tex. et commento. 20. etc.

Tercia est via repugnantiæ perit rō Aristō primo physici. text. comment. 6. ad pbādū materiā esse principium rerum naturalium.

Secūdo. perit rō philosophi primo de gene. a. text. com. 13. et ad pbādū mām esse eternam.

Tercio perit ratio philosophi. 12. metaphysice text. comment. 10. et primo physici text. et commento. 32. ad pbādū materiā esse ingentiam. fundant. a. super hoc. Omni agenti aliqd subijcitur: p3 ex rōne mutationis. Quarto. data creatione: habilis etiam esset ambibulariosq; ea dem difficultas est bic: rōnē sibi. cōsequens est cōtra philosophibz: ambibulatio. a. corpore autē eēt va cuantur circūstātie corporis motus in instāti.

Quinto. data creatio: datur via ad reditiōnem eiusdem in numero: quod negat a philosopho secūdo de generatiōe text. et cōmōto ultimo et 10. Cōstituitur quarto metaphysice. cō. 20.

Cōtra quorūdā necessariōū est altera causa quinto metaphysice. ca. de necessario et octavo physice. textu cōmōto. 15. laudat Democritus hoc asserens: qd nō videtur possibile nisi p creationē. Secūdo. movit Aristō. ad ponendūz motus separatū a materiā in factiōe virtutis intellectualium. et. septimo metaphysice cōmōto 31. ergo virtutes intellectuales sunt factæ: et non nisi creatione. et. Tercio. omnia etiā non acquirunt esse et veritatē nisi a prima causa secūdo metaphysice cōmōto quarto. non acquirunt autem esse nisi productiōe. Quarto. si negatur ab intelligentiā creatio: non videtur nisi propter eternitatem earum. sed hoc nō impedit: qz elementa habent verum efficiens: et sunt eterna. Quinto: Cōmōtator in libro de substantiā orbis: quedam sunt priora naturā et agens orbis. ergo orbis sunt facti. et.

Ad primum. loquitur philosophus de cōclusionibus demonstratiōis: et sic qd de incompleto loquitur est fallacia consequentis argue re: bonum est causa. ergo bonum est efficiens. primo. n. celi textu et cōmōto. 106. Impossibile est sempiternum esse: et esse factum.

Ad secūdū. per virtutes intellectuales intelligi intellectū actus: qd est rei materiali in intellectu. qz forme materiales sunt de se intellecte in potentia: sed ei efficiantur intellectu in actu: oportet ponere intellectum agentem: qui sit virtus abstracta a materiā: abstractam a materiā: a conditionibus eius.

Ad tertium. potentiale non potest esse sine actu. est autem deus actus vitalis intelligentiārum et finis: celi est forma et finis. corruptibili

bus autem dat esse: et conservat movendo. p3 motus enim metabasorum est autem ex necessitate primo sive superioribus laionibus: et omnis eius virtus gubernatur inde. Ideo primo remoto omnia destruantur. Ideo. 12. metaphysice textu et cōmōto. 38. Et talis igitur p3 p3 celi et natura dependet. et primo celi cōmōto. 100. Et primo quidem enī datum est eē et vivere. hīs quidem clarioribus vero obfcurius. Et in libro de substantiā orbis versus finem. Et quo verificatur qd dator continuatiōis motus ē dator esse omnibus alijs enibz.

Ad quartum. eternum est elementum secundum philosophum. quia exempli gratia semper fuit aliquis ignis: et non datur agens faciens: qz incipiat esse ignis: nullam tamē elementum semper fuit: quia variatis partibus variatur totus: p3 prefertim manitatem: ideo partibus ignis ut tributum fuit efficiens: et sic patet qd elementis compent eternitas secundum identitatem specie: et sic eis datur efficiens: sed secūdum numerum eis datur efficiens: et non eternitas. et sic p3 ratio dissimilitudinis inter intelligentiā et elementum.

Ad quintum. agens est duplex scilicet verū et est productivum rei. Aliud secundum similitudinem: et est forma dāns esse patet distinctio quarto celi cōmōto primo. Celi habet agēs fm similitudinem: qui a forma dāntem esse scilicet intelligentiā que est anima eius. et apud Aristotelem. non habet clarum efficiens verum: et patet. et.

Accedamus ad veritatem: et dicamus omnem intellectum circa primum esse creatum.

Ex hoc sequitur qd non omni agenti aliquid subijcitur in agendo. Secundo. qd non omnis potentia actua est transmutans. Tercio: qd non omnis actio est idem passio. Quarto: qd ex nihilo tanq; termino a quo: et ex nihilo tanq; ex subiecto aliquid fieri potest. et consequenter aliqua est actio sine transmutatione: nisi aliquid ponat terminum subiectum transmutationis: quia ipse prius non erat: et nunc est.

Sexto. ponendum est ambulationem eē possibilem: neq; oportet sequi aliquid illorū que pro inconsistentibus ibi relinquunt. patet in notando corpus ad non quantum vniiformiter. non ibi vniiformiter ppositionabiliter. * Septimo. cōceditur qd idē in motu reuertet. et hoc fundamentis rōnē in opposito solunt. Neq; licōnis ponet aliq; pductionem terminari ad ibi qd nō sit gñatio imo necesse ēā dicitur p3. et.

qz illud nō ē possibile.

Secundum dubium est: utrum intelligētia inferiora intelligant superiora. Respondeo q. sic. Ad idem autem philosophi tribus dicitis de-

clarationes. Primum, intelligentia inferiora nō intelligit superiora per aliquod accidens et species actus vel habitus etc. probatur primo: quia intelligentia nō est aliquod accidens: p. quolibet tertio. Secundo, omne cōpositum est novum, sed in intelligentia nō est novum: ergo neq. cōpositio. maior est Cōmentatoris 12. metaphysice cōmento. 39. siue sit cōpositum substantiale: siue accidentale: siue in intelligentia siue non. ea. n. probat ibi Cōmentator q. intellectio nō est accidens 1. deo. Et sūm autem quia subiectum est accidenti novitatem habet. f. motum octavo physicozū. cōmento. 15.

Tertio, si scitum secundū intelligentia intelligat se per essentia: tertio de anima cōmento. 13. perfectior esset intellectio secunde d. set q. intellectio secūde de prima. et sic secunda intelligētia esset felix cognoscēdo se: et non primam. vel intelligentia duas intellectiones habens felicitaretur intellectio in imperfectiori. Quarto, si scitum scitētia eorum nō esset scitūz. p. quēto est contra determinata quolibet primo. et tertio de anima cōmento. 14. Intellectus in formis abstractis est idem cum intellecto: et incidit taliter octavo physicozū cōmento. 40. in abstractio intellectus et intellectum sunt idem. Quinto, quoniam tunc intellectio qua secunda intelligentia intelligeret primam: et intellectio qua secunda intelligentia intelligeret se: essent alterius generis: quia una esset substantia: et alia esset accidens.

Secundum dictum: intelligentia inferiora nō intelligit superiora per essentia: inferiora. probatur primo: quia tunc scitētia nō esset scitū. patet cōsequenter: quia tunc secūda esset scitētia ipsi secūde de prima etc. Secūdo, nulla res distincta a perfectiori est sufficiēter representativa perfectioris. sed secūda nō est ita perfecta sicut prima. ergo etc. Tertio si scitum nō dependeret intelligentia inferiora in suo intelligere a prima. et sic secūda esset actus purus. quoniam nō esset potentialis respectu alicuius perfectioris eius scilicet maliter. Quarto, quia tunc intelligentia inferiora beatificaretur in seipsum tanquam in obiecto representativo omnium intelligibilium ab eis: aut felicitaretur in obiecto secundarie cognito. Quinto, quia tunc aliquis cognitio dei dependeret. quia omnis intelligentia inferiora

pendet. et omnis intelligentia inferiora esset cognitio dei per se. Sexto, quia tunc nulla esset cōpositio in intelligentia. nisi forte ex perfectiōe et defectu eius. de qua non loquor nunc.

Septimo, quoniam saluaretur efficiētia dei super motu proveniente ab inferioribus intelligentiis.

Tertium dictum. Intelligentia inferiora intelligit superiora per essentia superioris. probatur primo a sufficiēti divisione. Secundo, quia in abstractio intellectus et intellectus sunt idem. Tertio, quia intelligentia abstracte perficitur per se invicem. ergo una est alterius forma: et non nisi quia una est alterius scientia vel nō. anteceden. pat. 12. metaphysice cōmento. 44. perfectio cuiusvisq. movētiū unum quicq. orbū perficitur per primum motorem omnium. sed nō effective. neq. materialiter: sed finali perfectione coincidente cum forma. Quarto, necesse est in omni intelligentia intelligente aliud esse aliquid simile forme: et aliquid simile materie. et si non: non esset multitudo in formis abstractis tertio de anima cōmento quimo. q. post multitudine una est potentialis alteri. Est autem secūda simile materię: ideo recipiens. et prima simile forme: ideo recepta. Quinto, in intelligentia est cōpositio: et non alia q. ex intelligēte et intellecto: sed escrante et desiderato. ergo etc. maior pat. 12. metaphysice cōmento. 3. Quod est minoris cōpositionis est nobilior in illo genere: deinde de veniatur ad simplex. patet minor. 12. metaphysice cōmento. 44. tantum illic est causa et effectum sūm q. intellectum est causa intelligentie. sed intellectum nō est causa effectum intelligentie: neq. materialis: neq. finalis tantum. s. forma et finalis simul: vel formalis sūm. ideo subdit Cōmentator non inconuenire unum esse causam plurium sūm q. a pluribus intelligit: perfectior tamē a perfectioribus. et imperfectior ab imperfectioribus. Ex hoc p. Cōmentator tertio de anima cōmento quimo. Essentia primarie forme ē quidditas eius. Alie autē forme diuersantur in quidditate et essentia quoquo modo. loquitur Cōmentator de essentia: et fecerat secūdo de anima cōmento. 14. 7. ponum est idē visibile subiecto et diuisibile secundum essentia diuersam in eo: sūm quod habet colorem: odorem et saporem: licet in multis sit differētia etc. Ex hoc p. intelligentia cōpositio: que cum alijs est: et earum simplicitas: quia nō cōpositio ex alijs. ideo tertio de anima cōmento nov

propri
intelligē
specia
tias.

no, res abstrahere sunt simplices: et non composi-
te. Et sic habetur: quod cum superiores intelligē-
tie sint in inferioribus: adhuc potest intelligen-
tia inferior intelligere superiores: non intelligen-
do tamen aliquid extra se. prout cum in-
telligentia superior sit intellectio inferior: quod
potest superior principiare motum productum ab
inferiori: eo modo quo intellectio est principium
operationis ab intelligente producte.

Contra, nullus actus substantialis potest esse
alicui actus accidentalis. quia aliter secundum phi-
losophum primo physico textu commēti. 27.
natura substantialis in accidentalem transmuta-
ri posset: sic enim arguit Commēti. octavo me-
taphysice cōmēti. 5. et quinto physico cōmēti.
10. contra Alexandrum ponentem quali-
tates elementorum esse formas substantiales eo-
rum. sed prima intelligentia est actus substantia,
ultimo pura substantia, ergo prima intelligentia
nullius forme separet esse actus formalis: aut
notitia. patet consequentia: quia si prima secun-
da est accidentaliter notitia: est inuentum. Si au-
tem essentialiter reuertitur possumus Platonis. s.
idem separatas esse formales essentias inferiorum:
quod est reprobatur primo et septimo me-
taphysice. Secundo, non est possibile aliqd
accipere potentiam aliam a se nisi sit accidens
inherens illi. aliter possibile esset quodlibet co-
gnitione imutare potentiam cognoscitiua: absque
quod cognitio inhereret cognoscenti. ergo prima in-
telligentia non potest esse intellectio intelligentie
citra ipsam: nisi in se in herenter. ergo quod re-
pugnat secundum apud philosophum tam repu-
gnat primo. Tercio, non est possibile primam
intelligentiam esse alicui intelligentie citra ipsam
remissionem cognitione quod prima sit sibi cognitio.
ergo prima intelligentia nulli intelligentie citra
ipsam potest esse intellectio. per consequens. id est. quia
nulla intelligentia potest tam in se intelligere
primam sicut prima seipsum nulli intelligentie ci-
tra primam intellectus est tam essentialiter percep-
tius: sicut intellectus primus. antecedens pro-
pter quod a se opposito. prima intelligentia esset po-
tentialiter intellectus: quod repugnat simpliciter
actu. tum quia prima intelligentia esset vis
sibi intellectus: quia in se visus et remissionis: quod
est contra philosophum et Commentariorem. 12.
metaphysice text. et cōmēti. 35. et 36. ponentem
primam intelligentiam in se nobilitatis et
simplicitatis. Quarto, sequitur: quod intellectus
et intellectum in intelligentia non sunt idem quia
secunda est intelligens et prima est intellecta a se.

Ad primum, aliud est esse actum accidentalem:
aliud est esse accidentaliter actum. unde acci-
dentaliter dicitur modum essendi non in se sed re-
spectu alterius. licet igitur prima intelligentia sit
accidentaliter notitia formalis alterius. necessa-
rio tamen, quia non est pars eius: nec ipsa non
tamen est accidens: et est forma eius. Hanc ob-
iunctionem ponit de rebus materialibus Com-
mentator. 12. metaphysice. cōmēti. 17. dicens
et id quod agit fuit substantia et est aliquid et non si-
bi. id est intellectio quam facit intellectus agens
fuit et est substantia ipsi obiecto. sed non est sub-
stantia intellectui siue agenti. siue materiali. Et re-
plum lapsus est substantia. et est accidentaliter in ve-
fica sensibilius licens operationis dominus.
ideo eius egritudo. in multis tamen est differē-
tia et patet.

Ad secundum, negat assumptum et conceditur
nullam intellectionem inherere intellectui. patet
quolibet terro.

Ad tertium, necesse est aliquam intelligentiam
esse potest esse diuersis huius et remissionem formalem
notitiam. quia nulla intelligentia est tam in se
formalis notitia de se ipsa intelligentie inferioris
cui est sibi intellectio. aliter staret intelligentie
inferioris eque huius intelligere suum finem.
et amare. sicut superior intelligentie intelligit et
amat et tunc superior intelligentia non est magis beata
et felix formaliter: quam intelligentie inferioris: cuius
oppositum patet. 12. metaphysice. text. et cōmēti.
39. voluptas que est maior illius quod est ma-
ioris intellectus. Aut dicitur intelligentiam inferioris
re non esse intellectum superioris et. tum quia non
est possibile intelligentiam superioris esse inferioris huius
formalem notitiam quam intelligentia inferioris su-
in se
potentia intellectualiter percepta. 13. intelligentia infe-
rioris non est tam in se intellectualiter percepta
sicut superior. aliter quilibet intelligentia esset eque per-
fecta sicut prima intelligentia. Sed quia quilibet
notitia que est alterius formalis notitia est sibi na-
turaliter et non habet notitiam sui. et est tantum intel-
lectus sui quantum est intelligibilis. ideo tam
in se est sibi notitia sicut potest esse. Est autem alteri-
us in se notitia sicut potest esse illi: non autem sicut
potest esse. ideo non est possibile etiam intelligentiam
esse eide potentie in se et remissionem formalem no-
titiam. Ad quartum, in illa auctoritate in ab-
stractione intellectus et intellectum sunt idem voluit
Commentator et excludere ab intelligentia modum
intelligendi intellectus possibilis: qui intelligi se-
non per substantiam propriam: sed per aliud: et sic per
accidens. Aliarum autem intelligentiarum que

libet intelligit se p essentia: p propriam. Ideo i eis in intelligentia sui idem est omnino intelligens i intellectus & intellectum. sed intelligentia intelligit aliud: idem est intellectus & intellectum: id est intellectus i obiectum. sed intellectus & intellectum differunt ab intelligente aliud. Quod autem intelligens: intellectus & intellectum sunt omnimode idem soli intellectui agenti cōpetit. p tertio d anima cōmēto. 19. hoc repuro p proprium intellectui agiti. & in hoc differt ab intellectu materiali. actio enim: qua intellectus agens intelligit ē sua substantia. supra allegatur ad aliud ppositum. & si rursus saliter intelligas q in abstractione intelligis & intellectum sunt idem omnibus modis: & pono. omnibus modis: id est conuenienter: q in abstractione omne intelligens est intellectum & e contra: tertio de anima cōmēto 16. hanc expositionem ponit Cōmentator. 12. methaphysice cōmēto. 39. q declarado q intellectus & intellectum sunt idem dixit recipiens & receptū de intellectu vtrūq est intellectus: ita rebus autē materialibus intellectus & intellectum sunt idem omnibus modis: tertio d anima cōmēto. 36. quia intellectus est idem quod obiectum. sed intelligens & intellectum in rebus materialibus sunt idem per formalem unionem in intellectu per se: non autem in intellectu p accidentē. p3 quolibet tertio. Ex quo p3 ostēdō / mētatio 12. methaphysice cōmēto. 36. ratiocinatio materialia intelligi per assimilationē. q per formalem unionem intersectionis assimilantis intelligis obiecto. Ideo sexto ethicorū cap. secundum ad secundum similitudinem cogniti existit ipsi. Sed in materialia nō. q intelliguntur p essentia: etia a nobis: cum sumus beati. vñ tertio de anima cōmēto. 18. intellectus possibilis efficit omnimode similitudinē i receptionis. & 12. methaphysice cōmēto. 31. intellectus nō ē in nobis intellectum omnibus modis: & infra: essentia intellectus non est eadem cum intelliget: qd est actio intellectus in nobis. q intellectus i nobis est aliud ab intelligente: & infra ibi tangitur ratio. quoniam si intellectus & intellectum i eo essent vñ omnibus modis: non cōtingeret ei ut in intellectu ei essent plura: & causa multitudinis est alteras inter intellectū & re intellectā in nobis. An autē hic intelligēdi modus sit repugnans veritati: dicamus q ipsam in nullo repugnantem bio q sunt d substantia fidei iuenimus.

Et ratiō dubiū. Vñ ordine quodam

recedunt intelligentie medietate prima.

Respondendo p duo dicta. Primum:

opinio Aristotelis ē q sic. Secundum: predicata opinio nō est vera. Primum dictum assignado tres ordines declaratur. Primum est ordo secundum gradum perfectionis essentialis eorum. sic q qto vna intelligentia est perfectior alia: tato ē primo propinquitior nō iam secundū positionē geometricā. p3 quolibet. 5. hic autē ca do: qui rōnes formales intelligentiarū cōsequit causa est aliorum ordinum qui sequunt. Secundus est ordo celorum secundum magnitudines eorum: secundum quam cēlum maius continet cēlum minus. pfectione igit intelligentia celus maior regit & gubernat. op3 enim: formatile cor: respondere forme: sic q altiori cēlo altior intelligentia appropriat. d primo cēlo habet secundum cēli cōmēto. 62. primum cēlum quod mouet motu diurno est nobilissimum eorum que sunt illius generis. de alijs autē secūdo cēli cōmēto. 58. p propinquitias in loco illic est similitudo propinquitatis essentialium adinuicem: que est propinquitatis scientia: & intellectus rationali. Colligit hoc sententia. 12. methaphysice cōmēto. 44. Ordo si stātarum est secundum ordinem orbium i primi mouet omne. Ex hoc sequit q nō est in celo sicut in elementis: q cōtinet sit nobilissimus cōtine. Tertius est ordo velocitatis in motu. Cēlum n. maius velocius motu mouet: distinguendo inter mouet & cui cuius. huius sententia si mētatio ponit Cōmentator secundum cēli cōmēto. 58. superiorum intelligentiarū intellectus est fortior: & desiderium est fortius. ideo ab eis motus est velocior. neq sententiam hanc mecle stat: imaginabile esse oppositum illius: imaginando superabundantiam potentie minus non esse proportionabilem distantie motorum. Quartum ordinem: scilicet diuersitatem i motu: sic q cēlum maius paucioribus motibus aut diuersitibus in motu mouetur secundum q dicitur secūdo cēli 12. cōmēto. 58. & 60. quia intellecta intelligentiarū inferiorū multiplicata sunt q omnem intelligentiam superiorum intelligentia inferior intelligit. ideo quanto arithmetice plures intelligentias intelligit vna q altiazanto pluribus motibus aut diuersitatibus in motu mouetur. non possumus. quia secundum cēli cōmēto. 62. & alibi dixit Cōmentator rationem Ptolemei ad probandum pluralitates motuum fundari sup fundamentis falsis. scilicet p cēlis & eccentricis. Ex his sequitur primo: q via euidētior a posteriori ostēdit ordinem separatarū substantiarum est ordo magnitudinis celorum. ideo maximus cēlum altissima intelligē

ppādet
lemētū
maximū
autē
ratiōem

ita informatur, et medijs medijse, et infimū infima
inter simpliciter abstracta informat: et cōiugen
dis determinata in pcedenti dubio, prima intel
ligitū primū celū informans: reliquit se: et non
aliud. Secūda intelligitū secundū celū informans
intelligit scipsum: et primamateria terriū celū
informans intelligit scipsum: secundū et primā.
et sic gradatim in descendēdo et sic ad intellectū pos
sibilem exclusiue. hanc autem ordinem ex ope
rationibus celorum in his inferioribus inuesti
gamus primū celū est stellatum: a quo ē for
ma in istis inferioribus: non tamen inducente: sed
educēte. ideo propter multitudinē stellarum est
multitudo formarū et diuersitas earum in quā
tate et figurā: et efficaciter insluit terram: dā
te animalibus et plantis figuras. Saturnus
dominatur super longam permanentiam rei, id
appropinquat primo dñi perpetuitatem: et ē
12. metaphysice cōmēto. 13. et 34. Est enim
frigidū et siccatū: secundo celi cōmēto. 68. q̄
facitū potentiam bene tenendū: et male recipiē
dū. et q̄ be qualitates mortificatione sunt et mi
xtionem impediētes de. ut dominum earum ef
se valde distat a loco mīdīs. Iuppiter ve
ro sup bonam dispositionem. ideo dicitur fortu
na maior. mouet enim calidum non intensū cū
humidū spiritūoso ex quo sunt spiritus: qui sūt
vectores vite. Et q̄ propter temperamentū nō
posset mouere materias mīxtionis. sed mater
iam motu se insuere potest. ideo sup stellas mo
uentes eleuatur. Mars autem super virtu
tem actiuam: ideo bellicosus. mouet enim cali
dum feruens: et viuens: et mediocriter elonga
tur: rei mouere possit: et non incendere. Sol
fluit generaliter super motum et mutationem:
vi generationem: et corruptionem: secundo d ge
neratione et cōmēto. 55. Non enim dat vitā
fortius alij: sed primū celū secundo cae
li textū et cōmēto. 68. mouet autem calidū vi
gentium: et maturatiūz seminiū: et conceptū.

Venus dominatur sup motus particulares
ad speciei conseruationem: et mouet humidum
complezionale quod est subiectū vite. Mer
curius ad distinctionem indiuiduorum opera
tur. ideo a multis dicitur anima. licet etiam prop
ter aliud. et virtutem habet cōmiscibilē et appli
cabilem. ideo diuersitatem magnā habet l mo
tu suo: et mouet frigidū et humidum. Luna
vero dispartit materiam vi recipientem aliorum
insuient: quas oportuit esse propinquam loco
mīxtionis: rei humidum elementale cui domina
tur miscibilibus ingeratur. et propter hoc flux⁹

et refluxus maris motum lune in suis quadris
et insequitur. Est autem luna similis terre: pio
caeli cōmēto. 16. quia infima est in caelo sicut
terra in elementis: et etiam et c. hanc autem
mentem habuerunt Aristoteles et cōmēta
tor. 12. metaphysice cōmēto. 44. Sequit
secundo: cōmēto maxime intelligentia sit deus glo
riosus: et maximū celum sit in ascendendo oc
tauum. quinto enim metaphysice cōmēto. 12.
Orbis stellatus est finis corporum. que sunt in
tra. quoniam extra ipse nihil est. et ratio est cō
mēto. 10. 12. metaphysice cōmēto. 48. Cel
lum enim est propter stellam. ergo ubi non ē stel
la: non est celum. sed supra celum stellatum
non est stella. ergo supra stellatum celum nō est
orbis. Longrum enim est: cum stella sit nobili
or pars orbis: secundo celi cōmēto. 41. et 42.
celum plenum stellis sit primū celū: et aliū
celū perfectius. ideo celum stellatū deo lioz
natur. et sic a priori perfectio caeli est a perfec
tione forme. Sequitur tertio q̄ cū apud phy
losophum tantū octo caelos ponamus: q̄ tantū
octo intelligentias simpliciter abstractas pon
amus. Sequit quarto: q̄ planis proportionabi
liter excedit prima intelligentia secundam q̄ se
cunda tertiam. p. ex multitudine stellarū: i sup
mo caelo existitū et ex unitate stelle in septimo
caelo vel sexto et c.

Contra astonomos obseruantia quā aliquo
modo tangit cōmēto. 10. secundo celi cōmēto
67. ostendit celum stellarum duobus: vel trib⁹
motibus moueri: scilicet ab oriente in occidentem
ab occidentem in orientem: et a septentrione in me
ridiem. vel econtra. Ex quo sequitur duo. Pri
mū: celū stellatum presupponit aliud: vel alios
caelos. q̄ tantum vnus motus conuenit primo
mobili. Secundo: q̄ non tantum vnus motus
vni caelo attribuitur. Secundo arguitur. q̄
Aristoteles secūdo de generatione cōmēto. 60.
ponit motum nove spere: et confirmatur q̄ in
probemio metaphysice mouentur pitagorā
cipponentes decimam spere: solis nouē exis
tibus manifestis. et confirmatur secundo caeli
textu cōmēto. 67. Celū stellatū ē propinquūz
primo caelo et c. Tertio. epicuri et ecclesiastici po
nendi sunt vi astronomorū experimentijs conui
ctur: et sic erraticio plures motus conueniunt
secundo caeli textu cōmēto. 70. Quarto. aut
intellectus agēs et possibilis non sunt intelligen
tie: aut intelligentie sunt plures q̄ octo.

Ad primū. cōmēto. 10. secūdo celi cōmē
to. 69. Orbis stellatus impossibile ē vi moueā

Diurnis

Quia deficiū
illi lumē cla
rū. et defual
eā h reddit
spicidēte cla
re.

pluribus moribus. s3 tantū vno motu mouetur: scilicet ab oriente in occidentem per meridiem. Et quia in. 24. horis pacifice octaua sphaera nō complet revolutionē suā: sed insensibiliter: propter magnam distantia: a nobis: a revolutione completa deficit. s3 aggregatio defectuum vel remanentiarū longo tempore facta redditur sensibili. Ideo Astrologi habentes obseruationes anis quorū iudicariū octauam sphaerā moueri ab occidente in orientem motu valde iardo quo scilicet pertrāsitur in. 100. vel. 120. annos vnus gradus. Et quia prima intelligentia sphaeram stellāā sic reucluit per meridiem: itq; eadez stella in sua maxima approximatione ad punctū medii cuius dñs meridionalis non reddit ad equeles eleuationem sup eodē puncto ori: dñs in secunda circuitione sicut i prima. sed depresso: vel eleuato magis: extrinseuerunt astronomi motum trepidationis: vel accessus et recessus suos. Id formā rationis: si intelligitur antecedens: q; siui tres diuersitates: non autē tres motus: sed vnus. negantur consequētie quibus inferuntur illa duo: et istis diuersitatibus in primo motu datur a primo motore perpetuas. aliter daretur magnus annus. vt posuit Plato. Ex his sequitur: q; data magna coniunctione. ut trismisui quatuor planetarum &c. quia etiam ab eterno reuolutum fuisse cælum: et in eternū reuolueretur. nūquam tamen amplius illa fuit: neq; vnquāz erit. Sequitur etiam q; experientia astronomorum motum non negamus: sed aliter q; ipsi verificamus.

Ad secundum pretermittō q; inter sphaeras Aristotelis sphaeram actiuorum computetque secundum cælum etiā circūducitur. Recipio rationem. scdo cēli. cōmēto. 67. p. argumentum et confirmationem: innuit Aristoteli opinionēz Babyloniorum.

Ad tertium. Astronometum experientie aliter sunt saluande q; per epiciclos et eccētricos. et modū quo saluamus deo dante alias dicemus.

in primo libro de orbibus dixi. Ad quarum intelligentia agens est simpliciter abstracta: dñs regi cælum: p3 ex quolibet quo quarto. s3 intellectus possibilis non ē simpliciter abstractus: sed informat materiam: ideo ipse non regi cælum: sed domines. Ex his seorsum non esse variandum de xtraz et sinistrum in sphaera propter motum diurnum et appropriatum: neq; varianda est influentia ex parte intelligentie: in orientem aut occidentem. quia intelligentia: quantum est ex se totum suum cælum indiuisibiliter

informatur. Ideo non ē ponenda vna intelligentia in orientem: et alie in occidentem. Sequitur et non esse necessitatem effectū huius inferioribus propter directiāz supponē signis octauis cæli signis superioribus cæli. Sequitur et q; istud sex imaginationis solius tertia est Aristotelica. Prima imaginatio ē q; cælum mouet se circulariter: sicut graue descendit. Secunda tantū vna intelligentia est: et illa mouet primūz cælum: quod rapit secūz alia corpora celestia: sicut enim animal corruptibile sufficit vna anima que mēbrum omne illius regit et gubernat. Tertia. Nulli bet cælo vna intelligentia mouēs ipsum appropriatur: et nulli plures: sic quot precise sunt corpora celestia: tot precise sunt intelligentie abstracte simplices. Quarta. vtra intelligentia secundū mētrū cælorum. datur intelligentia alior alioz que ē finis et non efficiens vel finis et efficiens: sed mediāt et remouēt: siue ponantur epicicli: vel eccētricos: vel non. Quinta. Nulli bet cælo due substantie attribuantur: vna est finis: et non efficiens: alia est efficiens et nō finis. et dec secunda dicitur cæli animae: sit anima sensus aut intellectus: vel sit vna planete plures orbis attribuitur: plures anime attribuntur. et tantūz vna intelligentia que ē finis et non efficiens. Ex p3: mercutio quonq; vel septem orbis conueniūt quinq; vel septē animas habentes mouētes ipsos. et his quinq; vel septem cælis premititur vna intelligentia que est finis et non efficiens: suo modo dicitur de alio cælo. Sexta: alicui cælo appropriatur intelligentia mouens et alicui non. et tantum vna intelligentia est omniūz aliorū a se finis: sic q; nō oportet emicuiq; cælo suāz propriam intelligentiam pro fine attribueret &c.

Secundi dicti principaliter veritates ostendo et ibi infinite magnus est recessus: et infinite magna est distantia: et nulla est propinquitas et non ē ordo ibi in recedendo: aut appropinquando: s3 quarumlibet intelligentiarum medianum. a prima infinite magnus est recessus: et infinite &c. q; be finis: illa vero infinita. non tamē propter hoc negatur ordo in eis secundum gradum perfectionis essentialis earum. aut secundum accidentalem eorum perfectionem. Et hic in iamuis ē theologie secundum quolibetum completus.

q; gra
nō bz a
mā uoi
tē ipse
t cæli
cod.

magn
distin

scdm
ordm
dis
loq
p
rardm

abstracta fieret eternue: rō ē Buerrois. 1. 6 aia
Lōmen. 36. 7. Alexander. Tercio: si intellect^{us}
esset: virtus in corpore nō appēderet seipm. rō
est Buerrois in libello de bitudine alicuius ap
prehenderet rē sibi appropriatā. Ideo. 3. de ala
tex. com. 4. Aristoteles inuis apparēs pbibe
ret extraneū. qūo autē sensus appēndat se p
accidētia quomodo nō 11. alio.

Tercia ē via diuisiua. si intellect^{us} esset virt^{us}
in corpore: aut esset forma elemēti: aut esset virt^{us}
attributa cōplexioni. p^{ri}ma q^{ui} ois virtus l cor
poratū: aut forma elemēti: aut causata a formis
elemētis: hūc voco attributā cōplexioni: aut
licet nō causet ab elemētis: necessario ē requi
rens cōplexionē. p^{ri}mo fuit q^{ui}ti est ex se. p^{ri}mo 3
istōrū nō est intellectus possibilis. q^{ui} nullā quali
tati p^{ri}marū in sūmo sibi determinat animatū.
Imo ipm destruit. ala enī p^{re}cedat elemēta: p^{ri}mo
de ala. com. 82. Bō scōm: q^{ui} v dicit Lōmenta.
3. de ala. com. 6. tūc sicut dicit Bristo. esse lapi
dis in animā: esset idē cū esset eius extra animā.
ergo lapis esset p^{re}prehēdēs. pat^{et} p^{ri}ma p^{ar}te. q^{ui}
esse lapidis in aia: esset esse materiale. 1. singula
res: cuius est extra animā. p^{ar}te scōa p^{ar}te. q^{ui} aliquod
esse lapidis ē cognitio: 1. esse lapidis in lapide ē
eodē mō quo in animā. ergo esse lapidis in lapi
de ē cognitio: 1. sic lapis cognosceret. Scōo: q^{ui}
a natura elemētis nō pōt fieri virtus cōprehē
dēs. q^{ui} ibi postrema p^{ar}te q^{ui} ē intellecta es
sei facta a substantia corū. 3. de anima. com. 5. er
go si est, anima ex elemētis nō esset cognosce
ns. Tunc si aliq^{ui} esse lapidis sit cognitio: 3. q^{ui} es
se lapidis in lapide esset cognitio. 1. sic lapis co
gnosceret. 1. ex alia p^{ar}te nō cognosceret: q^{ui} cau
satus ex elemētis. Itēq^{ue} tertiu: tūc intellect^{us}
possibilis esset organicus: q^{ui} nō est possibile: q^{ui}
nullū organū corruptibile pōt esse dispositus ad
recipiendū oia materialia. pat^{et}. 3. de anima. te.
1. com. 6. 1. in libello de bea. anime. Scōo: q^{ui} vir
tus cognoscitiua organica post sūmēter inuē
tiā: nō bene iudicat de debilitate imprimēti
culis oppositū est de intellectu. 3. de anima. tex.
1. com. 7. Tercio: si intellectus esset virtus in
corpore: nō appēderet enī cōtrariū: nō recipe
ret aliud: aut si sic recipet imperfectū 1. pmutatū.
ratio ē Lōmen. in libello de bitudine anime.

Quarto: ois forma intrās ad extrinsecū est nō
educta 11. sed intellect^{us} possibilis est forma in
trās ad extrinsecū. 11. de animalib^{us} Bristoteles.

Quarta via argueret Buerrois. Omnis for
ma substantialis nō apta multiplicari secundū
numerū est abstracta, sed intellectus possibilis

est forma 11. unde tertio de anima com. 5. Om
ne generabile est hoc. intellectus nō est hoc. er
go 11. Cum quia omne nō passum separabi
le simplex est nō eductum. sed intellectus possi
bilis est nō passum. 11. Bō cuius 1. oppositū
omnis forma potens existere sine materia ē ab
stracta. sed intellectus possibilis est forma po
tens. 11. habet enim opationem que nō depen
det a corpore. ergo 1. esse: 1. si non operetur sine
sua materia. potest tamen operari sine eo. Ra
tio autem cōmunis viris est. omnis forma p
petuabilis est abstracta. sed intellectus possibi
lis est forma perpetuabilis. ergo 11. Intelligo
maiores sic q^{ui} quādam est de se illa forma non
subest virtuti agentis naturalis. Conclusionem
istarum rationū ponit Lōmentator secūdo me
tabaphice. cōmen. 16. Intellectus qui est postre
ma perfectio hominis est abstractus a materia
11. 12. metabaphice. cōmen. 51. Intellectus hu
manus est liberatus a materia in se: quia non
sit liberatus simpliciter. 1. p^{ri}mo de anima cō
men. 12. sententia Aristotelis est q^{ui} intellectus
materialis est abstractus a corpore: 1. in eodē
p^{ri}mo cōmēto. 71. infert tanq^{ue} impossibile ani
mam nō esse abstractam a corpore: 1. secūdo de
anima: separatur autem hoc ab hoc tanq^{ue} per
petuum a corruptibili. ubi Lōmentator com
men. 21. nō corrumpitur per corruptionē corpo
ris. 11. 12. metabaphice. 1. cōmen. 17. nihil probi
bet intellectum remanere 11. neq^{ue} viciōne ou
bitariū. 1. forsan addit illi clausula: sed bōca
omnem animam manere impossibile. Ex tertio
autem de anima alias sepe allegatum est com.
5. 6. 19. 11.

Contra p^{ri}mo de anima. tex. 1. comē. 66. 1.
tertio de anima cōmen. 20. intelligere nostrum
corrumpitur quodam interius corrupto. ergo
intellectus noster est corruptibilis patet conse
quentia: quia perpetua substantia perpetua
in operatione: aliter statet substantia sine opera
tione. Scōo: intellectus est extrinsecus: quia est
subiectū figure: quia figura hominis ē in mate
ria. nō autē mli quia forma ē sibi determinat
quod nō est possibile nisi forma subiciatur illi.

Tercio. omnis forma que adequat suo sub
iecto que non excedit ipsum neq^{ue} excedit ab ip
so diuisā ad diuisionē illius subiecti. sed intel
lect^{us} est forma que adequat 11. maios ē Brist.
demonstratio. vi. pbis corū. tex. 1. com. 35. motum
esse diuisibilem ad diuisionem subiecti.

Bō p^{ri}mū. corruptibilitas opationis nō suffi
ciēt argui corruptibilitatē opatiū cuiuscūq^{ue}.

Buerro
11. 1.

opatio eni qua bō intelligit ē suppositi corrupti-
bilis opatio: s; a principio incorruptibilis neq; re-
manet intellectus sine opatione: q; alia succedit
opatio: Ad scōm negat assumptū ad pbatū
onē ala cogitativa ed requirit in materia: ⁊ ab
ea denotatur figura: p accidē tā. ⁊ quia nul-
la est forma in boie sibi determinatō talē figu-
rā. nisi intellectus. adhuc nō est intellectus extē-
rius: neq; denominatur figuratus p accidēti
neq; p se: q; nō est forma educta de potētia ma-
terie. p; in libro de subtilia orbiō d figura spe-
rica ⁊ intelligētia. neq; ē tāta diversitas hic et
ibi sicut cōter putat. ⁊ Ad tertū negat mior
q; ad sensum philosophi. it. Adequatio ē quā
toz equalitas. ideo de motu stat rō: ⁊ nō de in-
tellectu. hęc difficultas dubio quarto dissulve p
tractatur.

Scōm dubiū. Quid intellectū possibile
habeat ois bō. Rōn p duo dicta. Pri-
mum opinio p; ē q; sic. Scd; illa opi-
nio nō ē tā. p; primū quoz rōs. Et q; bec q̄stio
principalit determinat rōn de ala com. s; ideo
allego hoc com. p supra. Prima ē via cogno-
scētia. Et intellectū possibilem ēēt multiplicatū
ad numerū boimū: esset aliquid hoc aut corpus
aut virtus in corpe. p; p̄ia. q; omne singulare
multiplicatū ē corpus: aut virtus in corpe: ⁊ in-
tellego p virtutē in corpe virtutē cōstitutā in es-
se p corpus. p; ratio supra. Scd; si sic tunc
intellectus possibilis esset intellectus in potētia.
p; p̄ia. q; omne singulare multiplicatū ē intel-
lectū in potētia. q; q̄slibet individualibus for-
malis: mō eiūsdē nature cōtrēpōdet intentionē q̄ actu
sunt intellecta. falsitas p̄ntio probat. ois intē-
tio intellecta in potētia est movē intellectū re-
cipientē. si igit ipsius intellectus possibilis ēēt
intētio intellectatū: mōveret intellectus possi-
bilis se ipsum: qd est impossibile. ⁊ ideo patet su-
pra. Tertius si sic intellectus possibilis recū-
peret materialia: vt ois itaq; tūc individuali-
ter recipit. ergo nō distingueret intellectū a sen-
su. p̄at p̄ia: q; ois virtus singulariter cogniti-
oia receptiva ē sēsus. ratio p; supra. Quar-
to omne separat a subiecto impossibile ē vt inue-
niat plus vno individuo ex vna specie. sed intel-
lectus possibilis est separatū ergo. ⁊c.

Scdā est via cogniti-
o: si scitū intellectū pos-
sibile nō ēēt cognoscitivus universalitū. quia
in individualiter receptus recepta sunt singu-
laria ⁊ nō universalia. Confirmat. omne rece-
ptum in singulari est hoc: universale nō est hoc.
ergo universale nō ēēt receptū in singulari. sed

universaliter recipit in intellectu possibili. ergo in
intellectu possibile nō est singulare multiplicā-
tum. Scdū si sic nō ēēt intellectus possi-
bilis p se cognoscitivus individualitū: cuiusmo-
di sunt mathematica: q; q̄rum nō possēt per
se cognoscere nō quā. Tertius si sic nō ēēt
intellectus cognoscitivus abstractorum. q; ma-
teriale ⁊ singulare immaterialium universalitū
nō ē cognoscitivus: q; imālā ⁊ universalitā so-
lū imāliter ⁊ universalitē sūt receptibilia: q; mō-
dū recipiendi repugnat singulari multiplicato. ⁊c.

Quarto si sic nō ēēt intellectū possibilem
intellectū q; receptū in eo nō ēēt intellectū vel actu
intellectū: q; in individualiter receptus omne rece-
ptū est intellectū in potētia: p̄ia ē falsum: q; tūc
nulla ēēt differētia inter esse forme in ala ⁊ ex-
tra animā quoz. ad esse universale ⁊ singulare:
q; tam intra q; extra esse forme esset singulare:
ratio patet supra.

Tertius est via cognitiōis. Si sic. pingeret vt
res intellecta apud te ⁊ apud me sit enī in spē: ⁊
duo in individuo: ratio p; supra. Scd; si sic
pcederet in infiniū in pceptibus: q; cōceptus
essent numero diversi: ⁊ ab omni p se intelligibi-
li numeraliter multiplicato abstractibilis ē pce-
ptus. ideo ab illis cōceptibus essent alii conce-
ptus abstractibiles. p; supra. Tertius enim ē
cōceptus essentialis oim individualiū: cuiusdē
speciei. ergo vnus ē intellectus possibilis oim ho-
minū. Quarto: si sic nō possēt discipulus
adiscere a magistro: aut scētia ēēt illius acta.
p̄bat p̄ia. aut scētia magistri ē vna numero cū
scētia discipuli: aut nō: si primū sit intellectū pos-
sibilis ē vnus numero eorundē. si scōm: s; oē illud
ad cui⁹ generationē pcurrit indiūduū eiusdē
speciei necessario ⁊ p se generat a sibi simili s;
speciei. ergo o; sciam magistri esset vna p̄duxit
se sciam in discipulo. p; rō supra. ⁊ si Arist. aut
scōm. scd; de generatiōe. com. 2. p̄ia q; do-
ctor doctrinā facit. intelligit q; facit eaz in disci-
pulo: scd; nō facit eam simpliciter.

Quarta via. Data ē ratio multiplicatiōis ad
solū multiplicatū ⁊ eternitatē. scd; b ala te. ⁊
com. 4. ⁊ 1. s; de animalibus. ergo incorruptibi-
libus simpliciter rō multiplicatiōis nō dat. pa-
tet p̄ia: q; remoto sine principiū remoto sunt q;
necessario ordinant in finē illū. si d intellectus ē
simpliciter incorruptibilis ⁊c. additur ly sim-
pliciter ppter materiā que divisionē definit ei
se totū. Scd; auctoritate Averrois ⁊ Boetii
fractū ⁊ Beatus. Omne generabile ē hoc. In-
tellectus possibilis non est hoc. ergo intellectus

possibilis nō est generabilis. patet supia. nega-
ta autē minore nō est illa ratio demonstratiua.

Tertio: si sic. aut infiniti intellectus possibile
existunt et aliqui intellectus possibilis desunt vel
desunt esse. patet p̄ia. q̄ infiniti fuerūt homines
Quarto. omne habet principium ipse bz finē
repositus. sed intellectus possibilis non bz finē tē
positus. ergo neq̄ principium ē existit. ideo ē eter-
nus. ergo vnus. patet maior primo metabapti-
ce. com. 39. p se notū est q̄ nulla natura ē mediū
inter abstractū et materiale: cuius oppositū est
data natura habere principium et nō finē. Tū q̄
scdo metabapti. com. 7. non intelligit principium
nisi in re que habet finē. Tū primo celi patz all
as. hoc cōfirmat diuisio Arist. 15. de animalib⁹
vel scdo de generatiōe animalium nō curo. Rē
rū alie sūt semper eterne. alie sō p̄nt esse et nō esse.

Contra. intellectus possibilis dat esse hoc
bonum: sed plures sunt homines quorū quodli-
bet est hoc. ergo plures sunt intellectus possibi-
les. p̄ia: q̄ nō stat multiplicatio cōtōū for-
malū sine multiplicatiōe forme. Confirmat
sunt plures boies quorū quilibet bz esse intrinsece
et formaliter ab intellectu. ergo plures sunt intel-
lectus. Ad si neges p̄iam: perit demonstratio
Arist. 12. metabapti. tex. com. 49. p̄batio non
esse plures cōtōs primos: q̄ nō possunt esse plu-
res primi motores. arguo igit sic. nō possunt es-
se plures intellectus possibilis. ergo nō possunt
esse plures boies: quia p̄ia negata negatur bec.
nō possunt esse plures motores primi. ergo non
possunt esse plures celi primi. neq̄ in eis est di-
uersitas: quodlibet illorū intellectu compa-
tur suo. p̄prio p̄fectibili p̄ ipsum formaliter et in-
trinsece. ratio patet supia. Confirmat et per
p̄iam Arist. tertio metabapti. tex. cōmen. 13.
Si vna est forma numero indiuiduorū eiusdem
speciei: illa indiuidua sunt vnū idē numero. et ex
opposito si materia est diuisa sub specie: et for-
ma. scdo posita unitate intellectus: tria sunt
in illorū opinionē contradictoriā: alius eo-
rū accipere dēmetriā et p̄dere: ignorare et sci-
re et dubitare: eē scilicet: miserū: rudē et p̄p̄i-
cacē. p̄ponit enī Lōmen. scdo metabapti. com.
15. aliquē intellectu p̄p̄e debere et retinere et ali-
quē nō. ergo aut ponit multos intellectus: aut re-
trahit p̄dicta de eodē. Tertio: si sic
tūc posset idē intellectus numero opari circa idē
obiectū numero duabus opationibus numero
distinctis. p̄ de for. et pla. p̄sideratibus. a. lapl.
dē. Quarto: si intellectus possibilis ē vnus nu-
mero: ipse ē eternus. 13 p̄ia est falsum. q̄ ipse in

principio ē tanq̄ tubula rasa. ergo nō est eter-
nus patet p̄ia: q̄ eternū nō bz principium. Tū quia si
eternus et. semp informabat aliqua specie intel-
ligibili: p̄ia est falsum: q̄ tūc aliqui intellectus fu-
isset eternus. patet p̄ia p Lōmen. supia: necesse ē
intellectū nō esse cōnudarū a principio nāliū.

Ad bec supponamus q̄ iste terminus sō: si
guificat compositū ex corpore et intellectu: et q̄
hō est p se vnū: oīrecte responsabile in predicamē-
to substantie sub alali intrinsece denominatuz ab
intellectione et. scdo non potest intellectus in-
formare materiam non informame cogitatuā.
quia non stat materia sine forma cōstituta in ef-
se per eam. et non potest intellectus informare si-
ne sua proxima dispositione et vltima: que ē co-
gitatiua: Et sic patet cogitatuū ordinari in tel-
lectu: q̄ quilibet cogitatuū nō sit forma generica.
Ex quo patet quare cōpatio cogitatiue et intelle-
ctus possibilis se p̄comitantur et ita tangit Lō-
mentator. scdo de anima com. 15. n. q̄ potest co-
gitatiua informare nō informare intellectus: q̄
dato informabili vltimate dispositio et informa-
tiuū ponit informatio. Est at materia informata
cogitatiua informabile p̄p̄inquit et vltimate di-
positiū ad recipiendū intellectus. et sic p̄t vna
forma substantialis esse dispositiū ad aliam: vū-
modo illa forma p̄parens nō sit materie ratio
recipiedi: bucalis m̄bi mali dictū est. Tertio:
p̄muniendū apud diuerzim q̄ intelligētie sūt
bec et indiuidue indiuiduatione nō repugnante
esse vniuersali: q̄ esse earū in anima et extra animā
est idē. 3. de anima. com. 9. et 7. metabapti. cō-
mēto. 41. in abstracto nō differt quidditas ab
eo cuius ē. est at intellectus possibilis de genere
intelligentiarū: ideo nō repugnat intellectus va-
re esse hoc q̄uis etiā sit vniuersalis. ideo cōce-
do for. habere suū esse hoc ab intellectu. Sed a
materia diuisa informabili cogitatiua informa-
te mediūbus dimētionibus vnū sensus materie
sed nō intellectus. Ad formam ab gementi. ne-
gat Lōmentator. p̄sequētiā ad probationes
multitudo posterioris nō arguit multiplicatiō-
nē in priori. q̄ multitudo effectū in vnam cām
reducitur. Ad p̄firmationē: clara est illi
slo ex Lōmentatore. q̄ p̄sequētiā p̄ primo mo-
tore et primo celo valet: sed de intellectu nō va-
let. q̄ dicit ibi Lōmen. motū motu p̄tinuū: cōcr-

fic q̄ in
lectu
op̄at
guita
p̄rat
nō oī
eōm

dicū
in
ie
lecti
sit
sc̄p̄
ē pluri
respec
formali
lum.

tum est autem cēla moueri motu cōtinuo: esse
verū instrumentū primi motōis. sed nullus bo-
mo mouetur motu cōtinuo ppter corruptibili-
tatem mobiliū: ideo nō est homo vere instrumē-
tū intellectus: sed quasi instrumentū: vt alia
dicitur Lōmen. 10. Ad aliā pfirmationē: si quā
habet veritatē ratio illa: intelligo illā de for-
ma cōstituta in esse p materiā cuiusmōi non est
intellectus possibilis. Ad scdm. duplex est esse
contrariōis. scilicet reale et obiectiuū. scdm prīmū et
se repugnant: et non secundū. sed secundū habet
cōtraria in intellectu: et nō prīmū. vnde Lōmen
tato sexto metaphisice. com. 8. intēdebat per
hunc sermōem declarare diuersitatē duorū en-
tium. scilicet quod est in intellectu: et entis quod est ex-
tra intellectū. quod enī est in alia cōtingit vt reci-
piat duo opposita in suis: quod autē est extra ani-
mā nō: sic cōceditū opinio cōtradictō-
rionū esse cōtrariā: et secūdo perybermentū
et quarto metaphisice. comen. 19. et dato qd iste
pdaū pcomētiā nō oportet intellectū eā pde-
re. qd stat qd ad alterius boīs cognitionē ipsam
scilicet intellectus: et diuinitas autē et pspicacitatis
causā dōpositio sensū in cōpositione: figura
et cōplexione: et spiritūū qualitate et quāritate: et
aliqū exercitiū. Ex quo patet quōd cōtingit bo-
mū malōi conatu opantē melius intelligere.
qd ex malōi conatu cogitatur melius pronenit
opatio cogitatur: et p piam clarior intellectio. pau-
ter etiā intellectio est in nostra pte: nō solū
qd intellectus ē nobis forma sed etiā qd sensū
opatio: quā sequitur intellectio est in nostra pte
re: et si in intellectu cōcederetur esse miseria re,
spectu alicuius: nō tamē simpliciter: qd de duo-
bus oppositis positūū et dignus denomiā: nō
autē pnatūū et vltius. sed cōceditur aliis: quia
miseria hominū istius non infert intellectū mi-
serū. Ad tertiuū. negatur cōsequētia ad pro-
bationē eadem operatione numero apud diuer-
sim operari possum. 10. et pla. quā admodū et
eodem intellectu. dicamus igitur qd nō potest
intellectus habere duas species intelligibiles
eiusdē obiecti specie specialissima. scdm enī me-
taphisice commen. 56. vniuersalia innata sunt
non iterari intellectum enim animalis nō inue-
nitur magis vno. Item qd est in materiale nō ite-
ratur scdm indiuiduū. Itē qualitas est in vna re
propter materiam. vnde. 3. de anima commen.
quinto. hec intellecta sunt vniua secundum reci-
piens: multa secundum intentionē acceptam
et sic infra concludit intellectum speculatiuum
esse vnum in omnibus hominibus. potest tamē

intellectus possibilis speciem obiecti diuersi-
mode componere. secundum qd diuersi homines
diuersimode intēligunt. Contra. secūda perfe-
ctio multiplicatur: ergo et prima. Rō. Lōmē.
3. de anima comen. 5. licet ex multiplicatiōe pri-
mē pfectionis multiplicetur secūda: nō tamen
ecōtra. ideo negat cōsequētia: si enī intentio
multiplicaretur sub eadē specie: valeret: et mul-
tiplicaretur sub eodem genere vel diuersis vel
sunt ipsa genera: sed non sub specie speciali-
ssima: Lōtra vniuersalia sunt causata secūdo pbi-
sitorū comen. 35. ergo sunt singularia. Rō. 12.
metaphisice. comen. 27. et 8. metaphisice.
comen. 14. vniuersale nō generatur: nec qd genera-
tur. ideo dico qd res trāsfertur de esse singulari
ad esse vniuersale ab intellectu agere. ideo primo
de anima. comen. 8. intellectus agēs facit vniuer-
salitatē in rebus. et ppter hoc vniuersalia ex sin-
gularib⁹ collecta sunt. 12. metaphisice. com. 4.
et scdm posteriorū: Ex idēitate in vniuersali
cū singulari pōtācia cōueniētia rei scōs esse sin-
gulare et reale attribuit vniuersali: nō tamen
secundū qd vniuersale: patet ex syllogismo ex
positio: et fallacia figure dictionis. Ex quo pa-
tet qd vniuersalia vt primo posteriorū sunt eter-
na nō solū qd scmp est aliquod indiuiduū: s; qd
species que est vniuersalis perpetuatur. ex quo
patet quomodo vniuersale: vt secūdo posteriorū
rum habetur: est vnum in multis: et est vnum
per multa et. Ad quartū cōcedit. Lōmenta-
tor prīmū psequentiā et psequētia ad probatio-
nē negat antecēdē. nō enī in textu. philosophi.
3. de anima textu. com. 14. est ly in principiis.
cet sit ibi: nihil ē ante qd intelligat. illud autē ni-
hil est de rigore sermōis: et negatiua: cui⁹ cō-
tradictoria est cōtra Lōmentatōrē. Itē: nō
qd nullū intellectū sibi determinat intellect⁹
possibilis tanqū formam sibi naturalem et.

Sed quia hec opinio falsa ē: cōcedamus falsi-
tatem in suis fundamentis inclusas. Ad primā
viam primacōditionalis est falsa et maior que
assumitur ad eam probandū falsa est solus in
proposito et in sequente ex hoc: et intellectione.

Ad scdm: qd per pōtētia intellecta nō intelli-
gimus que non intelligunt et intelligi possunt: s; in-
telligamus ea que ad hoc vt intelligantur: ob-
staculo intellectus agentis indigent: negatur
condicionalis. Ad probationē negatur vniuer-
salis. Ad probationē nego etiam illā. quibus
libet indiuiduibus formis et. Ad tertiuū
negat psequentiā: quia licet intellectus possibi-
lis sit singularis: et receptus in eo sit singularis

non tamē propter hoc recipi singulariter: imo recipi intentionē representantē sine hic & nunc: qđ nulli sensui puenit. Ad quartū negat maior.

Ad secundam viam. ad primū receptum est singulare in essendo: & vniuersale in representādo. Ad confirmationē distinguat minor: qđ vniuersale non est in essendo vniuersale: & nō est singulare in representādo. Ad scđm: quia intellectus ponatur multiplicatus: nō tamen ponit quantus. ideo negatur cōsequētia ad probatū: qđ negatur minor sibi subintellecta. Ad tertium negat cōsequētia ad probationē patet superius: qđ intellectus possibilis sit materialis & quō non. & qđ non repugnat possibili intellectui qui est vniuersalis in intelligēdo recipere abstracta per cōmentū quarto. Ad quartū non fit sibi differentia inter intellectiōē: specie intelligibiles & obiectum cognitū ideo non procedit.

Ad tertiam viam. Ad primū multiplicata per sectionē prima multiplicatur scđa. ideo intellectiōes sunt numerate. Ad scđm dicendū in intentionibus & signis abstractis non procedit in infinitū: sed deuenimus ad generalissimā vel ad cōceptū transcendētē. sed variādo de signis ad signata: nō incōuenit. Ad tertiu: vnus est cōceptus essentialis non numerando alios illi omnino similes in significato: & modo significādi.

Ad quartū. negat cōsequētia. qđ magister per ferendo vocem quārū scit discipulus significatiōē facit qđ discipulus fertur in ordinatā cognitiōē premissarū inferentiū notā cōclusiōis. & sic patet: & potest esse qđ discipulus incipiat itā habere species eorū que docet magister: & possibile est qđ prebaberit discipulū specio & nō ppositiones. & possibile est qđ prebaberit ppositiones: sed nō ordinatas. & possibile est qđ prebaberit ordinatas: sed nō videat bonitatē illarū: & tunc defectibus discipuli supplet magister etc.

Ad quartā viam: negatur psequētia. qđ alia ratio potest esse quare des multiplicatio vt voluntas diuina etc. Ad scđm per esse vocis in intelligit singulare: negatur minor. si intelligit cōstitutum in esse per subiectū: cōceditur totum.

Ad tertium non ab eterno fuit mundus. Ad quartū. si intelligit actualiter negatur maior. si aprioriter: pcessa maiorū negat minor. Ad probationē negatur. Cōmen. etc.

tertium dubiū. vtrū intellectus possibilis sit pure potētiālis. Rñ: deo qđ sic. in genere intelligibilem pbat duplici viā. Prima. omne

qđ est omnia fieri est purū potētiāle in genere intelligibile. sed intellectus possibilis est oia fieri. 3. de anima tex. 1. com. 13. ergo etc. maior patet: qđ si aliquid ē in genere intelligibilū nō purū potētiāle ipsum aliquo modo actus est. & sic nō est omnia fieri. Scđo possibilis intelligibilium primo inest alicui intellectui: sed nulli primo inest nisi intellectui qui ē oia fieri. Tertio intellectus possibilis est quorū genus simile materialis. 3. de anima com. quinto. Quarto: quocūq; actu intellectū intellectus possibilis est receptus: ergo ipse nō est intellectus in actu. patet cōsequētia: qđ aliter ipse scilicet recipet.

Secunda viā. Illud cuius intelligere est pure potētiāle in genere intelligibilū. sed intellectus possibilis intelligere ē parū etc. scđo de anima com. 143. 1. 1. de anima tex. com. scđo ergo etc. Secūdo ille intellectus qđ est receptiuus: nō est actiuus: est pure potētiālis. sed intellectus possibilis ē receptiuus etc. 3. de anima cōmentū quarto. Intellectus ē virtus recipiens & nō actiuus: intelligo in simplici operatione. & te. com. 3. Intellectus ē subiectiuus speciei & positioni bñdi. Tertio intellectus qđ nullū habet naturā: nisi qđ possibilis vocatus ē: est pure potētiālis. sed intellectus possibilis est intellectus qđ nullū etc. 1. de anima tex. & cōmentū quinto ubi scđo. natura eius ē vt recipiat. Quarto: intellectus qui est potētiā intelligibilis sed actus: nō autē qđ intelligat est purū potētiāle etc. sed intellectus possibilis ē intellectus in potētiā etc. 3. de anima tex. com. 14. & tex. com. 25. oportet potētiā esse cognoscē. & cōmentū 6. anima est materialis forme nō actus: sed potētiā. 5. de anima cōmentū 52. & 54. esse principii cōsiderationis in intellectu. & 3. de anima cōmentū 5. esse principii cōgnoscenti multitudinē separatam.

Utrū autē sciat a quibus panitur intellectus pfectius distinguo. Intelligibilū quedā sunt intelligibilia p accidētē: sunt negationes: privationes: potētiē singularia materialia. Prima per affirmatiōes: scđa p habitus: tertia p actus: sub potētiā comprehendit materiā primā que est potētiā forme materialis: & intellectū possibile qui est materia intelligibilū. quarta intelligitur p vniuersalia: additū aliqui quinquā. scilicet. respectū per absolutū. Illa sunt intelligibilia pfectius duplicia: quedā sunt actu intellecta de se & sunt intelligēte simpliciter abstracte quibus duplex esse cōrespondēt: nō res sed ratio distincta. scilicet. rationale & reale. Et sic earū reali subiecti

acti
intelligibilium
actu
potētiā
gōst
intelligibilium

con
quod
materia
materia
acti
materia
acti
materia
acti

etiam materia in actu: et est substantia obis sub-
iecti intelligi: et est earum intentionali subiectum
materia intelligibilis: que est intellectus possi-
bilis: et idem nomen intellectus? possibile videtur
ad secundam intelligentiam scilicet. ab istis igitur
patitur intellectus possibilis quod est scilicet. Alia sunt
de se potentia intellectus: et sunt duplicia: quedam
sunt composita: et ab istis non patitur intellectus
nisi ratione partis. scilicet. forme. Ideo primo de gene-
ratione textus comit. 31. Nulla est materia in po-
tentia corporis inquantum corpus est genus. quoniam non
est materia nisi istius corporis: neque intelligo cor-
pus absolute: sed corruptibile et incorruptibile.
quod illud apud Commentatorem non est genus nisi for-
te analogum. Tum quod aliquod corpus sibi non
determinat eam: ideo non oportet Commentatorem vi-
xisse illud secundum quod corpus est. Istas intentiones habet
Commentator. 3. de anima exponens quod lapsus non
est in anima: sed spiritus lapidatus. et per intuitum co-
mitem. 38. Alia sunt intelligibilia simplicia: et for-
me substantiales vel accidentales: sicut absolute:
et debent duplex esse enim reale vel etiam non
ultimate abstractum. Et secundum hoc esse non informant
intellectum sed materiam: ob id patitur: vel organum
sensuum: vel potentia sensitiva. Aliud est esse vlti-
mare abstractum. et istud habent ab intellectu agere
faciente eas de potentia intellectus actu intellec-
tus: secundum hoc esse informant forme intellectus pos-
sibilem. hoc in esse vltimate abstractum non consti-
tuit in indistinctis: sed latitudinem habet secundum ordinem
predicamenti. Ex quo patet quod obiectum et intelle-
ctus aliquando sunt idem in forma: ut tertio de anima
comitem. 4. et 5. contra Boetium dicitur Lom-
menator. Ex his diligenter consideratis: quod non
enimvis mentem Comitem. paucis additis ha-
betis evidentem notitiam definitionis intellec-
tus possibilis posite a Comite. 4. de anima comi-
tem quimo. scilicet. id quod est in potentia omnino in-
tentione formarum materialium et universali: et
non est actu aliquod enim amens intelligitur.

Contra quoniam vis arguitur. Prima est via
actualitatis. Nullus actus corporis est purum
potentiale et. sed intellectus possibilis est actus
corporis et. vel sic nullum formam est purum po-
tentiale et. Secundo. nullum distinctum a ma-
teria est purum potentiale et. sed intellectus pos-
sibilis distinguitur a materia et. vel sic nullum ecli-
focabile latitudine entis supra materiam est pura
potentia et. Tertio. nullum impassibile est
purum potentiale. sed intellectus possibilis est
passibilis. 3. de anima comitem. 7. et.

Ad primum: et sic actus corporis est dupliciter.

uno modo: constitutum in esse per corpus: et est ille
qui quantum est de se indiget corpore in suo esse:
et igitur Commentator primo physicorum primo. 76
Alio modo non constitutum. propter hanc distinc-
tionem dixit Commentator. 3. de anima comitem.
quinto et. 7. quod perfectio in anima rationali et aliis vir-
tutibus dicitur per equivocacionem. Istam ob-
iectum intellectus possibilis non est actus primo mo-
do: hoc voluit Aristoteles secundo de anima te-
xtus comitem. ii. Secundum obiectum. Intellectus pos-
sibilis est actus secundo modo: et sub isto sensu
minus negatur maior. quod non inducitur purum
potentiale intelligibile informare potentiale ma-
teriale. vel materialium. Ad confirmationem
inconueniret purum potentiale in uno genere in-
formare aliquid in illo genere: aut quod potentiale
generis inferioris informaret aliquid superioris
generis. sed non inducitur superioris gene-
ris potentiale informare potentiale inferioris ge-
neris: imo necesse est pro colligantia omnium en-
tium cum primo a quo dependet et. et potentia etiam
et enim intelligibilem forma est. sed potentiale
materialium non.

Ad secundum concessa minore. quod comitem
quinto tertio de anima: et cum cognoscitur
et universaliter receptum: et reliquum non: negatur
maior. Ad confirmationem: supposito quod mate-
ria sit in latitudine perfectionis: sicut ter-
minus exclusivus: negatur maior.

Ad tertium. et impassibile corruptive: negatur
maior. et conceditur minor. sed de impossibili p-
fective: concessa maior: negatur minor: et super-
ius maiori et minori veritas: negatur prima. et patet.

Secunda via operationis. Nullum operati-
uum est pura potentia et. scilicet. intellectus possibi-
lis est operatiuum et. maior colligitur. 2. de ge-
neratione textus comitem. 53. manet est purus: facere
est aliterius potentie. Tum quod dato opposito
caderet idem sub oppositis differentis eiusdem
scilicet sub potentia actus et passiva. Tum quod cau-
sa effectus et malus cōcideret. minor est Comite-
toris. 3. de anima comitem. 19. Iudicium et distinctio non
attribuit nobis nisi intellectus malitiam comitem
20. Intellectus malus componit et diuidit. Idem
habet. 6. metaphysice comitem octavo. Cōfir-
mas. et. 6. alio comitem. 6. Intellectus in nobis habet
duas actiones et. et comitem. 18. fuit necesse attri-
buere has duas actiones sicut in nobis et. Cōfir-
mas nullum potentiale habet operationem eternam. scilicet
intellectus possibilis habet operationem eternam. quod
ab eterno intellectus substantias separatas et.

Ad primum negatur maior. neque auctoritas in-
d

scilicet actus

ducta est. pbatq; intellectus possibilis eo modo
quo est mā passiv. eo vero modo quo ē forma a /
giti; neq; idē cadit sub oppositis differentis; quā
non opponant ē receptivū in pāla opande tē
ac iūi i scōa; imō eē pō itell gibilū itē eē actu
abilē p intellectiōē. neq; effectiō a mā nālū co
lucit. Ad pfirmatiōē intellect' aliqñ notat om
nē intellectū picipiātem opatiōē i nobis. t sic su
pit Cōmātōis allegatiō. t sic sunt duo intellect'
i nobis. vnus agens; aliū possibilis; t sic itelle
ctui nostro due opatiōēs pueniūt. quāq; vna est
agere; scōda vero recipere; sed bō intellectus
nūc non loqmur; neq; de actiue. Alio modo nō
minat nobis intellectū possibilē; illi etiā due
opatiōēs cōueniūt; quā vna ē qua intellectus
possibilis format intellectiōē. Aliā qua intellect'
possibilis cōponit intellecta vel ituidit. p. 3. de
aia tex. cōm. 21. prima dicit passio; scōda vero
actio. de qua l. cōmētatiō. 3. b aia cōmēto. 19.
Iudiciū ē al' qd i capi. effectiō i iudiciō. Est aut
iudicare aliud a recipere. Ad tertiu. negat mi
nor; l. cōmētatiō diceret et p. 3. b aia cōmēto
20. q opatio intellect' dupliciter sumi' vno mō ab
solute nō p pado buic vel illi. alio mō respectu
sōz. vel pā. pālo mō nō i cōueniū ppetuari opatio
ne; et specit aliq; eternaliter i formā sed; alius
t alius i fāta; ita illā spēm p fāuerit. t ex his
notiū i cōple sūb habet pām picipiū pple xū.
scōda methaphy. cōmēto pālo. t. 1. b aia cōmēto
36. Intelctus vñ remāit t. c. hoc voluit l. cōmēta
101. 3. b aia cōmēto. 5. rōlē itelle. iū possibilē nū
q; ē denudatū a primis formatiōibz cōibz
cūbz singularibz t a primis ppositiōibz. poss
it ēē q nō ppetuaret bē spēs. vñ in libello b sō
no. t vigilia pime p pōēs acgrunf. In p pōne
aū t diuisione aliqñ error cōtingit; t impossibile
ē ppetuari errorē illū. vñ. 3. de aia cōmēto. 36.
Intellecta falsa impossibile est et habet cōtinu
ationem; q nō sunt aliq; currena cursa natura
li. sed sunt aliq; qd nō inendit. sicut mōstrū. Et
si intellectus adhuc vere cōponat; nō opz eternā
esse intellectiōē illā. primo enim posterioriū
a pālo methaphy. textu cōmētū. 48. ois doctrina
a ois disciplina ē p pētenti fit cognitiō; t q b
mōstratio est syllogismus facinō scire; t sic sal
nas noticiā fūssarū gignere noticiā pclusiōis.
t de his intellexit l. cōmētatiō l. xto pbyssicōū
cōmēto. 59. Aliqua sunt generabilia iudiciū
haz; intelligere. Cū bis ē itat q temp bō itellu
get. Et scōdo ethicoz capi. pālo. Virtus itelle
ctualis ex doctrina ghatiōem bz t augmentum.
Tertia est via cōpositiōis. Nullū ppositū ex

actu t potentia est pōle t. c. sed intellectus possibi
lis est cōpositus t. c. terno b aia. cōmō. 20. In
intellectus i nobis cōponit ex intellectu i actu; t in
intellectu i potentia. t pālo. 17. Necessē est i aia no
stra esse duas differentis. a. intellectū agētem t
possibilē. Idē pālo. 14. t. 5. m aia sum due par
tes; quāq; vna est recipiens alia agens. l. cō
firmat. omne iuentū in dispōne agendi t patiē
di est cōpositū. sed intellectus possibilis inuenit
t. c. 3. de aia cōmēto. 19. Intellectus agens ē pu
ra actio; mālū vero in etraq; dispositiōē. l. cō
firmat. nihil agit nisi p formā. sed nos agimus p
intellectū agēte t possibilē; sunt g forma i nobis;
q b nō esset nisi cōponerent. maior t minor sunt
Cōmētatiōis tertio b aia cōmēto. 18.

Ad pāmū distinguo nōrē vel pōne ex his
t in hoc sensu maior est vera; sed negat minor; l.
cōpōne cū bis. t sic minor ē dē dē t negat ma
ior. cōpōniū cūbz intellectus possibilis agēti
tali iū pōne q remanent due substantie in actu.
t idē. 3. b aia p mēto. 20. Itē substantie sunt due
vno mō t vñ alio modo sunt cūbz due p diuer
sitate actiōis; t sunt vñ. qz intellectus mālū; p
ficiet per agētem. t scōdo de aia cōmēto. 74.
t tertio de aia cōmēto. 36. ois actio attributa
alicut ppter aliqua duo t existentia t eo necesse
est et vñ iū mā t aliud forma. Is nō intelligim'
p intellectū agēte t possibilē. 3. de aia cōmēto
101. 8. t sic aliquo modo intellectus agēti est for
ma in nobis; t p. 3. b aia cōmēto. 36. t b hoc
cōposito auctoritates allegat loquunt. sed cūz
sunt felices; vñbz comungit intellectus agēti
et forma; sic q illa intellectiōē intellectus agēti
nō est p ducens substantiā neq; accidens absolu
tū; sed est vñbz qz effectiā a se intellectū intellec
tus possibilis. Ad cōfirmationem. 12. metha
physice cōmēto. 17. Cōpositū est omne cui pō
admisceat. intelligi receptiuā; cū intellectus pos
sibilis fit pō receptiua. idē est ppositiōē iū ex
bieret cōponibile est cū intellectu i pcculariū;
t cū intellectu agēte. t sic p; q intellectus possibi
lis fū sū esse reale est act' cui cōrē pōdet con
pus organici pō vñ habens p mālū; sed fū sū
esse intentionale non est actus sed pō t. c. Ad
cōfirmationem cōcessum est intellectū agētem
esse i nobis formā. t q per ipsū operamur.

Quarta est via receptiōis. Nullū imēdiate
receptiū accidit iū terminorū est purū poten
tiale t. c. sed intellect' possibilis est receptiuus t. c.
p; maior. qz nō est via p bādi mām; nō imēdiate
subijci accidētibus q nō cōcludat de intellectu
possibili. minor p; de pōitā intellectua. specie

qz possi
biles u
rum co
sum ca
scre.

Intelligibilis actu intelligendi: aut habuit intellectum? et c.
 b. *De aliquantulum morabimur propter difficultatem que tangit: an intellectus possibilis subiciatur accidentibus.* Respondeo igitur per duo dicta. Primum opinio Aristotelis est quod non. Secundum dicta opinio non est vera. Pro primo dicto primitus quod accidentis duplex est: scilicet reale et intentionale: sed de eo intentionali non est sermo: sed de reali. Secundo primito quod denominatio accidentis est duplex: scilicet intrinseca et extrinseca: id est denominatione extrinseca non est dubium de nominantem enim mouetis intelligitur. per dubio primo et c. Est igitur sensus questionis. Utrum intellectus possibilis ab aliquo accidenti secundum esse reale illius denominari possit intrinsece. Et si ostendatur per negatiua questionis ex Comen. probatum erit a fortiori nullam intelligentiam supra intellectum possibilem ab accidente absoluto de quo est sermo secundum esse illius reale denominari intrinsece.

Tribus igitur viis probatur primum dictum.

Prima est via recipiendi. Quia substantia habens accidentia est sensibilis. nullus intellectus est sensibilis et c. totum autem est Comen. 12. methaphys. comen. 25. distinguens inter substantiam habentem accidentia et non habentem. Prima est sensibilis. Secunda vero intelligibilis. Quia autem alie forme substantiales ab intellectu ad minus sunt figurate per accidentia: sic habent aliquod quod semini possunt per accidentia sensu exteriori. Secundo. nulla pura potentia in genere intelligibilium: sicut materia in genere materialium potest immediate recipere accidentia. sed intellectus possibilis est pura potentia et c. maior per quod omnis ratio quod probatur quod materia non est primo receptiua forme accidentalis: sed substantialis. ex quo est pura potest sibi correspondere nulli ter prius actus substantialis quam accidentalis. vel quod omne accidens presupponit subiectum actus: vel quod omnis compositio accidentalis presupponit substantialem. idem probatur de intellectu possibili: si igitur intellectus possibilis non est receptiua forme substantialis secundum esse reale illius forme. non erit et receptiua accidentium. Tercio. illud quod non est compositum non recipit accidentia coniungentia in libro de substantia et orbis cap. primo quod probatur. quod subiectum recipit accidentia coniungentia in eo quod non est simplex. sed intellectus possibilis non est compositus et c.

Quarto. nulli actui simplici possunt inherere accidentia: sed intellectus possibilis est actus simplex et c. maior est Comen. i. libro de substantia et orbis cap. primo quod probatur per Aristotelem et actus.

Secunda est via modum recipiendi. Non aliter recipitur intellectus possibilis formas speculati-

uas quam corpora celestia formas abstractas: et quia una intelligentia aliam. sed corpora celestia non possunt inherere recipere formas abstractas: neque una intelligentia aliam. ergo et c. maior et conclusio sunt Comen. 3. de alia comen. 14. Receptio equoquod dicitur et c. minor per quod omnia illa sunt substantie. quod non inherenter receptibilia et c. Secundo omne recipiens accidentis in esse reali singulariter recipit. sed intellectus possibilis non recipit singulariter. 3. enim de alia comen. 10. 23. Non recipit receptione individuali: et non sit materiale aliquo modo. Tercio. nullum recipiens solum enim universaliter recipit accidentia in esse reali: sed intellectus possibilis solum universaliter recipit. quod dato opposito sequitur quod diuersis hominibus intelligibilibus forma lapidis duobus speciebus numeraliter distinctis et eiusdem speciei intelligetur quod eundem est Comen. 3. de alia comen. 5.

Quarto. nullum universale in essendo recipit accidentia secundum esse reale. sed intellectus possibilis est universale in essendo. ergo et c. per maiorem: quia dato opposito quod dare accidentia abstracta que admodum sunt substantie abstracte: quod distinctiones implicat. per minorem. 3. de alia comen. 5. intellectus possibilis est unus numero eternus et c.

Tertia est via recepti. Si recipit accidentis singulare in intellectu possibili sui speciei intelligibilis: sic accipio demonstrationem tertii de alia sexta comen. 4. Omne recipiens quod esse est datum a non recipit: sed intellectus possibilis est recipiens formas materiales. sed intellectus possibilis non est forma materialis: tunc si ratio valet. Non recipit intellectus possibilis speciem intelligibilem realiter distinctam ab obiecto. probatur: quia si sic: non concluderet demonstratio nisi intellectuum possibilem non esse speciem intelligibilem. quod recipiens distinctus a recepto: et per receptionem sui speciei intelligibilis. sed intellectus possibilis non est species intelligibilis. et quod ponit secundum Comen. 1. in speciem intelligibilem realiter distinctam ab obiecto et specificis: sufficit per demonstrationem Aristotelis. quod inter recipiens et receptum sui specifica distinctio non repugnat intellectum possibilem esse formam materiale et esse cognoscituum materialium: quod intellectus possibilis non recipit materialia: sed speciem intelligibilem realiter et specificis officia a re materiali et ab intellectu possibili. Confirmatur. 3. de alia comen. 3. non habet intellectus distinctio passionis: nisi hoc quod recipit formam quas comprehendit ex hac receptiua negatiua: scilicet quod nihil non formam comprehendit recipit. sed si speciem intelligibilem recipit: ipsa est forma comprehendens. Se

eddo. si spem intelligibile recipit intellectus: seq-
tur q intellectus possibilis eēt actus ante q intel-
ligeret. 2° hāc est cōtra determinata 2c. p3 2^a q. qz
spem intelligibile recipit intellectus solus nūc-
tpe aliq intelligat. Ex his seqt spem intelligibi-
lem esse idem q obiectum vel forma obiecti: s; y
multa obiecta vel forme sunt q inherere nō pnt:
qz sūt substantie. q ad minus aliqua intellectus vel
spēs intelligibilis nō inheret intellectui. Ex his
p3 q intellectus melius pōt discernere verū a f-
simili ponēdo spem intelligibile esse eādē rem q
obiectū q ponēdo eā eē realiter distinctā 2c.

Tertio: esto q species intelligibilis sit acci-
dens reale inherens intellectui. Cōtra. omne ens
imateriale est intellectiū: s; temp intelligit. s; spe-
cies intelligibilis ē ens imateriale. q 2c. maior est
Lōmen. 3. b aia cōmēto. 16. Illud ex intellectu
qō nō h3 mām suū intellectu ē intellectus in se: s; ip-
se semp intelligit. minor ē oppositū conclusiōis
sūt aduersarij. Cōfirmat omne imateriale ē qter
nū: s; spēs intelligibilis ē mālīs 2c. q 2c. limitet
maiores q eōdē 2c. Cōfirmat. omne p se intel-
ligibile: aut ē intellectu i actus: aut in potētia: s; talia
accidētia nō sunt intelligibilia i potētia: quia
sunt insensibilia nō indigētia abstractiōe helle-
ctus agētia. q 2c. Cōfirmat. qz datio talib; acci-
dentibus nō depēdet intellectus i intelligēdo
res materiales ab ind uiduo humano. quia nō
apparet q fixa in intellectu depēdēt a samas/
manibus: qz iudicij fuerit samasmata necessario
regina ad hoc et iur b; spēs in intellectu: s; sic
essent perpetuē: a nullo agēte expelli possent
ab intellectu. Consequens est cōtra Lōmēta. 3. b
aia cōmēto. 39. nolent eas habere esse fixas: sed
esse velocis trāsmutatiōis. Cōfirmat. qz nō ap-
paret quare p spēs habitā ab vno nō posset alter
intelligere. s; sic non op3 eā ponere i diuiduā. s; cō-
sequen: ex neq multiplicari: s; quādmōdū apō
Cōmētorū sufficit vnus intellectus ita sufficit
vna spēs intelligibilis i diuiduorū eiusdem nūe.
Confirmat. datio talibus accidentibus inherē-
tibus intellectui: s; existētia vno intellectu: s; iā i
berent cī 2c. Quarto. esto q effect tale accidēs: a
quō effect singularis: nō ex se: qz ex se est cōceptus
essentialis multorū i diuiduorū s; dicibilis in qd
de eis nō ab intellectu agente: qz est cā vniuersa-
lis: neqz ab intellectu receptiō: s; y Buerroim
ipsum est vniuersale. Si oīcas inrentiōes imagi-
natiōis esse cās. Cōtra. be in aliquo genere cause
causare nō possum. nisi i effectiue: sed hoc nō: qz
nulla esset differentia inter singulare s; vniuersa-
le: s; tunc intellectus esset de genere virtutis ima-

gnatiue. Quia nō pōt indiuiduū se trāsferre de
ordine in ordinē: aliter nō oporteret ponere intel-
lectū agēte. Quia q hēntio i imaginata s; quecūq;
forma sibi imprimeretur ab intellectu agente et
set materialis. Quia q nūq; eēt pē: qz singulare
representeret ipsum vniuersale. neq; accidēs sub
stantiā necdū infinitū amittit. n. talitū accidētū ali-
quod eēt impetio: qz se representariū. aliq; uel
ro pfectio: s; imo substantiē difficite representariū
eēt aliq; eorū qd nō apparet. Ex his p3 rñs
ad argumētū intelligendo in subiecto maioris
1 exstia re alie: cōtra dīf maior ē negat minoris: s; in
telligendo in exstia intencionali negatur maior.
S3 de pō intellectio: dico q ē eādē res cā intel-
lectu. 2° spēs intelligibilis actu intelligēti: aut ba-
bitur intellectus: dico q sunt exstie diminore re-
rū q sunt i aia: sicut locatū i loco. 3. b aia re pto cō-
mēto. 6. 2. 12. metaphysice cōmū. 17. dico igitur
q inherētia actualis accidētis seqt ipsam
accidēs i exstia reali s; nō intencionali: s; quis igitur
intellectus sit intencionalis accidētibus: nō
propter hoc illa sibi inherēt: s; bec infamatio
sine inherētia sufficit ad verificandū fidei cōfessio-
accidentalis s; bñolatus illoz b aia. Cōtra
ad minus relitio est accidēs cātum a volūate
qz pēnt obiecto eēde: mō aut pē volūtas vel
le s; non relitio: s; relitio est actio casualis s; ro-
lūtare. nō. n. ē in pīate passi pati: aut in pīate agē-
tis nālis cāre effectus oppositos respectu etuf-
dem passi eodem mō se habentis: aut nō pōt ro-
lūtas relitio s; nō relitio. s; sic pēnt liberū arbitriū
cōtingens. Scdo auctor sex pīncipioz dixit
scientiā esse actiō singulare. Tertio: substa-
tia immobilis b; actiō pīa. 4. metaphysice
cōmēto. 5. 1. ibi cōmēto. 2. nā immobilis est spe-
cies s; gha: s; forte substantie abstracte. Quarto
nō potes euītare qz ponas habitū intellectus
pīo i scdo posterioz. s; ex pto ethicoz. b; aut nō
sunt substantiales intellectus: s; accidētū illi.

Ad primū. volūtas s; intellectus sunt idē res: s;
fm eē ex rōne differūt. Est aut liberitas pīcipa-
liter i rōcino apro indifferēt bñlarie ad af-
firmatiōem vel negatiōem s; q sibi occurrit rō ma-
gis ad vñū q ad alterū: rē igitur quoli. primo. p3
hoc. 3. ethicoz. nōe sum' dñi ne strag opatiōis.
pp hoc etiā. 3. b aia cōmēto. 36. vocat Lōmen
taica cōclusiōes volūtaras. qz discursū sequit.

Cōtra. tūc non posset volūtas cōtra pīudica-
tum a rōne qd est cor rā Aristotelem: septimo
ethicoz cap. 5. 2. 3. ethicoz cap. 5. multi opinan-
tur q melius est: pp maliciā vno suā eligi qd
bñtius est. Respondeo negādo consequē-

illam: qz pōt volūtas assentire rōni dīlīcīalī con-
tra quam dīrminat intellectus.

Ad secundum. in illo cōtradīctīōe dīcitur.

Ad tertium. non negantur p̄prietates ab in-
telligētīs meqz a rebus s̄m ēē vniuersale sūp̄ius
Ad quarto. cadē sunt spēs actus ⁊ habitus:
s̄ rōnibus dīuerſis. qz fantasīate hōīe: spēs sūt
actuales intellectōēs: s̄ nō fantasīate sunt habi-
tus vel dīspōsītōēs. Et p̄mptitudine exīstēte
ad fantasīandum: habitus sunt ⁊ sic sunt specīes
accīdētīa intellectū: sed nō s̄m ēē reales: aut rea-
liter ambērentia. Et quo p̄z qz cū actus ⁊ habitus
⁊ specīes sunt quodam modo idē qz sūfficienter
enumerantur Aristoteles. 2. et bīcōrū capī. quīto
qz sunt ī alīa t̄rīa enumeratōe. 1. passiōēs pōs:
⁊ habitus. qm̄ data essentīa intellectus īp̄sa b̄z po-
tētīas q̄b? pōt agere vel pati. Scōdo habitus b̄z
sunt opatīōēs spēs ⁊c. Tercio b̄z passiōēs que
sunt gaudīū: tristītia ⁊c.

Cōtra: ex actībus generalī habitus. 2. et bīcōrū
capī. p̄lo. qz aut idē causalī ex se aut alīqz habi-
tus nō ē actus. Scōdo. habitus ē cū actus: qz
virtus opus bonum reddit. ideo scōdo et bīcōrū
cap. 2. p̄lo negotīū nō cōtēplationis grātia ē: s̄z
tōmīficabīlīus. Tercio. ī lībello de som-
⁊ vi. 1. scōdo de aīa t̄rīa cōmētī. 156. ⁊ 162. abēn-
tibus sensībīlībus remanēt spēs ⁊ fantasīe. qz re-
cedente actualī cognīōe remanēt spēs. qz spēs
nō ē actualis cognīō.

Ad p̄mūz ex alīquibus actībus corporeīs
acqūisītībīlīs est habitus corporeus: s̄z de habi-
tus aīe ⁊ s̄cīrū intellectus: alīter dīcēdū.

Ad scōdū: multas opatīōēs pōt habitus
regulare a quībus dīstīngūtur. p̄z de opatīōnī-
bus virtutū īnfērīorū p̄b habitūata ⁊c.

Ad tertīum ostēdīt illa ratio dīstīncōnē ra-
tīōis que est īter actualē cognīōnē ⁊ specīē: qz
olīxīmus ab actualī cognīōe cōnotari opatīo-
nē fantasīe: qz stat trāsīre remanēt habitus ⁊c.

S̄z qz ī hoc q̄sīto Cōmētator ad suū falsū suū
damēnū de vāitate intellectus loquī: pōsīto
enī intellectū vno nō mūltīpīcātō pōnīt accīdē-
tīa nō īnherēte illī. nos aut opōsītū illius sū
dāmentī tenemus. ideo nō opz nos cōcordare
ī cōclūsiōe sequēte ex illo.

Quartū dubīū. Vtrū intellectus possībīlī
qz sūt forma vana ēē homīnez. R̄sio qz
s̄c. p̄batur septē vīsīs. P̄ma est vīa
opatīōis. qz homo īntelligīt ⁊ mouet ab īntel-
lectu. Q̄mne cōpōsītū īntelligēs b̄z esse ab īntel-
lectu: s̄z bō ē cōpōsītū īntelligēs ⁊c. Scōdo. nul-
lūm aggregatū ex assīstētib? dīolīs opari opa-

tīōne puenīente alterī assīstētī. nō. n. dīolīs ag-
gregatū ex nautā ⁊ nauī īntelligere: qm̄s enī ēēt
nautā īnseparabīlīs a nauī. ⁊ s̄ī aggregatū dīolīs
ref: tēī intellectō opatīo nō īmanet: q̄b est p̄ īntel-
lectū. 9. metap̄hysice t̄rīa cōmētī. 16. aut
et ībī potīōz dīolātīo ī forma q̄ ī cōpōsītō. cui⁹
opōsītū vult Aristō. p̄lo bō alīa t̄rīa ⁊ cōmētō
d̄q. s̄z bō īntelligīt. Imo ī īntelligēdo s̄cīfīcat ⁊ at-
tīngīt s̄cīē. p̄p̄tū p̄mo ⁊ 10. et bīcōrū. vñ p̄mo
et bīcōrū cap. nono. Remanēt īgīt s̄ī sūt rō actus
p̄p̄tū bōīnīz ī quo īp̄sī alīud non p̄rtīcipat.

Tercio. appetītus sensītīuus trahīt īntellectū
nū. 2. bō alīa t̄rīa ⁊ cōmētō. 57. ⁊ p̄lo et bīcōrū. cap.
18. hoc autē quo mō ēēt possībīle appetītū sensītī-
uū īnsestīente: ⁊ īntellectū assīstēte. Quār-
tō: bō quem s̄cīentī ēēt p̄tem aggregatū: īntelligīt
et expēntīa cōstat.

Secūda est vīa habitus. qz habitus īntel-
lectus bō est habitūatus. Q̄mne habitūatū habītū-
bus intellectus b̄z esse ab intellectū. s̄z bō est habi-
tūatus ⁊c. qz bō facīlīter p̄mptē ⁊ dīlectabīlīter
opatī s̄m īntellectū. Istā aut sunt p̄lo habitus
fō et bīcōrū ca. 3. ⁊ s̄cīmo metap̄hysice signū
s̄cīentīs est possē docere. Tū qz bō b̄z īntellectū
īntellectū. 3. de alīa cōmētō. 13. 2. s̄cīfirmat. īlle qd
p̄mptē ⁊ dīlectabīlīter opatī est hōīqz: dī-
cūt esse partē aggregatū. qz bō quem dīcūt par-
tem aggregatū ex cogitatīo ⁊ intellectū est habi-
tūatus ⁊c. īd pōnīt īntellectōnem ⁊ habitū extra
assīstētem quī volūt.

Tercia est vīa vīrtutīs. bō est enī essentīalīt
qz nō assīstīt intellectus corpōī īformātō p̄ cogī-
tatīōnē: īntelligo ī antecedente hōīnē p̄pōsītū ex
īntellectū ⁊ corpore. p̄z p̄hāqz vīrtutīs essentīalīs
est maior vīrtutē: qz p̄ solā assīstētīā est. assīstēntīz
p̄bat p̄ cōmētātōrem. 5. metap̄hysice cōmētō
10. 7. Si est alīqua dīfferentīa substāntīalīs alīcui
sūstīntīe aggregatū ex rīo est enī essentīalīs. bō āt
b̄z dīfferentīā essentīalē: vñ p̄ īnfra. Tūc qz. 7.
metap̄hysice cōmētō. 4. 2. 12. metap̄hysice
cōmētō. 49. bō est enī dīstīncōnē. Secū-
dō. omne cōpōsītū: q̄b est alīquo modo īdem cū
sua forma: b̄z esse ab eīz: bō est cōpōsītū ⁊c.
p̄z septīmo metap̄hysice cōmētō. 21. qd dīctas
bōīs est bō vno mō: ⁊ nō alīo mō. Item bō ⁊ sūa
qd dīctas sūt īdem ī eo lācū ⁊ vno ī potētīa. ⁊
8. metap̄hysice cōmētō. 8. apparēt qz alīa bōīs ⁊
bō sūt īdem quodāmodō: ⁊ nō īdem alīo mō.
⁊ 8. metap̄hysice cōmētō. 16. alīa est p̄fectīo
corpōīs. neqz sūt vno dīuerſa. Tū qz 10. et bīcōrū
p̄ cap. octauo. vñ bō est intellectus qz p̄ncīp-
p̄s ī īp̄sīōīdem dīxerūt Aristoteles ⁊ cōmētō

Andi.

tarat nono et bico: cap. nono. Tertio. d. h. p
se vno n. b. p. se effica: s. d. h. e. aliqd. p. se effi-
ca: r. c. q. q. m. m. b. p. h. y. s. c. o. m. e. t. o. . 22. b. o. e. s. i.
a. i. a. l. p. s. e. r. v. i. u. m. .

Quarto, non vni essentialiter nihil ē essentialiter idem sed homini aliquid est essentialiter idem &c. quinto metaphysice commento. 13. homo & animal sunt idem essentialiter vno modo &c.

Quarta est via potentie: qz hō ē intellectiū
omne nāliter potēs intelligere ē vtiens intellectu:
sz hō ē nāliter potēs r. c. p. maior: qz pōa hellee-
tus aut ē eadē res q intellectus aut aliqd necessa-
rio pōa intellectum.

Secundo. embrio aut puer transiit de nō intel
lectino ad intellectiūz. ergo incipit intellectus
informare hoc quod prius non informabat.

Beccet non pſitū ordinē variare / quā uolē /
bam? ſeptimā uia. ſ. ſumptā ab eē bte qmolo
loco inferre. eſt. n. inter cetera euidentiorū dō bz
eſt ntiā / q exiit ab intellectu. dicitur. ſ. uerbo
ſo. et bicoz cap. nono. Cōueniē ē opinari q exi
ſtētia cuiuſcuqz boi inquirit dō ē p hanc ſubſtā
tiam quē noſat intellectuū ſum ſit bonozabilis
et melior quod eſt in eo.

Secundo: intellectus possibilis prima continuatione continuatur nobis per naturam. ¶ est et sentia nobis naturalis. p.3 pñ ex cōnēribilita, te. antecedens est Commentatoris. 3. de anima commento. 20.

Tertio, rationalitas est differentia existens in quodam animalis rationalis. 7. metaphysice comēti. it. tunc sic ēē rōnālē est eīē substantiā simplici ab intellectu ergo intellectus dat homini et se formaliter. 8. 8. firmatur quia ibi comment. 2. homo componitur ex duobus substantiis animalitate et rationalitate. 7. 4. physice comēto 2. 4. Rationalitas inuenitur in corpore hominis et rationalitas et corpus sunt partes hominis. 7. homo disponitur per rationalitatem.

Quarto, omne habens vitam fm intellectus habet eē ab intellectu: sed homo p̄ vitam scēm intellectū, i.e. ethicō ca. 9. ubi Aristoteles intellexit eius est forma existens in homine: nec loquuntur ibi de vita sumpta solum p̄o operantē, ma p̄o p̄o secundo de anima textu commentī. 24. anima est quia vivimus & textu commentī. 37. vivere vivimus est eē. Confirmatur quia intellectus est principium homini intelligendi &c. Confirmatur, viuz est tripliciter. vno modo quia est essentialiter vita et anima. Secundo modo: quia habens animam partem sui vi

Tertium.

compositum. Tercio modo: quia est subiectum informatum; vita: ut corpus subiectum anime. impossibile est autem qd homo sit vivens nisi secundo modo.

Quinta via. per consequentias Comment.
tertio de anima commenio quinto Si vnus ef-
fet intellectus: non esset homo corruptibilis in-
quantum homo: non habet consequentia cui-
dentiam: nisi ex hoc medio esse hominem sumi-
tur ab intellectu. Item si vnus esset intellectus:
tu esses per esse mei. & ego essem per esse tu:
& esse precederet talis esse. & si ego acquir-
erem aliquod intellectum. tu etiam acquir-
res. & si perderem: perderes. Est qd homo effe-
tus antequam esset. has consequentias ponit
Commentator: tanquam sibi dubias: imo ita
ambiguas qd non clare soluit eas. ergo non cla-
re apparet Commentator eas esse negandas.
Sed si evidens esset intellectum non dare esse:
nullam penitus haberem euidenciam: nec qd me-
reretur contra doibitionibus tantu citi.

Confirmatur. intellectus est substantia nou
materia neq; compositum: ergo forma cri
ta corpori causaliter et non effectiue distingui
do efficiens contra formam neq; materialiter:
neq; finaliter solum: ergo formaliter. Omnis
autem forma dat esse: patet ex diffinitione for
me. dat igitur intellectus esse aut substantiale
aut accidentale: secundum non: quia tunc con
tinentia homini: per intellectum et accidenta
liter contentem. ergo substantiale. sic intelligo
Comment. tertio de anima commento primo: ho
mo differt ab alijs per rationale: et quia ille
rentia est essentialis et posuit in possibrio: et
non accidentalis: et non communis: sed propria
sumpta a forma non extrinsece assistente: sed
intrinsece informante. et si rationale diceret ap
titudinem: adhuc est intentum. quia proprie ap
titudines substantialis et compositiois ad ope
randum sumuntur a formis substantialis du
tribus illis esse. cum quia remoto intellectu ab
aliquo non remanet homo nisi equiuoce. ergo
intellectus est eius forma substantialis paret
esse hominem. assumptum patet. quia primo po
sitiviorum Aristoteles omnia opere definita su
nt virtute: quare non talia existentia non idem
dicendum esse sed equiuoca: sed homo immo
intellectu non est intellectus nisi forte in poten
tia remota. Sic intelligo Commento. et ter
tio de ala cometo quinto. Intellectus possibilis
est prima pfectio hominis et declaratur est in
diffinitione anime. s. substantialis paret esse. Et

his sequitur: quod omnis anima dei esse: non enim est dubium nisi de intellectu. scdo de aia. tex. com. men. 2. et io. et ibi co. ca. 8. de quo nunc asserit. ibo 3. de aia. com. 5. cum dixisset intellectum non perficere corpus: ad didicistis si perficit alio modo: et dosque distinctionis non est intelligenda: nisi per se, cumda parte. Ex qua sequitur quod cum intellectus non det operationem corpori tantum: quod dabit esse illi.

Sexta via. omnis forma que est in materia datur esse: sed intellectus possibilis est forma que est. maior pars. quod effectus formalis est inseparabilis a forma existente in receptivo. minor pars. quod divisio formarum potest esse in materiis et non esse in materiis posita a com. 12. metaphysice. com. 35. et 39. dividit per rationem scientiarum de forma secundum com. 1. per philosophiam. com. 1. et 2. per philosophiam. com. 1. et 2. sic omnis forma considerata a philosopho naturali est in materia. id. 12. metaphysice. com. 2. naturalis habet considerare de forma impossibile respiri sine materia. sed intellectus possibilis pertinet ad naturalem. 3. de aia. com. 1. et 7. praticat ibi. non enim sit sermo principalius. 12. metaphysice. imo probatio numerum abstractionis ex numero obicit excludit intellectus possibilis: non est simpliciter abstractus. Confir. mat. 8. metaphysice. com. 5. Si fuerit unus homo materialis humanitatis quod alius xerxi secundum quod forma est in eo in materia. unde quinto metaphysice. com. 22. forma hominis est finis sue materie: quod satis intelligi potest de intellectu. Et propter hoc. 1. de anima. tex. com. 1. 36. Intellectus non est separatus a magnitudine: et 4. physicorum. com. 17. rationalius est in homine sicut forma in subiecto. Confirmatur. principia substantie corruptibiles sunt declarata in naturalibus. 12. metaphysice com. 29. Est autem intellectus principium hominis corruptibilis et.

Contra. quincupliciter. Prima est via efficientis. Omnis forma datur esse composito produciatur a producente compositum: sed intellectus possibilis non produciatur et. maior pars. quia. 12. metaphysice. tex. com. 16. causa que est et forma: est simul cum composito. Secundum: quia impossibile est compositum incipere esse non incipiente forma dare esse. ergo incipiente a. composito esse forma illius incipit esse forma. ergo forma illius incipit esse. Tertio: quod desinente esse composito definit esse forma. septimo enim metaphysice. com. 60. divisio composito que remanet sunt partes materiales. et sic reuertitur opinio Alexandri.

Quarto: si forma non produciatur a producente compositum: tunc largiretur agens multitudinem et perfectionem: quod est contra Commentatorem. octavo metaphysice. com. 15. et non educeret de potentia materie: neque transmutaret ex materia. et sic periret ratio. Quolibet scdo posite ad probandum quod intellectus est apud Commentatorem. non fuit producere. et sequitur agens copulare intellectum cum corpore: et tamen quod sit copulans non apparet quia non deus. non alio intelligentia: neque ipsemet in intellectus possibilis et.

Ad primum maior est dubia: licet in pluribus sit vera: sed tempore resurrectionis erit falsa. dubio autem an aliquid resurgat: licet sit certus de futuro. sed negatur minor: quia intellectus possibilis produciatur a deo a quo ille homo produciatur. auctoritas autem Aristoteli inde finita est: ideo conceditur: sed si proponatur universalis: negatur. Commentator autem negat maiorem quia substantialium formarum solum eductibiles de potentia materie productione compositi produciuntur. quia a vero agente contra distinctio forme et est quod informant. sed substantiales non educibiles et. a secundum similitudinem agente est quod informant et si com. aut Arist. 7. ethicorum. c. 2. dixerunt quod aliqui habent debilem intellectum. et primo philosophum. c. 5. vigoras intellectus et. et sepe alibi. Ratione: hoc est ratio sensus sibi adiecti. et sic per accidens et non per se: ideo melius dicitur bolem fungari quod intellectum. Ad probationem maioris. forme essentiale est dare esse: ideo nulla forma eterna incipit dare esse. si enim ab eterno fuit forma: et est forma: et est: sed forme eterne plura informant accidunt dare esse bolem. ideo si incipit esse homo: sicut non incipit eterna incipit esse intellectus possibilis. sicut intellectus possibilis incipit esse in hoc. Correspondeat com. dictionale pono de definitis. Ad scdo negatur scdo phia: et si ly forma esset terminus significans substantiam forme absolute: negat philosophum in resurrectione. com. 1. et negat assumptionem: quia perperet impossibile est compositum incipere esse non incipiente forma dare esse illi: et nulla forma esse incipiente.

Ad tertium: si temporaliter propositio assumpta sumitur est possibilis dubia. si compositio naturaliter et ly forma in terminus respectus: concedit. sed si sit terminus absolutus: negat. Commentator autem dicitur quod admodum possibilis in intellectu precedit hoc vel illud: sed non precedit hominem: ita remanet post hoc: sed non

*
producti.

*
q: forte dñi,
nec esse: de
sinit eius co
gitatioe cē.

remaneat post hominē. ideo isto desinere: desinit
intellectus esse forma bum. sed nō desinit esse:
quoniam etia concedatur assumptū: nō sequit in
cōueniens. Septimo autem methaphy. loquitur
Aristo. de cōpositio: cuius quibet forma ē coru
pibilis: aut de diuisione in ptes quātitatiuas.
Id quartū eque inducunt nō incedunt.
Cōmen. autē lucuēnti verū agens distinctus a
forma inductibilis nō trāsmutare: nō educere
dare multitudinē: copulare. sed bec ppta sunt
agēti scdm similitudinē. sed de pure agēte supe
riores ratiōes procedebant: quē ad modū igit ab
aeterno informanēti intelligētiē aeternū infor
mante nullo agēte alio ab illis concurrerit: ita
intellectus possibilis nullo agēte ppterq nō im
mediato alio a se concurrēt nouū informanēte
productū a natura incipit informare. Et si sol
a homo generat hominē: est propter cogitatiuam
eductā de potētia materic. hoc igit bole genera
to bec cogitatio generat: a corruptio corrupti.
a si nutrit iste homo: pō cogitatiue incipit esse.
a binc est qd bō nō reuertitur. q: cogitatio nō
revertitur: meq potētia ad ipsam. Si igit intel
lectus possibilis debet dici terminus generatio
nis: hoc est p accidēs: a extrinsecus. q: sol a bō
preparat materiā ut sit instrumentum cōueniēs
opatiōi intellectus. a sic patet quō bō est nex
superiorū a inferiorū: q: enūnt in bole infima
intelligentiarū cum suprema forma corruptibili
li que est cogitatio a.

Scda est via effecti. bō habet esse a forma sū
stantiali alia ab intellectu. ergo nō ab intellectu
patet pna. q: impossibile ē eandē materiā nume
ro simul scdm se a quālibet sui ptem habere esse
se a pluribus formis substantialibus: scdm Cō.
menta. in libro de substantia etibis. pbatur aho.
omne cōpositū ex duobus: quorū alterū pōt esse
se p se: possibile est alterū esse p se: nisi sit cōpositū
ex substantiā a accidente. i. methaphy. tex. a
cōmē. 36. a octauo phylico. com. 17. sed intel
lectus q: incorruptibilis manet post for. ergo for.
habet vnā formā qua corpus eius pōt manere
sine intellectu. Scda. materiā nō potest esse
sine forma educta de potētia illius. ergo vtra
intellectū hāc aliā dantē sibi esse. Tertio: si in
intellectu daret esse hominē: bō esset p se intel
lectus. p pna. q: esse intellectui esset aptitudo
sequēs formā boī. pna est cōtra Cōmen. in li
bro de substantia orbis distinguēti inter caeli
a hominē: q: caeli intelligit nō p ptem: bō vero
p ptem a nō p se. Quarto sequit: q: quibet bo
mo esset aptus psci p sciētias speculatiuas: qd

est cōtra Com. in prologo primi a octauū phyli.

Id primū nego pnam. ad Cōmen. verum est
de formis dñibus esse vltimate a completēte
iusmodi nō est cogitatio. Id scdm cōcedit
pna. Id tertū dico: q: oīs bō est p se intel
lectus: a est aptus exire in opus in hac vita vel
in alia. semp iamē experiet se intelligere qm in
teliget p caput vel p cor. Cōmen. autem diceret
q: esse intellectū aut dicti aptitudinē sumptā
ex pte forme. a sic bō est intellectus p se. a Et
autē intellectus cōis oibus hominib. 3. de ala.
com. primo. si autē dicit aptitudinē sumptā ex
corpis dīspōne quā regit intellectū in mā et ex
eat l opus: sic illa nō ē p se. q. 2. phyli. com. 6. q
olimus in natura: carere vte intellectu nō ē
re possibile ē ipm pprehendere ppositiōes pti
mas: pto caeli. com. 22. Com. it intelligit q: l ca
pit vel l corde repit dīspō a apta seruire intel
lectui a nō in aliis ptiib: it pede vel manu. lbo
hoc xpī se hēligere l capite vel l corde. s3 nō ē
sic de caelo. q: nullā dīspōem requit intelligentia
magis in vna pte q: in alia: imo compas corpi
et cōicāno pfectiōis in v recipiēs. Id q:
it aptitudē supra a forma substantiali: oīs bō ē
apt psci p sciētias speculatiuas: aptitudinē
supra ex forma exite in mā dīspōitā. nō. boero
lūit Com. 3. de ala. com. l. cū dicit intellectū specu
latiū nō esse cōm oibus boib. l scdm enī phyli
co. tex. a com. 3. Id oīs bō ē apt a sit medic
a ex hoc segl. nō quibet bolem esse scilicet abīte
s: scilicet abīte: nō ē p ptiū nō orbat ad virtutē
p quā dā dīsciplinā a studiū. scd pti a dicit
roim. l. etib. c. 13. a bec ē equocatio boī ad vo
cū v l doctē a indoctū. Com. in plogo. i. phyli.
que nō sumit a forma substantiali dāte esse boī
hoc. n. ē dicit insipienti ptiō: it in plogo octa
ui phyli. a habet p inceduētiē a Cō. 8. phyli.
com. 4. 6. cōtra Auicē. s3 supra ab opatiōe a si
netq aptū opati aliqua opatiōe est alteri a rati
oīs supē a fine q: est opatiō ab eo q: nō est apt
opati illa opatiōe. vñ. 4. methaphy. tex. com.
54. q: qdēz pti facere ipsoz op: vere sumi vñ
q: qdēz q: vero nō pti neque. colligit dīstictio. l.
etibico. ca. v. auctoitate dīstictio. Primū de se
oīa intelligit: bon autē bīdicentē obediri q: au
tem nō intelligit neq a se neq ab alio. bīc ē vtr
lūitū. pp boc. v. methaphy. com. 27. bō ciuiliū
est iustus vel iniustus: sed bō nō ciuiliū nō est bo
nus vel malus: neq iustus vel iniustus. pp boc
dixerant Arist. a Com. primo de anima. com.
24. intellectū non existere codē modo in omni
bus hominibus.

*
fantasia
sūstima
tib? for
mata

Tertio est via materie. Si intellectus daret esse materie, dependere a materia: sed non deperdet intellectus a materia. ut patetur minus: quia intelligere non deperdet a materia. ergo nec in intellectus. patet consequentia: quia non plus dependet forma quam illius operatio. Secundo. omnis forma danda esse materie est in materia: sed intellectus non est in materia. 3. de anima. comm. 6. ergo. Tercio omnis forma danda esse materie est materialis. sed intellectus non est materialis. 3. de anima. tex. 1. com. 4. Quarto. omnis forma materie est actus corporis: sed intellectus non est actus corporis. 2. de anima. tex. comen. 2. Quinto sequitur manū intelligere quia in quibuslibet reperitur intellectio illa intelligi. sed in manu et pede reperitur intellectio. ergo. &c.

Ad primum nego maiorem. Lumen autem diceret. Non si non potest intellectus esse sine materia: dependet ab ea. data enim conditionali opposita: concluderetur primum finem deperdere. forma enim substantialis solum constituitur in esse per materiam dependet ab ea: et sunt quæstiones exten se figurate: diffusibiles per accidens quia medianibus interminationibus dimensionibus sunt in materia: et sic sunt virtutes in corpore: communicationes in materia: non precedentes tempore: aut sequentes materia eis proprias per oppositionem. hoc voluit Lumen. 3. physico. com. 37. si primus motor esset in materia. pateret a rebus quas mouet. et sic cōtingeret transmutatio et corruptio: et sic non esset motor æternus. Et dato quod essent cognoscitue: essent solū singulariter receptiue: et sic non essent abstractorū aut vniuersaliū cognoscitue: quoniam nec sensibiliū debilitate imprimetium in ipsis statim post fortiter imprimetia. barum imperfectionū nulla consequitur formā non constitutam in esse per materiam vel subiectum: quia tamen intellectus possibilis informat materiam intelligere deperdet: et si non in medietate a corpore. dependet tamē ab existentibus in existentibus in corpore. quia a fantasmatibus que sunt in fantasia. ideo. 3. de anima. tex. comm. 39. Necesse est intelligentē fantasmatum speculari. et in libro de sensu et sensato: nec intelligit intellectus que extrinsecus cum sensu. Et in libello de memoria et reminiscētia intelligere non est sine fantasia: hoc autem fantasia licet sit virtus superaddita complexionem. est tamē virtus in corpore: primo de anima. com. 12. et intelligit intellectus iste possibilis cum continuo et recipere potest in libello de memoria et reminiscētia: et intelligit successiue vni-

post aliquid experientia ostendit: et componendo et videndo et discurrendo: quorum nullū supponitur intelligentis competere.

Ad secundum negat minus ad Lumen. forma est in materia est dupliciter. vno modo constituta in esse per materiam: et sic intelligit Lumen. alio modo constituta in esse per materiam. et hoc modo intellectus est in materia. licet enim ab intellectu constituta in esse per subiectum: intellectus non fit Lumen. in libro de substantia orbis et octavo physico. com. 44.

Ad tertium: intellectus est in materia. scilicet forma non constituta in esse per materiam. et intellectus est materia. scilicet forma informans materiam. hoc autem non recipiatur: et primo patet Beato. et Lumen. secundum vero supra concessimus.

Ad quartum: intellectus non est actus corporis. licet non est formaeducta de potentia materie ab agente naturali. et hoc vult patet: cum hoc non sit quod est actus corporis. forma informans corpus et danda esse corpori.

Ad quintum. intellectus non informat medianibus dimensionibus. ideo non cōstat intellectus per se tantum aut materiam. quia licet in eis sit intelligere aut intellectus: non tamen denotat eas: quia operatio rationalis non est apta denotare nisi principium vitale aut compositum ex illo. materia autem per se constitutiva non sit principium vitale neque compositum totale vel supportum. Et licet recipiat intelligere in recepto in materia: non tamen recipit intelligere in materia. secundum enim com. 3. de anima. com. 14. Materia est receptiua singulariter aut cum transmutatōe corruptiua. Propositionis autem dictio: omne receptum in recepto recipitur in recipiente: est vera: saluato eodem genere recipiendi.

Quarta est via forme. Nullū æternū daret generabili et corruptibili: sed intellectus possibilis est æternus: et hoc generabili. primo maior. 2. metaphysico. com. 49. secundum antiquorum allegaciones posponētes cōmentum hodie primo inferi sexdecim cōmentis scilicet. ideo in aliquibus libris est in com. 33. primo. quia non esset generatio neque corruptio. quia remanente forma in esse post separationē eius a corpore non est corruptio: et precedere forma ante unionē materię non est generatio. Secundo sequitur quod nullum individuum humanū ingēnum tale erit generabile vel corruptibile. quia forma eterna non puenit corruptibilitas: hoc est in Aristotele. Ideo Plato in medio. Tercio. nullū æternū potest esse per se generabile et corruptibile: sed ideo est eterna et cito metaphysico. com. 35. et si sumo hoc minor: sed intellectus possibilis est æternus. Tercio. si intellectus daretur eodem esse in eis et eorum et esse forma et scilicet possit

essent compositum: et eandem scientiam acquirere quam tu. Quia sequitur: quod eadem forma diversis locis et suis distinctis daret esse: quod videtur inconveniens: posset enim eque facilius vel facilius dici quod una materia moveret celum quantumcumque celi sint multiplicati. Sexto sequitur quod corruptibile et incorruptibile sunt eiusdem generis possibili. materia prima. per de intellectum. i. sensu. prius est contra Aristoteli. et Commen. x. metaphis. text. et com. 26.

Ad primum concessa maiori nego minorem quia intellectus possibilis habuit principium. In corruptione autem potest esse quod forma destinata esse per naturam agentis: sed intellectus non potest tamen delinere intellectu per annihilationem: et sufficit in morte dominio quod separatur intellectus a materia hac et si resurrectio esset generatio: sufficeret in corruptione dominio formam incipere viri materiam: quod vis substantia intellectus non incipit esse secundum Commen. autem negat maiorem et militat ratio contra platonem. quia non ponebat substantialem formam que non esset idea: sed cogitationem ponit Commen. secundum quam homo potest corrumpi: per primo ethicorum. ca. 13. apparet in homine ovis anime. una rationalis: alia contraria rationali. et 3. de anima. com. 33. declaratur a Commen.

Ad secundum corruptibilitas videtur ex materia prima. eo igitur quod materia est transmutabilis de forma in formam compositum habens materiam partem sui est corruptibile: conceditur igitur quod homo in quantum homo est corruptibilis: quia homo est corruptibilis: et si aliquid est homo: illud est corruptibile: licet igitur intellectus iste perpetuatur: tamen istam materiam desinit informare: quia hoc cogitativa corrumpet.

Ad tertium negatur minor. Commen. autem negat maiorem: sicut negat theologus bancimil quod perpetuabitur est pars illius quod corrumpet. Ad Aristoteli. et intelligit de materia et de forma appropiationis: quia materia non appropriata est eterna: et forma communis. Ad quartum negat consequentiam: quia intellectus est pluralitatus: similiter ad quod Commen. autem quia eadem est forma plurius: eadem est pars essentialis plurius. Ideo idem est esse plurius. Et illud fecit metaphis. text. et com. men. 57. vnum numero non invenitur in pluribus: intelligit de vno numero: quod non est univocalis: cuiusmodi non est intellectus. potest autem forma univocalis precedere hoc compositum. Ideo non inconveniens est forme absolute precedere hoc compositum. quia tamen nunquam forma est esse compositum nisi sit in materia. Ideo sicut non prius tempo-

re est in materia hoc quod hoc compositum sit: ita non prius est esse bulus quod sit boc. Similiter non inconveniens formam alterius esse prius quod sit hoc: quod tamen prius est forma bulus quod sit hoc: nisi forte natura. Similiter licet aliud compositum prius sciat quod hoc: tamen prius est scientia bulus quod sit hoc. Quod autem ego incipiam scire quod prius scivisti non inconveniens: ita non inconveniens quod eandem scientiam acquiram quod in prius acquisivisti. Nam tamen quod non eque cito sicut incipit intellectus et se forma istius: incipiat scientia intellectus esse scientia istius. Imo secundum Commen. necesse est quod non quia non potest esse quin prius tempore incipiam iste homo esse quod incipiat intelligere: quod admodum igitur non si buli materie advenit intellectus: alteri advenit: ita non si buli scientia acquiritur: alteri acquiritur. postmodum igitur non inconveniens conceptum incipit tempore perpetuari: quem admodum. 3. de anima Commen. 20. dixit Commen. intellectus equi perpetuari: propter hoc approbat Commen. 3. de anima. com. quinto opinionem Platonis quod nostrum scire sui remissum aliquo modo. Argumentum autem Aristoteli. scilicet posterius: quod nobilissimos habuit habere minus et non laterent: procedit contra Platonem. quia simpliciter laterent: quia ponit intellectum multiplicatum. sed contra Commen. non quia non latet simpliciter: quia semper homo cognoscit et intelligit: licet lateat hunc. tum quod apud Platonem essent habitus conatus. rationales. sed apud Commen. non: ut habet primo metaphis. Commen. 49.

Ad quintum concedit Commen. prius non tamen sic est de intelligentia: quia illi correspondet instrumentum eternum: et illi instrumentum non correspondet alia forma appropriata distincta ab intelligentia. non enim bene salarent diversitates in motu appropriate vni ceterorum tantum una numero in intelligentia existeret. sed intellectui possibilis conveniens instrumentum corruptibile informatum forma corruptibilis distincta a forma alterius boni. quia igitur instrumentum corruptibile non potest perpetuo manere: necque potest esse quod semper sit fuerit aut erit ita quod vnum bonum sit. Ideo eternitati agentis vel forme infinitate instrumentorum successiva supplere: ut patet octavo philosophis. com. 47.

Ad sextum si intelligit de incorruptibili simpliciter negat prius. quia intellectus non est simpliciter incorruptibilis. Si autem intelligit de corruptibili siue simpliciter siue secundum quod: preceps prius. necque illud est contra Aristoteli aut Commen. ibi. quia loquuntur de genere philosophis animalium: et non philosophis. neque Commen. indicabile? presentis possibilibus possibilibus

13

officium a
pla. quod ma
forma cois
sunt aliquo
modo corrupti
bilis si idca
non apud pla.

substantias incorporeas in genere substantie intelligitur. Et si talis genere distinguatur forme quod, una est abstracta a materia sic quod non esteducta de potentia illius: alia vero esteducta: et tunc materia sub ratione materie sensui comparatur: et sub ratione subiecti comparatur intellectui.

Quinta est via compositi. Quia compositum est finis forme datus sibi esse, sed bonum non est finis intellectus et per maiorem esse compositum est magis completum et perfectum. Rursus, compositum non est finis forme, sed oppositum est scilicet bonum a la rex. et compositum. Nec compositum est nobilior forma aut perfectior, sed oppositum secundum de anima comen. 4. 8. 9. et scilicet peribilem. 4. 7. 7. et 7. meibaphi. com. 7. et octavo meibaphi. com. 7. et ab Aristotele. et Bucy. rois. 7. et bibico. cap. 12. comparantibus intellectus bonum compositum homini dicentibus intellectus esse nobilior: et vita scilicet intellectus esse nobiliorem vita scilicet quod bonum est. hic autem perfectionis excessus non sumit a principatione: materia est vilior compositum et est principium simpliciter. quia materia est principium et simplex simplicitate opposita compositum ex materia et forma: sumo principium large. Nec ab operatione, quia nulla est operatio forme, que non sit compositum, sed sumit ex dependencia esse et operationis forme, compositum. dependet in esse et operari a forma et non e contra. Negata est autem pars huius similis supra forma non potest operari sine composito, ergo forma dependet a composito. Ex his sequitur quod non sit. a. claudit. b. a. est effectus quod b. patet: sit. a. compositum et c. b. forma et c. hoc autem quodlibet tertium hoc obicio claudimus quod non errat. Lomen. in hoc quod an intellectus possibilis deus esse homini sed in alio huius circumstantiis errat ut prius patuit et c.

Alexandri Abhillini Bononiensis
de intelligentia.

Quoli. Quartum.

Quarta quoli

beti codicis est: intellectus agens est extremum intensissimum latitudinis intellectus. pbat deus est extremum intensissimum latitudinis intellectus: deus est intellectus agens, ergo et c.

Ed quatuor mouet dubia. Primum an intellectus agens sit deus. Rursus quod sic, et quinquaginta rationibus pbat. Pri-

mo ratio sollicitas est deus: sed intellectus agens est sollicitas, ergo et c. maior et minor in scilicet obvio et tertio declarant. Scilicet. oia intellectus qui est omnia facere est deus, sed intellectus agens est intellectus, ergo est oia facere. 3. de anima. rex. com. 18. et c. 3. maior. quod esse oia facere est ad omnia receptibilia in intellectu possibili ad hoc et in eo recipiant effectus concurrere: vel est ad oia factibilia effectus concurrere, vel oia facere. 1. purus actus: et quocumque intelligat: soli deo compositum.

Tertio, illud cuius substantia est sua operatio omnimode est deus: sed intellectus agens substantia est illius operatio omnimode, 3. de anima. comen. 19. et c. in sua substantia actio. 1. non est in eo potentia ad aliquid. Quarto, omne quod est prima educens formam de materia est deus, 3. et 4. quoli. primo, sed intelligit agens est prima educens, et c. 2. de anima. com. 59.

Quinto, omne quod alio non sit infundit intellectum est intellectus agens: sed deus alio non sit infundit intellectum, 3. maior. quia intellectus speculativus facit intellectus agens esse in intellectu possibili faciendo de potentia intellectus actus intellectus, minor est Aristotele. exempli. 3. Retorice. contra. intellectui deus lumen accendit in anima. Ex hoc patet quare. Com. 3. de anima. com. 20. dixit se differre a Themistio in modo ponendi intellectum agens et conuenire cum Alexandro, quod Themistius voluit intellectum agens non esse deum, quod alio non sit para, sed Alexander voluit intellectum agens esse deum, 3. ex. 3. de anima. com. 36. ubi Lomen. recitando opinionem alexandri dixit. Intellectus agens est prima causa agens intellectum materiale. Patet. 2. quare non. Quoli. 4. interdictum ostendere deum non cognoscere de inferiosa de mente Merito induximus auctoritate de intellectu agens. 3. de anima. com. 19. 3. quare Lomen. 3. de anima. com. 20. loquitur agens sponit intellectus possibilis oibus modis ipsius absolute sumptis: et 13. non postponat scilicet ipsum intellectus possibilis agens tunc in omni comparatione qua ipsi ordinantur huius est absolute summant preponit intellectus agens possibilis.

Contra: sequitur actione diuina esseeductas ad voluntatem humanam, quia operatio intellectus agens, scilicet abstracte reducta est. 3. de anima. comen. 18. Scilicet sequitur intellectum agens esse minimum in proportionatu intellectus possibilis, quia propter perfectionem dei est deus minus excedens intellectus possibilis perfectionem. Tertio sequitur: quia intellectus agens haberet aliam in principalem operationem ab illa que est abstracta; huiusmodi intelligere se, consequens est contra Commentator. 3. de anima. comen. 36.

Quarto sequitur: quod consideratio intellectus agentis non pertinet ad tertiam de anima. Quinto: autem reparatio est deus: intellectus agens est reparatio. 3. de anima. com. 20. ubi approbat Lōmē. similitudinem Alex. de igne qui in agendo reparatur: et de intellectu agente. idō subdit: est. n. agens uno modo recipitur alio modo. Sexto. nullum quiddam intelligentia quādoque non est deus. sed intellectus agens quādoque intelligit quādoque non. et. minor. pbat. 2. de anima. com. 5. cum intellectus agens quādoque intelligit cum fuerit copulatus nobiscum: quādoque non intelligit: accidit ei propter mixtionem eius cum intellectu materiali. Septimo: Lōmē. in libello de beatitudine anime assentit philosophis concedentibus intellectum agentem intelligere per se ipsum: et omnia secula: et seipsum. ergo dare potest primum intellectui non esse intellectum agentem. Tunc quod loquitur copulatus: cuius mixtura operatur distinguit. Tunc quod ipse ex quo. primum deus non intelligit omnia secula: sed intellectus agens intelligit omnia secula. ergo intellectus agens non est deus. Octavo: Lōmē. in libello de beatitudine anime ponit istam ordinem in entibus. primum ens est deus. secundo loco sunt intelligentie. tertio est intellectus agens. quarto est anima. in quinto est forma. in sexto est materia. Quid evidentius? Non sequitur deus esse partem anime nostrę quod non dicitur etc.

Ad primum inconueniens id ad quod deducitur argumentum. quod in potestate nostra est cogitare: qui est actus immediate preparans ad abstractionem consuevit enim dicere actionem ignis esse in potestate nostra: quia actus passiuus potest sumus applicare. ideo. 2. de anima. tex. cōmē. 55. ille autem quia volens possibilis est considerari nisi aliquid exterius impediat. Ad secundum licet deus in quatuor virtutibus sit intellectus possibilis impossibilis. non tamen in cognoscibilitate aut actiuitate. Negat autem philosophus assumptum. quod insinuat non impedit. patet Quotib. 1.

Ad tertium conceditur consequens et consequentia. neque Lōmē. voluit oppositum: sed dixit duas esse operationes intellectus non absolute: sed secundum quod attribuitur nobis intelligenti: quod intellectus absolute sumptus etiam alie operationes debent. que a metaphysico sunt inquirende. de quarum multis loquitur Lōmē. in libello de somno et vigilia: quarum aliquod dicit esse in libro de animalibus declaratur: patet secundo de anima. com. 59.

Ad quartum conceditur consequens. probatur enim naturalis. 3. de anima. tex. com. 17. intellectus agens esse: sed quidditate eius habet metaphysicus considerare: cum sit simpliciter primum ens. et quia multis videbatur demonstratio illa Aristoteli. solum ostendere quod agens intellectus est: non autem ostenderet quod intellectus agens est. ideo istis se opponere. Lōmē. in libello de beatitudine anime dixit omne faciens alia esse intellectus necessario est intellectus. sed agens intellectus est faciens alia esse intellectus. ergo agens intellectus est intellectus.

Ad quintum negatur minor. Ad probationem loquitur ibi Lōmē. de intellectu: ubi nominat omne principium intelligentie in nobis actus vel passus. ideo illi ratione agens cōpōnit abstractionem vero possibilem informari et paulo ante dixerat: purus igitur intellectus agens non patitur.

Ad sextum ponit illud Lōmē. de operatione Themistii vel Theophrasti: ubi recitat operationem coram. et potest. 3. de anima. com. 20. Contra Lōmē. ibi asserit intellectus agens dupliciter summi posse. uno modo respectu determinati individuali: et sic intelligit quādoque et quādoque non. alio modo simpliciter et absolute. et sic non quādoque intelligit et quādoque non: quia semper intelligit. vult enim eodem modo esse dicendum de intellectu agente et possibile: patet ibi. Respon. deo non euidetur possit ibi intellectus agens quādoque non intelligere respectu individuali. et ratio quod poneret implicite vel explicito. primo illud verum est de abstractione intellectus: que est operatio secundum quam attribuitur nobis intellectus agens. secundo illud est verum de intellectione qua intelligit se secundum quod nobis est illa intellectio felicitas: quia semper est homo felix: licet non semper sit iste homo felix etc.

Ad septimum octauum dicta sunt illa de operatione Buenas. non enim vocaretur Com. intellectus immediatus intellectus possibilis spiritum sanctum: neque diceret sollicitudine hominis consistere in speculatione alicuius intelligentie citra primum sed in primo. ideo multa dicta Buenas sunt grata. com. et quia teneat Com. oppositum illud duorum dictorum Buenas et tertii. scilicet animas celi ab intelligentiis distinguere: et abduc possunt esse grata sibi propter probabilitatem quam habet. et quod ad alium locum se remittat Lōmē. potest et quod intendat repobare illius opinionem et scire repobatur bene: si opus illud completem beneamus. et sic patet responsio ad octauum.

Ad nonum declaratur est supra quomodo de?

est pars anime nostre: et quomodo non.

Secundum dubium. Utrum felicitas sit deus. Respondeo q. sic. probatur multipliciter. Primo simpliciter perfectus quod fm se est eligibile semper est deus: sed felicitas est simpliciter perfectum et. primo ethicorum. et. xii. cap. 3. et. Averrois ibi felicitas est finis perfectus et optimus semper propter se: et nunquam propter aliud eligibilis. et. io. et. bi. cap. 9. ipsa sola propter se diligit: et. primo ethicorum. cap. 6. felicitas non queritur nisi propter se. Constat autem q. omne circa primum et propter primum et.

Secundo omne optimum est deus: sed felicitas est optimum et. primo ethicorum. cap. 9. et. 19.

Tertio. omne optimum pulcherrimum et delectabilissimum est deus. sed felicitas est optimum et. primo ethicorum. cap. ii. Quarto. omne quod est omnimode finis et perfectum omnino est deus sed felicitas est omnimode finis et. primo ethicorum. cap. 14. et. cap. 16. felicitas est honorabilis et pectorum. et. io. et. bi. cap. 7. fine felicitate ponimus humanorum. Quinto: q. nullo indiget est deus. sed felicitas nullo indiget. io. et. bi. cap. 7. et. ii. cap. 3. ostendit felicitate indigere: et in libello de bona fortuna. Sine his quorum dominia est fortuna non pringit felicitate: esse modo tamen ostendit felicitatem indigere. Sexto: quod est principium bonorum. et causa ipsorum quoniam est res divina est deus sed felicitas est principium et. primo ethicorum. cap. 16. Septimo. omne quod est bonum et excellentius et alius omnium bonorum est deus: sed felicitas est bonum et. primo ethicorum. cap. 4. Octavo: omne quod non est laudabile sed magnificandum fm q. est res divina et optima est deus. sed felicitas non est laudanda sed magnificanda et. maior et minor probatur ab Aristotele et Averrois primo ethicorum. capitulo. 16. Res prestantiores laudatio: nec: deus est et excelsus et bonum absolute.

Ex his patet non esse ad mentem Aristotelis aut commentatores felicitate esse homini optimum et non simpliciter. Sciunt enim ipsi septimo ethicorum. cap. primo ponentes virtutem beoycam esse divinam declarare quo modo non erat deus: neque in deo. ideo quando voluissent felicitatem esse divinum quid. et non deum declarassent: quia et principalis fuisset declarandum de felicitate: cum tunc de virtute beoyca. et Conclusionem istam felicitatem rationum habent Averrois et Aristotele. io. et. bi. capitulo septimo: solum igitur deus est felicitas sibi aut alijs intelligentijs: aut hominibus: et. solum ipse est perfectissimum intelligibile et appe-

titibile propter se. in eo enim eminenter reperitur ratio: obiecti intellectus et voluntatis: imo solum ipse est eminenter omnia bona continens. Re pugnat enim deus in aliquo circa se felicitari: et repugnat q. sunt duo perfectissima: duo ultimo appetibilia: duo ultimi fines in quibus possit aliquid felicitari: quia tunc felicitaretur aliquid in aliquo quo deus non minus felicitaretur: si niretur et.

Contra. deus non est operatio nostra: sed felicitas est operatio nostra. ergo et. patet maius. omnis operatio distincta ab operante dependet ab operante. deus autem a nullo dependet. patet mihi. nos ex definitione felicitatis posita ab Averrois primo ethicorum cap. primo. felicitas est anime operatio fm virtutem vel secundum optimam virtutem in vita perfecta. Secundum deus est felicitas non dubitaret Aristotele. primo ethicorum cap. 15. an sit donum dei. quia nulli dubium est an donet se deus homini. Tertio: nullam obiectum operationis que est felicitas et illa operatio que est circa illud obiectum. patet ex differentia inter obiectum operationis et operationem sed deus est obiectum operationis que est felicitas. et. io. ethicorum cap. 10. perfectia felicitas est operatio speculativa optimum et. ergo et.

Ad primum nego maiorem conclusionem esse. n. quolibet secundum deum et intellectum in intellectu gentiarum: tunc conceditur deum esse intellectum in intellectu hominis et hominis. Ad probationem negatur propositio assumpta. quia quod operatio est finis principalis et ultimus est oppositum. quod operans dependet ab operatione. Et ceterum igitur q. felicitas est operatio: secundum q. bene probatur in minori primi et tertii argumenti: et habetur nono ethicorum cap. de primo et secundo physicorum commento. 38. felicitas praxia quedam est. Eupraxia enim est. et. primo ethicorum cap. 17. felicitas est quedam operatio anime fm virtutem perfectam.

Ad secundum optima est dubitatio: quod deus est felicitas et informat hominem: et. et. informat hominem nulla hominis operatione precedere aut aliqua et. vult q. aliqua. negatur igitur con dictionalis argumentum. Ad probationem concessum est quolibet. primo deum semet donare et. Ex quo patet q. felicitas est optimum deorum donum: quod non est donum excellentius q. donare seipsum et. preteritum si donatum sit perfectissimum entium. hinc apparet q. comode potuit Aristoteles. 13. de animalibus substantiam hominis divinam appellare.

Ad tertium negatur maior. q. sufficit inter operationem et obiectum distinctio rationis. di eo igitur q. felicitas: non intelligi pollicita: q. est usus virtutis septimo pollicitorū. s. cōtēpla tiua que secundum philosophum decimo cibi/ cōm cap. 3. est secundum nobilissimum babi/ tum qui est sapientia. et secundum eundem sep/ timo pollicitorū est melior q. politica. Non est actus qualitativus inherens intellectui aut vo/ luntati: q. si sic tūc nō tēderet intellectus et vo/ luntas in felicitatem tanquā in vltimū finē. Se cūdo. q. ille actus non est perfectissimus.

Tertio. q. oportet ponere duas felicitates: una formalis et intrinseca: et aliam obiectivam et extrinsecam. et sic Aristoteles in Lōmentari/ rem indistincte. pcessisse in equivoeco. cum dix/ ram felicitatem esse vltimū finem et operatio/ nem anime. Quarto. q. ex quoli. tertio non datur accidens inherens intellectui. Concludo igitur q. tantum una est felicitas: et q. ea omnia vere felicitabilia felicitamur. et ista est deus. hāc sententiā ponit Lōmentari. 10. et ibi cōm capite 10. in deo esse felix est in speculatione sui: in no/ bis esse felix est in eo in quo est sibi: pro ut no/ bis est possibile: et in hac felicitate naturaliter inclinamur neq. potest esse q. naturale desiderii um frustraretur a tota specie. Ideo semper ē bo/ mo felix ut tangit Lōmentari. tertio de anima cōmentio. 36. In autē amitteret felix moriendo felicitatē volens aut nolens. Respōdeo nec sic: nec sic: Testatur. n. Aristot. quinto et hycorum capite. 13. Absoluta enim et natura existentium scientes et operantur et patimur quorum nullus neq. voluntarium neq. involuntarium est: puta senescere vel mori. conditio enim sue nature: quam scit esse mortalem non patitur nolle et q. mors non est finis boni secundum phis/ eorum textu et cōmentio. 23. ideo non vult felix moriem. Neq. desiderio naturali permanentiā sempiternam appetit in individuo: sed in spē. secundo de anima cōmentio. 34. et primo phis/ eorum cōmentio. 8. et propter hoc in problemo octavo phisice cōmentio dixit Lōmentari. fortuni/ tatem vltimam esse secundum fatuos vltimū gier/ nam. Absoluta autem mala felicitas hominis cō/ patitur igitur felicitati dei aut intelligentiarum repugnans. est enim inter veros felicitatis gra/ dus humanus infimus. Ideo primo et ibi cōm capite. 14. Sapientem omnes extimamus for/ tunas decenter ferre. felicitates autē in alia rē/ ta quam non poterunt philosophi naturalia rati/ one inquirere theologia relinquitur confide/ randam.

Tertium dubium. Utrum possibile sit q. homo ante q. moriatur scilicet igitur subas separatas. Respōdeo q. sic et premit to q. de raptu pauli aqua dixit se vidisse archa/ na que non licet homini loquimur dicemus. tria igitur faciam primo quasdam rationes na/ turales inducā ad partem questionis affirma/ tiuā. secundo quedā fundamēta per notabilia distinguemus ad felicitatem hominis preparā/ ria. tertio quedam argumenta que in materia fi/ eri solent soluas. arguo igitur primo sic. Si im/ possibile est hominem et desideriu humanum esset frustra. potest consequentia quia cōmun/ ter concessum est subas separatas esse: maxime ab his qui ad metaphysicas accedunt quia eis demonstratū est in philosophia naturali eas esse. et ex hoc nascitur desiderium quod inquirat cognitionē earū. et sic desiderio naturali alale cōiungitur. ratio est. Si erroris secundo metha/ physice cōmentio primo. Confirmat oēs hōmō natura scire desiderant problemo metaphysi/ ce. ergo maximā felicitatē maxime desiderat: et alii metaphysica maxime scientia que secundum Lōmentariorem de substantiis separatis tradit cognitionem. Est. n. secundum Lōmen/ tariorem secundo phisicorū cōmentio. 26. differe/ rentia inter naturalem et metaphysicū in cōs/ derando subas separatas. q. naturalis separa/ torum cōsiderat q. est metaphysicorū vero qd cōfirmatur si impossibile esset hominē intelli/ gere abstracta nō inquireret eas intelligere ea consequens est cōtra experientia. et p. consequē tia ex secundo metaphysice textu cōmenti. 8. Nullus conobitur aliquid facere ad terminum non futurum venire. Confirmatur experientia. Experiuntur multi se multis proprietatibus ab/ stractorū didicisse ex. 8. phisicorū et ex. 12. me/ taphysice. *

Secundo. si impossibile eēt intellectus possibi/ le intelligere subas abstractas: oiose egisset na/ turasq. fecisset qd est in se nāliter intellectū nō in/ tellectū ab aliquo: rō est. Si erroris secundo me/ taphysice cōmentio p. 10. suppono in hac rōne q. ois intellectio cōueniens intellectui possibili con/ uenit homini: sic q. nō est possibile q. intellectui cōpetat q. homi cōueniat. hoc voluit Aristot. primo de ala textu cōment. 64. et hoc suppositio negatio clauditor rā Lōmentari. ad ostēden/ dū cēluz intelligere: ideo si possibile ē subas se/ paratas intelligi ab intellectu possibili: possibile est subas separatas intelligi ab homine. hoc nome arguo sic. Quidq. est et aliqua forma non apta

*
et eis cō
tēplācie
ralde de
lectari.

recepti in maxime receptilis alicuius generis: illa non est receptibilis in minus receptivo illius generis: sed intellectus possibilis in genere intelligibilium est maxime receptivus: per quodlibet tertio. si prima forma non est possibile intellectui possibilem recipere: non est possibile alii intellectui recipere primam formam. et sic tam frustratur intelligentie medie ab hoc fine: qui est deus gloriosum intelligere. tunc ultra quodcumque in intellectu abstractum non potest intelligere superiora: ipse non potest intelligere inferiora. ut quolibet primo dictum est esse de mente Averrois.

Sed nulla intelligentia media potest primam intelligere ut ex ratione superioris sequitur. si nulla in intelligentia media potest intelligentiam mediam intelligere: sed necque deus potest intelligentias medias intelligere secundum Averroem ut per quodlibet primo: necque intellectus possibilis potest eas intelligere. si intellectus naturaliter in se non est intellectus ab aliquo. per consequentiam de intelligentiis mediis quod non a deo qui est sapiens: non a scriptis ut sequitur necque ab intellectu possibili quod est infra per intellectum: et non est alius intellectus ab istis. si per alia occisiva a natura maxima. et sic per quodlibet non sit homo finis intelligentiarum: tamen si non sunt intelligibiles ab homine: frustrantur a suo fine. et sic ociose sunt intelligibiles. et hec omnia ex modis intelligendi dei intelligentiarum et intellectus possibilis sapientia declaratio sunt et videtur necque variatio propositionum a sensu composito ad simplicem: aut contra: variationem facit propositum etc. Confirmatur si non est possibile intellectum possibilem recipere abstracta frustratur et ociosa est potentia intellectus possibilis: per consequentiam secundum Commentatorem in libello de beatitudine anime intellectus possibilis habet potentiam recipiendi abstracta. Confirmatur per consequentiam Commentatoris in libello de beatitudine anime: receptio quam habet intellectus qui est in potentia est speciei receptionis nature intellectum abstractum: magis debitum est et videtur cum abstracto. Confirmatur quod omnis intelligentia media est receptiva deus: igitur intellectus possibilis non sit receptivus eius: non esset intellectus possibilis eiusdem generis cum eis.

Tertio. per consequentiam Aristotelis. secundum metaphysice textum commentum. 9. Si fines essent finiti: nullum esset agens per intellectum. que non valet nisi oporteat omne agens per intellectum cognoscere ultimum finem propter quem agit. multarum autem humanarum operationum deus est ultimus finis. Confirmatur per aliam consequentiam

per secundum metaphysice textum commentum. 13. si cause essent infinitae nihil esset cognoscibile. ergo ad cognitionem effectus oportet esse causas cognoscere. si homo cognoscit deus aut nihil perfecte cognoscit.

Quarto. si intellectus possibilis potest seipsum cognoscere potest alios intellectus cognoscere. per consequentiam ratione et bene inquit ad ducta a Commentatore tertio de anima commento 36. quod si minus intelligibilis intelligimus a fortiori magis intelligibilis: non enim apud philosophum impedit infinitas. Secundo: per motum. quod deus et alie intelligentie superiores intellectui possibili possunt esse aliter formalis notitia remissus quam sunt sibi notitia. patet quodlibet. secundo: cum igitur intellectus possibilis non crearet genus intelligentiarum quodlibet tertio. poterit ad minus sub remississimo gradu notitie deus informare intellectum possibilem. et propter hoc secundo est textus commentum. 60. se excusavit Aristotele. et Commentator ibi in pluribus non possumus dicere: nisi secundum potentiam ad nostram naturalem: dixit tamen hoc Commentator propter aliud de quo alius. *

Tertio. non perdit possibilitas intellectus possibilis: quod tota ratio quare non quilibet visus potest lucem in rota solis inveni etiam est virtus organica: tunc composita et instrumentum. nullum autem bonum impedit intellectum possibilem in cognitione simpliciorum. Non tamen maior possibilitas intellectus possibilis clarior arguit cognitionem: sed arguit ad plura se extendentem receptionem. quod autem intellectus possibilis possit seipsum cognoscere. per experientiam: et tertio de anima. aliter essent homo et intellectus possibilis naturaliter incogniti: cuius oppositum vult Commentator secundum philosophum commentum. 4. 7. hic sermo est irrationalis: ut sit hic causa ignorata naturalis. per consequentiam de homine: quia formam suam homo intelligere non posset: et de intellectu possibili per consequentiam positum secundum Averroem nulla intelligentia superior intelligit inferiorum et nullus sensus siue interior siue exterior potest intellectum possibilem percipere: si in intellectu possibilem non semetipsum potest cognoscere: et intellectus possibilis naturaliter incognitus: quia nulla cognitione intellectus aut se sitia cognoscere posset. Confirmatur per Commentatorem in libello de beatitudine anime: intellectum abstractum proprietas est et se comprehendit et proprietas quantum est proprietas convertitur. videndum est igitur intellectum possibilem posse cognoscere seipsum

et sic infima intelligentiarum potest intellectus possibilis intelligere: ergo sapientes potest intelligere. per primum quia in abstractio intelligens inferiora intelligit superiora etc. Confirmatur per Commentatorem in libro bello de beatitudine anime de faciendo alia et acta intelligibilia ab intellectu materiali: sed intellectus agens est faciens actu intelligibilia etc.

Quinto. homo est felicitabilis: ergo est intellectus possibilis. per primum consequentia: quia solus intellectus dei est felicitas. finis igitur hominis est deo uniri. quod non est possibile nisi per intellectum. Confirmatur inquirendo in quo consistit felicitas hominis: an in bonis exterioribus: an in bonis corporis: an in cognitione sensitiua: et restatur Aristoteles septimo politicomum quod non. deus enim est intelligentie super felices: et non in aliquo illorum: hominis autem felicitas eadem est cum felicitate intelligentiarum etc. non enim sensu coniungitur optimo. Neque sensus operatio est perfectissima hominis operatio. neque virtus sensitiua est virtus in bonis perfectissima. ideo. 10. ethicorum cap. 13. puer autem et equus non est felix: quia non participat tali operatione. Ideo consistit felicitas in operatione intellectus ut habet 10. ethicorum cap. 8. et 10. Inquit autem sexto ethicorum Aristoteles cap. 17. an sapientia sit perfectissimum habitus: et cap. 13. concludit quod sic et 10. ethicorum cap. 8. secundum optimum habitum: qui est sapientia: felicitas consistit. An autem in operatione habet equalitatem: concludit quod non: quia tunc dormienti inesse et informato. Potest primo ethicorum capite. 10. et propter hoc primo ethicorum cap. 13. si lux non differt a misero per dimidium vite etc. Consistit igitur felicitas in actuali intellectu secundum perfectissimum habitum obiecti perfectissimi: hoc autem est cognitio dei gloriose. ideo homo felicitabilis est dei cognoscens. Confirmatur cuiusque immediate effectus visibilis est intelligens abstracta eidem eadem est formaliter visibilis. hanc formalitatem videmus tangit Commentator tertio de anima commento quinto. sicut lux est effectus diaphani: sic intellectus agens est perfectio materialis intellectus. virtusque enim est forma perfectissima percepta: et ratio alius quod percipiuntur: sed intellectus possibilis est intellectus agens immediate effectus visibilis ergo intellectus possibilis est intellectus agens formaliter visibilis. quod non esset possibile nisi intellectus agens sit intellectus intellectus possibilis. ratio est. Quia ratio tertio de anima commento. 36. ubi arguit contra Alexandrum. 32. metaphysice co-

muto. 38. et 47. Confirmatur ois copulatio intellectus agens cum possibili secundum quod agens est precise potentialiter actualitati admixta. ergo talis copulatio est modus est motus ad actualitatem maiorem: et per consequens intellectus agens fuerit copulatus: et agens cum intellectu possibili per adaptionem intellectus speculationis: ut intellectus possibilis est summe dispositus ad formalem unionem. per tertio de anima commento. 36.

Quantum ad secundum articulum. Notanda sunt quedam primum secundum commentatorem in libro de beatitudine anime. opus quod reperitur in diuidua que comprehendunt hic intellectum agens: et ex necessitate. Prima congruentia est Commentatoris tertio de anima commento. 36. quia continentur artesque non sunt ita licite: neque simpliciter necessarie. Secunda congruentia est intellectus est conservare entia materialia continuata suo principio a quo dependet quod non. Tertia congruentia: melius est conservare naturam humanam fruendum suo sine quod non. Quarta congruentia. Aristoteles est subiectus paratam: cuiusmodi est intellectus possibilis per se felicitari quod interrupte. Hanc sententiam ponit Commentator in libro de beatitudine anime. dicens oportet receptionem qua recipit abstracta esse sine novatione et generatione. Quinto enim deus est ratio theologia ad propositionem sed per transco.

Notandum secundo quod duplex est in bonis cognitio de intelligentia et de deo. prima est acquisitione per perfectionem: circumscriptionem. si completa: et si completa est per rationes naturales: aut metaphysicales est acquisita et ista est scientia speculativa naturalis: vel metaphysicalis. et ista non denominatur intellectus possibilis aut homo scilicet: quia sciremus intelligentiarum quod nolent eis nomina imponere: et de eis passio quod posterior demonstrare: imo et sciremus quod rei: et a priori demonstrare habemus. Secunda est intuitiva: et naturalis: quia cognoscimus subiecta separata per earum essentias proprias: et in hac cognitione consistit felicitas intellectus possibilis et deus. Hoc voluit Commentator. 3. de anima commento. 36. felicitas non est aliud acquisitum per scientiam speculationis: sed post ipsam acquisitionem acquiritur per hoc. quod metaphysice. commento ultimo respicit ad antepace ponere acquisitionem felicitatis et per scientiam speculationis: per hoc habet tertio de anima commento. 15. per ipsum quod intellectus agens per scientiam speculationem scientiam. quod opus intelligere de scientia qua cognoscens ipsum felicitatur.

Notandum tertio. quod cum dictum sit intellectus agens

quod ipse
dicitur per
primum se
licitabilis.
et videtur in
natura
et ipse su
per ipse
videtur
mentem
bi etc.

reze deū. & deū eē felicitatē: sequit̃ q̃ intellect⁹
agens sit felicitas. idō ponimus oēm intellectū
felicitari intelligēdo intellectū agēte. idō solū
deus p̃ essentia eē felix. Et nō alia intelligen-
tia p̃ formale copulationē intellectus agētis se-
cū felicitatē. ad hoc enī vt receptiū sit denomi-
nabile intrinsece ab aliqua forma: o3 q̃ recipiat
illam. Ideo consequenter ponimus felicitatē in
intellectus possibilis & bōis consistere in formali
copulatione intellectus agētis cum intellectu
possibili & cum homine &c.

Notandū quarto ad hoc vt intellect⁹ possi-
bilis sit felix: sufficit illi habere intellectū agēte
sibi formaliter copulatū: & nihil aliud sibi req̃-
ritur: q̃ tūc forma q̃ est felicitas est in recepti-
uo puenit apta denotare felicitē: nō est impe-
ditā &c. Et ad hoc vt intellect⁹ possibilis habeat
intellectū bōis agēte sibi formaliter copulatū: &
o3 ipm̃ intellectū possibile esse sufficiēter prepa-
ratū & dispositū. Sufficiēs ē dispositio est sciē-
tia naturalis & metaphysica. hoc nō dicere
nisi separati cognitio quidatiua spectaret ad
metaphysicū. Et dicitur mathematica autē 3 poti⁹
sunt ad exercitandū oīs q̃ ad preparandū felici-
tatis: vt testat̃ Com. in p̃logo primi physico-
roz. Et dicitur ab eis virtutibus: aut sciētiis: in-
tellectus possibilis nō indiget. nisi forte p̃ acci-
dens & hoc accidentalitas ex colligitiōe intel-
lectus possibilis cū homine oriū habet. Pro bōis
autē oīabus speculatiuis sciētiis acquirēdis
necessaria est dialectica: vt scdo metaphy. tex.
& com. 15. tangit. & ē q̃ nullus pōt p se inuenire
bōis oīas sciētiās: aut in maiori pte earum: q̃
nō cōplentur sciētiē nisi p iuuamētū prioris
ad sequēte: & si nō fuisset prior: nō fuisset sequēs.
scdo metaphy. tex. & com. 2. necessaria est ars
terminorū significatiōis & exprimens. & hoc nunc
est grāmatica & sic iste quatuor artes: vt sciē-
tiē ad preparandū felicitati intellectus possibi-
lis necessario sunt requirit̃ & sufficiunt.

Notandū quinto q̃ ad hoc vt sit bō felix re-
quiratur vt intellectus possibilis scdm q̃ infor-
matus felicitate: sit cōtinuatus homini. quod
fit diligenter ingreente homine vt in sciētiis spe-
culatiuis erudit⁹ sufficiēter. sed vtra hoc req̃-
ritur: vt hanc pfectā speculatiū cognitionē vir-
tutes morales cōsequantur. & sequelā declarat
Com. in p̃logo primi physicoz auctoritate
Ale. candr. ex pfecta enī cognitione dei glo-
riosi habetur intēsus amor dei. & fructio illius.
& sic secundū virtutes morales inducitur ho-
mo ad fruēdum: cum igitur fuerit homo secū-

dum virtutes morales sufficiēter habitatus:
sic q̃ cessauerit discordia inter sensitiū appeti-
tum & intellectiū: sic q̃ rationi regimen tribu-
tum erit sine inriseco repugnantiis: sic q̃ verū
erit dominium rationis super vitiis sensiti-
uis: tunc cōtinuabitur intellectus possibilis se-
cundum q̃ felix homini. & denominabit homi-
nem felicem. Et quo patet q̃ quia in habitu
tione hominis secundū virtutes & sciētiās: ma-
gnū tempus vite hominis labitur: dixit Com-
mentator. 12. metaphysice. cōmento. 38. aucto-
ritate Aristo. q̃ homo felix paruo tēpore du-
rat. tum quia multis operabiliū principiis non
assensit homo: nisi per longam experientiā: vt se-
xto Ethicorum Aristo. ca. 14. patet secundo q̃
non contingit sine imperio felicem esse. regali
enim principata dominatur intellectus appeti-
tū primo politicorum.

Notandū se xto q̃ in homie felici duo sunt
subiecta que a felicitate denominant̃ vnum p̃-
pinquum & est intellectus possibilis: aliud me-
dianum: & est homo. Causa autem formalis de
nominans est vna tantū felicitas: que est deus
gloriosus. Causa autē efficiens est intellectus
agens: qui quodcūq̃ sufficiēter dispositum
informat felicitate. Causa autē finalis ē vt bō
& cetera materialia deo vniant̃. materialia enī
secundū esse eorū reale nō sunt deo vniabilia. sed
secundū esse eorū spirituale: quod est esse intel-
lectum speculatiū: preparando intellectū possibi-
lem vt deum recipiat: deo vniant̃: & sic ad fine
suū redeunt reditiōe cōpleta. Ex hoc sequi-
tur aliqua primum q̃ eadem res: que est deus
gloriosus est causa formalis qua denominatur
homo felix: & causa efficiens oīs formam.

Patet secundo quomodo materialit̃ homo est
finitus. quia in homine vniuntur materialia ma-
terialibus. & sic patet quomodo homo ē deus
superiorum cum inferioribus vtra hoc q̃ for-
ma hominis sit intelligentia. Patet etiam quo-
modo intellectus agens est forma intellectus
speculatiui: intellectus possibilis. & hominis. ra-
tio primi. q̃ sunt in eodē. & intellectus agēs ē di-
gnius. hoc tangit a Com. 3. de aia. cōmē. 36. &
com. 30. dixerat. Intellectus in nobis est cōpōsi-
tus ex intellectu agēte & speculatiuo. Tū q̃ p̃
rationē subiecti ad cām materiale reducitur
ratio scbi. q̃ p se intelligitur a possibili. Ratio
tertiū. q̃ homo mediantē illo opatur. non intelli-
go abstrahēdo q̃ tertio de anima cōmento.
36. etiam ante felicitatem homo illo operaba-

tur abstrahendo: s; eo opat bō in foelicitate Intel
ligēdo deū: & oia alia: & sic p3 qd lōge relegata ē
materia a deo: q; ipsa pp potētiā suā non
pōt informare intellectū: vñt in materia deo: q;
aliqua materia informat intellectū q; informat bō
& successe oia pila materia informat Intel
lectū apō Buerroim: sed alie materie alio for
mis materialiū informant: q; forme māles scēdū
dam esse earū intellectū deo informant. & sic p3
qñtū homini foelici re; māliū natura debetur.

Notandū septio cū bō incipit esse foeli: ipe
incipit intelligere intellectū agēte p substantiā Intel
lectus agēte: q; substantiā intellectus agēte bō
minio incipit ē intellectio. hoc voluit Com. 3.
de aia. com. 36. Cū efficiet intellectus agē for
ma nobis in actu: i qd erit apō cōtinuationē ei
in actu: tūc intelligemus p ip3 oia q; intelligim
& agimus p illā actionē sibi ppiā videmus. n.
dependētā cunctoū a pulmo: & quēadmodum
forma ē cognitio materie: sic deus ē cognitio ali
oū; ab ipso: & q; actio ppiā dei est deū intelli
gere p essentia: & cū bō est foeli x intelligit deū per
essentiā dei: idō opatur actōe deo ppiā, ex quo
p3 qdō in hac vñone dependemus ab eo intel
ctu a quo coeli & natura depēdet: vt resal cō
men. 12. metaphy. com. 38. differit in pīuatiuō
nostra a pīuatiuōe * coeli cū pīncipio qd ē in
tellect? q; est in fine gaudii & voluptatū: q; poi
ma est scdm esse iustitiale: scōa vero est scdm
esse reale: & diceret Cōmen. q; cōtinuatio coeli
acterna est: q; eternū est offie requirit ad eā: sed
cōtinuatio nostra: q; quantū est ex pte dei esset
eterna: est in ipaliū: q; bō cui pīuatiū est cornu
petibilis & intellectus speculatiū? quo mediāre in
intellectū possibili pīuatiū est etiā corruptibilis.
vt dixit Comē. 12. metaphy. com. 17. & 3. d ani
ma. com. 5. vt p3 supra. Et q; in hac dispōne bō ē
adeptus intellectū agēte: p3 qd Com. voluit. 3.
de aia. com. 6. Cū intellectus mālis fuerit copu
latus scdm q; pificit p intellectū agēte: tūc nos
sumus copulati cū intellectu agēte: & ista dispō
dicit adeptio. & intellectus adeptus.

Notandū octauo. q; cū intellectus agens sit
suppma intelligentia: & intellect? possibilis sui in
finis: nō pōt nāliuer vniri intellect? agens intel
lect? possibilis imediate: q; alie intelligentie natu
raliter mediāt. idō o3 q; eque cito sicut incipit in
tellectus agens esse forma & intellectio isti? bō
incipiat glīber alia intelligentia media informa
re bōchoiem. Ex hoc patēbunt apud Bristo. &
Com. nouē grad? foelicitatis: sicut nouē sunt
apō eos intellect? foelicitabiles: quoz gradus

prim? & maximus deo puenit: nouus vero & in
finis intellectū possibilis: medii vero medius in
telligentis aptant ordinate & c. q; intellect? co
gnoscentia: vñt p plura media remissius cogno
scit & impfectius. 1do pīma q; est sua cognitio p
essentiā se pfectissime cognoscit. Scōa in intelli
gentia recipiēdo cognoscit pīma: i3 imediate
eā recipiat. Tertia vero mediāt scōa: sic gra
datim descēdendo. Hūc ordinē foelicitatis tā
git Com. 12. metaphy. com. 39. quod est maioris in
tellectus est maioris voluptatis.

Notandū nono q; in informatiōe qua intelli
gente supiores informant intellectū possibilē est
duplex ordo. pīmus est pīuoppositiōis vel origi
nis & sic qñto intelligentia media est impfectior:
tāto arithmetice. in vñōe est pīor. & sic nullo vñ
vno vñ plurib? mediis vñt: & sic deus septē me
dia regit. scōa vero intelligentia se x media reg
rit. tertia vero quoz: & sic gradatim descēdēdo
vñq; ad octauā intelligentiā: q; nullū mediū qd
sit intelligentia i actū regit: * & sic patēt apō
Brist. & Com. octo gradus intellectus potētē:
quorū pīmus & minim? est in scōa intelligentia:
octauus vero & maximus est in intellectu possibi
li vel est ipse & c. medii vero sunt intelligentie me
die. Bīus est ordo intentiōis: & hic est scōz
dinēz pfectionis earū: sic q; intelligentia quāto
nobilius est: tāto est magis intenta: & sic intel
lectus possibilis & homo pīmitate intentionis in
deum gloriosum tendit: in quo quētant q; est
lux clarissima: cō pfectissimū: & bonū optimū.
& sic in maxime eleuato statu bīus vite recon
ditur homo vt dixit Comē. ex nicolao pētypa
terico. 12. metaphy. com. 4. 4. per banc acquisi
tionem ab homine inuenitur homo in perfectione
sua essendi. Vnde scōa pbyss. comē. 70. si
nis hominis scdm q; enos: est ipsum esse in sua re
tina perfectione & in hac felicitate est delecta
tio sine tristitia: i scōa polinicoū tangit Brist. inlāq; de
tam sublimi quēsto supposita intellectus possi
bilis multiplicatione: & deum libere & contingē
ter vniri homini: veritati psona sunt: & forte ali
quos passus subleis in theologia nō cōiter Intel
lectus aperiencia. * Si autēz eternitate intel
lectus possibilis cū vñtate illius numerali & deū
naturaliter vniri homini: & ppetuos obseruare
ris. habebis opinionem Comēntatoris bō de
claratam.

Quartum ad tertiū articulū cōtra determinā
tā. Arguit pīo Brist. scōa metaphy. com. tate
pīmo. Sicut nūc coracū oculi ad lucem dicitur
intellect? a. n. specu
latiū? re
gītus in
felicitā
re intel
lectus pos
sibilis nō
ē intelli
gētia in
actū

pīmi

intellect?
a. n. specu
latiū? re
gītus in
felicitā
re intel
lectus pos
sibilis nō
ē intelli
gētia in
actū

*
dixit. n.
magister
nostro
ritatē se
metibus
te; & bō
dixit: i3
cōiter re
pēndat
in boc.

aut ceteru
tate
pauli

habent: sic autem nostre intellectus ad ea que sunt
omnium nature manifestissima. Sed antiphrasis ocu-
lum impossibile est videre solē in rota. ergo im-
possibile est intellectum nostrum intelligere deū. Se-
cundo ignorātia abstractior est sicut cecitas luel-
lectus. 9. methe. 1. c. 1. cōmen. vlt. sed impossi-
bile est cecū videre. ergo impossibile est intellectu
nostrum intelligere abstracta. Tertio equatur
intellectus agēs et possibilis in actiuitate et re-
ceptibilitate: quia agēs est oīa facere eorū quorū in
intellectus possibilis est oīa fieri. ergo si intellectus
agēs ad illū est actiuitate non extēdit: neque
possibilis ad illa est receptibilitate extēdet. Nō
pōt autē intellectus agēs intelligētiā abstrahere.
re. sunt enim de se abstracte. ergo etc. Quarto
oīa nostra cognitio oritur h3 a sensu: prius et secun-
do posteriori: sed nulla de intelligētiis cognitio
ex sensu oriri pōt. ergo nulla de intelligētiis co-
gnitio est nostra cognitio. p3 maior. quia obiectū in
intellectus nostrum ad abstracta nō se extēdit. f. qui-
ditas rei sensibilior vel nūllia. Tūc quia modus
se habēdi intellectus nostrū est in mō: est impro-
portionalis abstractis a materia.

Ad primum videt. com. ibi q. et exemplū uō or-
dit impossibilitate: scilicet difficultate. similitudo at-
ter oculū nocte et intellectū possibile est quē
admodū nō pōt oculus nocte lucē solis in ro-
ta intueri: sic bene in obrebrato aere ed videt.
ita nō pōt naturaliter intellectus possibilis ime-
diatē essentia dei intueri: sed illā intuet in intel-
ligētiā multū distāti in pfectiōe a priā intelligētiā.

Ad scōm dimissa transitiōnē p dictione. vi.
eo q. intellectus noster est aptus immediate videre
deū: et clare sed nō est possibile q. intellectus no-
ster et cōfusiō in statu illo videat deū et clare: ideo
in intellectu possibili est carētia clare et immediate
visionis in subiecto apto nato: et sic est priuatio
in eo sicut cecitas. quē admodū enī a solo deo il-
luminabilis est cecitas a solo deo sollicitabi-
lis est intellectus possibilis. Com. autē ibi distin-
guō de ignorātia scōm habetūz q. est deceptio p
cōpōsitiōnē: et ignorātia scōm priuatiōnē: et est
defectus intellectiōis que est formatio. vlt. cō-
men. ostēdere cōtra auēmpace q. sollicitas no-
stra p sūti in simplici intelligētiarū cognitiōe: et
nō oīscursu: aut cōpōsitiō: dixit q. ignorātia
quā habem? in principio de intelligētiis non est
ignorātia scōm habetūz sed scōm priuatiōnē: et
in hac ignorātia nō est falsitas: quia nō est falsitas
sine cōpōsitiōe: sed hec ignorātia similis est cecit-
ati: q. oīci simplici forme pura visionis carē-
tiā: sic dissimilitudo in alio: q. a cecitate ad vi-

sionē impossibilis et regressus: scilicet ab ignorātia se-
cundā priuatiōnē ad habetū nō. etc. Cōtra Com-
men. ibi ignorātia inest nobis i postremo et i pri-
cipio ergo nunquā sum? sollicitas: et sic non dat a
priuatiōe sollicitatis ad sollicitatē gressus. Re-
spōsiō p postremū vite nō intelligi indiuisibile:
scilicet ptiō tpe vite vnius bōis q. scōm Cōmen. se-
cundo de generatiōe. com. 38. est annotū. 70. i ou-
as ptes: nō caro q. equalis: secundā ptem vite
illius intelligi: et tūc quā nunquā sollicitatur: po-
stremū vite eorū agunt in ignorātia: q. autē soe-
licitant: in secundā parte aetatis sollicitantur:
et multi eorū magnā ptes huius seculi aetatis
degunt non sollicitas: et quidā parū et quidam
mediocrē. secundū q. aliter et aliter sunt cōple-
xionari: et magis vel minus studio aut virtutū
intēti et scōm q. meliorū doctorū vel librorū co-
pā habent etc.

Ad tertium stricte sumpta abstractiōe q. est de
potētia intellectus actu intellecta facere intelli-
gēdo p potētia intellecta fantasmata aut quorū
opatio est in fantasia nō se extēdit abstractiō ad
intelligētiā: et hoc mō prius intellectus possibi-
lis excedit virtutē abstractū intellectus agen-
tis. q. oīa abstractibilia pōt intellectus possibi-
lis recipere et aliqua nō abstractibilia vi priā luel-
ligētiā: et hoc mō virtus agēti excedit virtu-
tē abstractiū eiusdē. Illia est opatio intellectus
agēti: q. est copulare intensionē cū fantasmati-
bus: et sic excedit intellectus agens et possibilis
istā opationē. Illia est copulatio intellectus agē-
tis cū fantasmatis vel cū intellectu speculati-
uo et hoc mō equant intellectus agens et possibi-
lis respectu eiusdē: q. oīa receptibilia in intel-
lectu possibili intellectu agente concurrente vni-
untur: et omnes intentiones copulabiles cū fan-
tasmatis aut cum intellectu speculatiuo ab
intellectu possibili recipiuntur: et sic se extendit
intellectus agens ad substantias separatas.

Ad quartū pcedit maior. p3 de intellectu
separato q. presupponit intellectū speculatiuum: et
intellectus speculatiuus fantasmata: q. ab illi pfer-
uat in intellectu possibili. et sic negat minor: scilicet pce-
do ad hoc vt intelligi? intellectiōe q. est substan-
tia separata: nos sentire sensu lictiori quē est vir-
tus cogitatiua.

Scōm principib3 sint tū decē bōles: quorū q.
libet habeat decimā ptes intellectus speculatiui:
nō deat aliq. illorū illā decimā quā h3 alter ne-
que i toto neque in pte: aut intellectus possibilis
est sollicitus: aut nō mō scōm: q. sufficiēter dispo-
tus est intellectus possibilis ad informari ab agēte.

*
q. ille in soe-
licitate bōis
ab intellectu
agente intel-
lectus specu-
latiuus sunt
contuacte.

Si enim intellectus iste speculativus ad intellectationem entium hominis habere debet: et si ille homo felix ergo et tunc est intellectus possibilis felix. Non primū quia tunc non esset homo felix quando intellectus possibilis esset felix: quod incōvenit. quia operatio forme substantialis cōducatur compositorum melius quā forme. etc.

Secundo sequeretur quod ex modica cognitione acquisita vel deperdita facultas acquireretur aut perderetur. paret haberi for. intellectui speculativo sibi coniunctū excepto intellectui equi vel alteri? sicut enim Lōmen. 3. de anima. 36. Manifestū ē quod cum omnia speculativa fuerint existentia in nobis in actu: erit tunc ipse copulatus nobis in actu et cum quodā fuerint in potentia: et quodā in actu: tunc ipse erit copulatus sicut in premis: et sicut in partem: non: et tunc dicitur moveri ad privationem. Et manifestū est quod cum iste motus cōplebitur: et statim iste intellectus copulabitur nobiscum omnibus modis etc. Ex hac autem veritate sequi videtur quod successus est intellectus agens acquisitus: et quod partes habent intellectus agens sicut in quartū vā posuit et se acquisitus et sicut aliam non.

Tertio sequitur quod aeterna intellectio homo intelligit. et sic corruptibile intelligit aeterna intellectatione cōsequens est impossibile: quia tunc corruptibile efficeretur incorruptibile: et si non tunc ratio Averrois contra Alexandrū. 3. de anima. com. 36. ad probandū quod intellectus possibilis non sit corruptibilis: quia est intellectus immaterialis: nihil valet.

Quarto sequitur intellectatione aeternā dependere ab intellectu speculativo tanquā a dispositioe necessario requisita: et sic aeternā a corruptibili dependere.

Ad primū non admittetur Lōmen. casum. quia non est rationabile habere? esse sic incōveniens. etc. tum quia eo dato non esset homo felix: et per inductionem: cuius oppositū habet in primo notabili. Sed eo admisso et cōcesso quod non sit homo felix. dico quod intellectus possibilis non est felix. quia non est possibile intellectui possibile operari aliqua operatione qua non operatur homo: et sic negatur quod sit sufficienter dispositus intellectus possibilis. Ad probationem negatur consequentia. Ad hoc igitur in intellectu speculativo sicut sufficienter preparatio intellectui possibile ad recipiendū intellectui agens: requiritur dependentia intellectus speculativi a fantasmatibus? determinati hominis. Hic possibile est quod consequens negatur non sit ante: credens verū quod possibile est for. vel pla. intellectus speculativus male proponeret: et sic habere ex illis

propositiones falsas. ideo diximus eraditionem in naturalibus et metaphysica esse dispositioem ad felicitatem: et ignorantia sicut habitum in istis scientiis removerem.

Ad secundū quemadmodū oportet in dispositio omnibus preparantibus ad aliquā formā substantialem ad hoc vi forma introducat meliorari dispositiones donec sufficiat pro introductione forme et cum sunt dispositiones propter cōplemendū parum est illud quod est amplius inducendum: quo postea posito introducit forma et quo non posito non introducit. ita dispositioabiliter dicendum est in cōtinuatione intellectus agens cum homine: quod ē devenire ad aliquid modicum in dispositioe: quo posito sit cōtinuatione: quo non posito non sit: et non est signabile modicum etc. propter diversitatem magnā contingentem in illis quibus sit cōtinuatio. Successio autem que tangit ibi: est in acquisitione intellectus speculativus et scientiarum speculativarum: et non in formatione intellectus possibilis ab intellectu agente felicitativa. non enim intelligo intellectui agentem aut possibile habere partes sicut in quartū aliquā acquiritur: et sicut aliam non. Sed intelligo quod disponi ex parte intellectus possibilis et copulari effectivē ex parte intellectus agens potest esse dupliciter. scilicet totaliter vel partialiter vel perfecte et imperfecte.

Ad tertium quemadmodū non est impossibile. a. corpus organicū corruptibile informari forma apta remanere post corruptionem et inedia non est impossibile hominē bancisse intellectui in intellectatione que est aeterna: quemadmodū enim iste homo est corruptibilis et corruptus: ita aeterna intellectio desinere apta est esse intellectio istius. Incōveniens autem et impossibile esset quod aeterna intellectio esset aeterna intellectio buis vel corruptibilis. proportionabiliter sicut supposita aeternitate mundi for. videtur solē et visum est aeternū: sed non est aeterna visum a for. nec in aeternū videtur ab eodē. Est autem ratio Averrois apparet contra Alexandrū: quia intellectus agens sicut essentia vel secundū esse non differat ab essentia nisi ratione vni possibile sed non de visu: quia lux solis vni sensui per intentionem.

Ad quartū negatur consequentia. ab illi enim quod cōcedamus deū deperdere. igitur cōcedimus quod ad hoc vi deus spiritualiter informet: requiritur dispositio ex parte hominis. unde deū esse intellectio nem hominis ex habundantia vni perfectio nis est.

Tertio principaliter impossibile ē hominē felicitari in hac vita. probatur quia impossibile ē

dispositio sufficienter præparans ad foelicitatem
qz omnia intellecta speculativa reguntur. et qz
babeatur oia est impossibile. qz cuilibet speciei
sui intellectus correspondet. et quis ad minus si
possibile est omni accidenti speciei intelligit
Imo substantia: et ceteris omnis quia stellas
aut quia species animalium enumerabit in terra
aut aqua viventia. Scdo sequi videt ex de
terminatis qz possibile sit intellectui possibile el
se foelicem: non existente homine foelici. patet
quia stat cõtinuati esse intellectui agentis homi
nibus docis et victiosis et nō aliis hominibus.

Tertio dato homine foelici: sequitur qz non
curabit patriā parētes amicos. et qz sola actio
ne que est intellectus agens intelligit vt testatur
Com. 12. methaphy. tex. com. 17. Quarto si
intellectus possibilis substantias separatas intelli
git. ergo non ē recipiens denudati a natura re
cepti. patet consequentia: quia intellectus possibi
lis est de genere intelligentiarum. et c.

Ad primū non diximus dispositionē esse ge
neraliter omni intellectui speculatiui: quia illud
nō videbā bene possibile: sed dixi naturalium et
methaphysicā cognitionem. et apparet nobis
qz optime sufficiat que in libris Aristot. et Com.
cōtinentur. Si bene intelligant. ideo firmiter te
neo ipsos fuisse foelices: licet impetret. ppter
aliquas circūstantias finis aliter habēdas qz ip
si intellexerunt.

Ad scdm dico qz manqz verificatur cōclusio
illata: tamen imaginabile est qz verificetur. quia li
cet foelicitas et foelici se habeant sicut concretū
et abstractū: et respectu intellectus possibilis mul
ta alia circūstantia requiratur ultra hoc qz foeli
citas ipsum insonet. tamen respectu hominis
alio circūstantie regunt. et vt virtutes quas stat
non inesse stante copulatione.

Ad tertiu negatur psequētia. qz fm Comē.
3. de anima. com. 5. Illud quod intelligit intelle
ctus materialis et formā abstractas. verbū gra
tia et intelligētia agente nō impedit ipsum intel
ligere formas materiales. et cōfirmatur qz for
mā materiales sunt remote præparantes ad rece
piendū intellectus agentis. qz fm Comē. 3. de ani
ma. com. 36. intellectus possibilis est subiectum
intellectus speculatiui et agentis: et rationē cōtra
se quomodo generabile cuiusmodi est intellectus
speculatiuius sit materia æterni cuiusmodi est
intellectus agens. solui licet generabile nō pos
sit esse materia: potest tamen esse quasi materia
nō instrumentū: sed quasi instrumentum.

Ad quartū respondet Comēta. 3. de anima.

com. 5. nō oportet qz nō sit intelligētia. Imo non
oportet qz nō sit intelligētia in actu: sed requiri
tur qz nō sit in actu illa intelligētia quā debet re
cipere. Idē. 3. de anima. com. 4. ppositio dicē
qz recipiens debet esse denudati a natura rece
pit: intelligit a natura illius recepti. et nō a natu
ra sui generis: et maxime remoti: et maxime ei
quod dictū est fm equiuocationē. Et dictū in
hac questione satis patet quod dicit a Comē.
primo de anima et Aristot. tex. et com. 4. 7. aliqz
intelligere est res intellecta: quia deus est intel
ligere hominis foelicia: et intellectui eadē intelli
lectione et c. in hoc patet cōcordanti multoū
supra dictorum cū presentibus.

Ad dūbū qd sit copulatio. Rñdeo
qz est præsentitū vñio. Ex quo patet
qz copulatio offert a generatiōe: quia
in generatiōe forma incipit esse: sed in copula
tione nō. patet scdo qz mixtio ad sensum super
addit copulationi diuisionē partium: vt pz
primo de generatiōe textu. comēti. 8. patet ter
tio qz mixtio veratū nō intelligitur: nisi post
segregatiōem: requisita tamē alteratiōe mix
tibilium donec fiat forma media pulmo metha
physice. comēti. 16. et primo de generatiōe tex
tu et comēti. 90. Ex his apparet quare Ale
xander scdm qz infert Comēta. 3. de anima.
comēti. 20. posuit intellectum qui est in poten
tia esse in nobis per generatiōem: et nō per conti
nuatiōem. Quia igitur præexistum intellectus et
materia ipsi cōposio: ideo cum vñio vocat
vñio illa copulatio: triplex autē ad ppositum
est principalis copulatio: cuius quodlibet mem
brū bipitur. Prima est intellectus possibilis cor
poris. Scda est intellectus agens possibilis. Ter
tia est intellectus agens homini. Prima copu
latio est duplex: quarū prima est copulatio scdm
esse: et ista incipit iste homo esse: scdm enī 3
Comēta. 3. de anima. comēti. 20. intellectus qz ē
in potentia prius copulat nobis qz intellectus
agens. ista autē prima copulatio aut ē scdm ope
rationē aut scdm esse. Non primū: quia. 3. de ani
ma. comēti. 36. ista actio: que est creare intel
lectu et facere ea: est prius in nobis qz actio que ē
buc homi
intelligere. ergo illa prima copulatio est secun
da qz in tēto
dum esse. patet consequentia a sufficienti obui
sibi imagi
onet et hoc est copulatio per naturā: et est vñio
lectus huius
materiae huius
nō hic homo. Copulatiōe sūt ab intel
autem que ē scdm opationem: incipit iste ho
mo intelligere: et illa copulatione: nō incipit ē
iste homo: sed incipit iste homo ē intelligētia: et lect
possibilis

nō pos
sibile est
ed rēfisi
ari: qz
oio mo?
ignōrās.
3. tribu
copl. 3.

*

Ista copulatio est copulatio homini: et est posterior prima per multos annos. ideo. 2. phyfi. tex. cōmen. 59. puer nō habet ppositū: et Cōmenta. ibi: puer nō habet cognitionē: et nō loquitur de sensu: ut patet sed de intellectu: et sic a puero vel infante negat opatio intellectus propter in/dispositionē sensui: nō tamē exteriori: sed interiori: a quibus nō negatur substantia intellectus.

Secūda est copulatio intellectus agentis cum materiali. Et est duplex: una est agentis cum passivo: ista incipit intellectus agens abstrahere a fantasmatibus istius. Illa autē copulationē intellectus agentis in isto nulla copulatio intellectus agentis precessit: nisi copulatio in potentia que nō est aliud q̄ posse copulari: de qua nō est nūc sermo. nō enim dixi supra q̄ intellectus possibilis passus poterat copulari huic materie anteq̄ copularetur. Patet. 3. de anima. cōmen. 36. Illa est copulatio intellectus agentis cum materiali: et est copulatio formae: quia si ista copulatio incipit esse ista copulatione incipit intellectus agens esse forma: et intellectus intellectus possibilis. et ista copulatione redditur intellectus possibilis scilicet. Et isti copulationi copulatio intellectus agentis et agens est: est potētiā: vel totaliter quando iste homo existit: et nō incipit nisi incipit intelligere: vel partialiter quando iste homo intelligit aliqua et aliqua nō. Tertia est copulatio intellectus agentis nobiscum: et est duplex: prima est agentis et agens est: et sit quando emittitur intellectus agens et agens est possibilis quia quando incipit iste homo intelligere incipit intellectus inuare ipsum. licet potius: quia intellectus agens incipit abstrahere ab istis fantasmatibus incipit iste homo intelligere q̄ eōtra. unde. 3. de anima. cōmē. 36. copulatio est cū intellectione: nō autem intellectio copulatio: quia presupponitur copulatio intellectione: et nō e contra. Illa est copulatio intellectus agentis cum homine: et forma est. et ē copulatio quia intellectus agens incipit esse intellectus istius hominis: et sit quando emittitur intellectus agens possibilis et forma possibilis: et quia tunc incipit iste homo esse scilicet: et hec copulatio nō est nisi in etate perfecta. Intelligo de facto: non de possibili: quia ista copulatio presupponit intellectus possibilem sufficienter preparatum speciebus materialium: nō dico omnibus: et dependentibus a fantasmatibus istius: cui copulatur intellectus agens et forma. patet tertio de anima. cōmen. 5. et 36. Comparatur etiam intellectus agens intellectus speculativus et forma: et posset poni quare

in unio vel septima copulatio. Patet. et de anima. cōmē. 36. omnis actio facta a congregato duorum diversorum necesse est et alter duorum sit quasi materia: et instrumentum: et aliud sit quasi forma aut agens. ab istis autē duobus provenit scientia et. Item omnia duo quorum unum est subiectum: et quorum alterum est perfectius altero: necesse est et respectus perfectioris ad imperfectius sit respectus? sōme ad materiam licet ad aliam intentionē eadem et. Re. ducantur hec ad familiare exemplum. Quando nascitur sor. et tunc copulatur illius corpori intellectus possibilis secundū esse: apud hunc rosm. scōm enim exritatem tunc incipit iste intellectus possibilis esse. et sic nō est copulatio. Et autem crescente ad annos discretionis: et incipiente intelligere continuatur vel copulatur intellectus agens et agens materiali intellectus: et etiam fortis: et etiam intellectus possibilis fortis continuatur secundum operationem: que est intelligere: et sic sunt tres copulationes: et posset addi alia. que est unio fantasmatibus vel melius rei fantasmatice cum intellectu possibili: qualis enim est unio coloris ad visum: talis est unio rei fantasmatice ad intellectum possibilem: in unione enim coloris visui redditur color visui: et nō videtur et redditur homo videtur: et nō visus: ita in unione rei fantasmatice ad intellectum possibilem redditur res fantasmatice intellecta. et nō intelligens et homo redditur intelligens. et nō intellectus: sed pariter subiectus coloris nō redditur videtur: quia visio nō est forma illius. Sōme autē. accedente ad etatem perfectam secundum varias complectiones: impedimenta et coactionis labor secundū Aristotelem octavo Politicorum vel cōmodat exercitia virtutes: et scientias: ut dari possent. et accelerari unio intellectus agentis et forma intellectui possibili. et sic eorum scilicet. Ex his apparet quid. cōmē. 36. tertii de anima voluit cōmē. 36. dicens intellectus materialis nō copulatur nobiscum per se et passivo: sed nō copulatur nobiscum nisi per suā copulationem cum formis imaginabilibus. loquimur enim ibi de copulatione scōm operationem et. Et hec volumus pro quarti quolibet complemento sufficere et ad quācumque accedamus q̄ inter ceteros brevius diximus pertranscundum etc.

lira rre

cōia omib⁹
indivulduis

sed aliquibus
putat cōib⁹
omib⁹ hominib⁹

conclusio re

spōfina ad quēfuit latitudo
intellectū nō est vniſormiter
diſſormis: q̄ ſi ſicvna intel-
ligētia aliā indiuiſibiliter ex-
cederet: ſic p ſolā additio-
nem pfectionis punctualis intelligētie inferiori
fieret intelligētie inferiori eiuſdē vel equalis p-
fectionis cū proxima ſuperiori intelligētia: ſal-
tem ad imaginationē p̄ſa ſalutem: q̄ punctū additū
puncto: aut cōtinuū nō faci maius. Primo de
ala.com. 70. et primo de generatiōe.com. 3. ar.
guendo. 1. 6. phyſi.com. 2. aut nō eſſent oabiles
oue intelligētie inter quas nō daret intelligētia
media. q̄ eſt incōueniens. quia enī eſſet inter
quacuq̄ intelligētiā oabiles intelligentia me-
diāz nō tamē oab. Sēdo ſi ſic: intelligētie ſunt
numero finitę: ūc darent tres intelligētie ſimē-
diare ſe habētes. v. a. pfectionē q̄. b. 1. b. q̄. c. ruc
quero an. a. plus excedat. c. q̄. b. aui nō. ſi ſic. er-
go nō indiuiſibiliter ſe excedūt. Patet p̄ia q̄ a
ex oabibus exceſſibus indiuiſibilibus nō reſul-
taret maior exceſſus: q̄ v. vno illorū. ſi nō. a. nō
excedit. b. f. 2. ſunt equalia. p̄ p̄ia q̄ equalē ex-
ceſſum habētis ſup̄a tertiū ſunt equalia. Pri-
mo elementorū euclidis. ſic equaliter diſtaret
a nō gradu entia. Tercio ex fundamētis theolo-
gicis nulla latitudo terminata ad extrēmū infi-
nitū eſt vniſormiter diſſormis: ſed latitudo intel-
ligentiā ſi terminata ad infinitū. ergo &c.
Quarto poſſibile eſt deū creare intelligentiā
pfectionē biſe que ſunt. ergo &c. Quinto ſi ſic: in
finite latetia eſſet aliqua intelligētia citra primā.

Ad oubilē vtrū quārumcūq̄ intelli-
gentiarū pfectio attendatur penes ap-
propinquationē ſummo. Rūdeo q̄ nō
q̄ ſi ſic. nullus pfectionis eſt ſummū: q̄ enī
dicitur ad ſe nulla eſt p̄p̄inquitas. ſed idēitas.
Sed de exiſtētiis citra ſummū. Reſpōdeo q̄
nō q̄ ſi ſic nulla intelligētia citra primā eſſet
aliquis pfectionis: quia nulla intelligētia citra
primā eſt. p̄p̄inqua p̄met̄q̄ inter quēcūq̄ infi-
nite magna eſt diſtātia nulla eſt p̄p̄inquitas: ſy
cuiuslibet intelligētie citra primā in finite ma-
gna eſt diſtātia a prima: q̄ ſiniū ad infinitum
nulla eſt p̄p̄inquitas. Imo nulla eſt p̄p̄ortio. pri-

mo celi textu. et com. 52. et 64. et 3. phyſi. aliqua
licet textu cōmen. ſy. Sēdo ſi ſecūda intelli-
gentia eſſet dupla ad tertiā mēſurando ab infi-
nitio: oportet ſcōam intelligētiā eſſe ſubduplā
inſinito: et vterūq̄ ſubquaduplā &c. ſic ſequit̄
infinite magna eſſe intelligētiā citra primā:
aut q̄ ſiniū ſinitioe ſomptū redditū inſinitum.

Tercio ſi eodē caſu ſequit̄ ſecūda intelli-
gentia equaliter a tertia a prima. ergo
ſi infinite diſtat ſcōa a prima i infinite diſtat ſe-
cūda a tertia vel ſi finite diſtat ſecūda a tertia,
finite diſtat ſecūda a prima. Sed apud phylo-
ſophos cōcedentes primū eſſe ſinitū. Quero cū
p̄p̄ortioantur pfectiones an p̄p̄ortioentur
p̄p̄ortioe vel ſubmetrice. Si primū reſpō-
deo q̄ nō: q̄ ſi eſſet gradus ſummus. vt. 3. gra-
dus vt ſex eſſet ſubduplus ad gradū. vt. 7. quā
in duplo minor eſt p̄p̄inquitas ſex ad octo q̄.
7. ad. 3. Sēdo ſequit̄ q̄ gradu. vt. 4. nō eſſet
gradus ſubduplus: quia nō eſſet gradus eo in
duplo minor p̄p̄inquus. Tercio in forma:
indiuiſibilis in infinite p̄p̄inquat eſt aliquis gra-
dus gradu. vt octo q̄ gradu vt. 7. et tamen nō
infinite intensus eſt aliquis gradus citra ſum-
mum: neq̄ ſummus gradus eſt infinite intensus:
neq̄ infinite remiſſus eſt gradus vt. 7. Si autem
p̄p̄ortione ſubmetrica comparatur pfectio-
ne: cōcedo q̄ qualis eſt. p̄p̄ortio p̄p̄inquita-
tis ad p̄p̄inquitatē. talis eſt p̄p̄ortio perfe-
ctionis ad perfectionē: q̄ enī p̄p̄inquitas. 7.
ad. 3. eſt maior p̄p̄inquitate. 6. ad. 3. per vnū
gradū. ideo pfectio gradus vt. 7. eſt maior pfe-
ctione gradus vt. 6. per vnū gradum. hoc poſſe
runt voluiſſe Ariſto. et Commen. 4. metaphyſy.
cōmen. 18. Necceſſe eſt vt ſit verū cui appropin-
quat q̄ eſt maioris veritatis. et 5. metaphyſy.
cōmento primo. Quia de primo principio di-
cuntur ſecundū compactionem ad dignius dici
principiū: diuerſimode tamē. ſ. ſecundū propin-
quum et remotū. et ſecūdo de generatione. com.
59. impoſſibile eſt in iſto rebus eſſe ſimpliciter
nobile: propter remotionē a prima cauſa. Et 5.
metaphyſy. cōmen. 16. Illud eſt patet q̄ eſt p̄
mo p̄p̄inquus. Et ſcō celi. com. 66. immen-
tes perfectionē attendi penes p̄p̄inquitatē
pfectiſſimo. Et 12. metaphyſy. cōmen. 5. Res
compoſite nō addunt ſibi in nobilitate ad: nūc
niſi in paucis compoſitionis: et p̄p̄inquita-
te eorum primo ſimplici in illo genere. Et ſecū-
do de generatione textu cōmen. 59. impoſſi-
bile eſt omnia ſemper remanere eadem numero:
propter lōge diſtare a primo principio: et primo

im. p̄p̄ie. ſ.
quo ad ſini-
te vel infi-
te diſtare

et a forma,
ri nullo mi-
u' iſto q̄
gradus. et
quatuor.

Quod.

de animalibus dispositiones animalium manifestantur cum ad hominem comparantur. Si autem intelligatur consequentiam banc valere. B. est propinquius perfectissimo q. b. ergo. a. est perfectius. b. non est rez. quia per quatuor gradus: gradus medius est propinquior gradui summo q. non gradus: et tamen non est perfectior gradus ut quatuor non gradu quia non gradus nullam dicit perfectionem illius latitudinis cuius est non gradus. consequens tamen verum est et in pluribus. cum antecedens est verum. De geometrica etiam proportionem intelligendo: concedo q. qualis est proportio geometrica propinquitatum ad summum: talis est proportio geometrica excessuum quibus gradus summus excedit gradus remissos: quorum propinquitas inter comparatur. Remanet igitur quando concludenda est geometrica perfectionum proportio ut arguimus ex geometrica proportionem distantiarum a non gradu perfectionis. Patet in formis acquisibilibus per alterationem successivam: quia quorumcumque graduum recedentium a non gradibus tanta est proportio quanta est mutationum quibus recedunt: sed mutationes precise tanta est proportio quanta est distantia inter terminum a quo et terminum ad quem. ergo graduum recedentium a non gradibus tanta est proportio quanta est proportio distantiarum terminum a quo quod est non gradus: et termini ad quem qui sunt gradus distantes. non tamen distantia a non gradu est causa intentionis. Patet exemplo quia dato calefactibili medio inter aquam et ignem: distantia ab aqua non est causa quare calefactibile sit calidum: sed caliditas in ipso recepta est causa formalis: et virtus calefacientis effectiva. Sed non gradus est id a quo mensuratur intentio: et apud multos intentio ex propinquitate ad summum cognoscitur. licet non inde manifestetur. Eodem modo intentio motus mensuratur. unde octavo phys. textu. comment. 76. Omnia enim quanto magis remouentur a quiete scilicet tanto velocius moventur: et licet verba apte sonent aliqua tamen obversitas est in sententia: ut patet ex comment. ibi. et velocitatem tamen motus mensuramus penes proportionem agentis suae resistitiam tanquam penes causam: et penes spatium per transitum rerum et effectum suum. tanquam penes effectum nobis faciliter notum.

Contra perfectio intellectus possibilis est nota: et distantia eius a non gradu non. ergo distantia eius a non gradu non est mensura. Patet con-

Quintum.

sequentias: quia incertum non mensurat certum.

Secundo: nulla perfectio mensuratur per variationem vel distantiam a privatione vel negatione: sed non gradus est privatio vel negatio perfectionis. ergo et. patet maior: quia quilibet perfectio infinite distat a privatione: quia infinita est distantia inter esse et non esse. Tertio ex de terminatis: cum distantia secunde intelligentie a non gradu ens sit finita: sequitur intelligentias medias esse finitas. consequens probatur esse falsum: quia si fieret. a. intelligentia in duplo perfectior. b. tunc nobilior est alia intelligentia puta. c. eiusdem rationis. cum. b. et in duplo perfectior. b. et tamen non attingeret ad perfectionem. et. etiam dato q. in infinitum perfecteretur. c. ergo infinitus est excessus inter. a. et. b. cum quod imginabile est. a. habere ad aliquid sui maiorem proportionem q. sit dupla. Immo in infinitum magis tunc quodlibet ipsius. a. est duplum ad. b. ergo. a. est plus q. duplum ad. b. Tum quia imginabile esset. a. intelligentiam bipertiri. scilicet in id quo equatur. b. et in id quo excedit. b. Patet consequentia quarto phys. textu. comment. 71. consequens est falsum: quia essentia et perfectio intelligentie in indivisibili consistit. Tum quia si ex omnibus intelligentiis medius inter. a. et. c. constaretur. b. intelligentia infinite perfecta esset. b. intelligentia: et infinite excederet. c. sed. a. nuquam plus excedit. c. q. tunc excederet. b. ergo infinite perfectionis est. a. Quarto tertio topicorum et quinto physicorum. comment. 19. Albus est quod niger est impermixtus ergo attenditur intensio penes minorem ad maiorem cum contrario.

Ad primum: et si non cognoscatur distantia a non gradu perfectionis intellectus possibilis: est tamen cognoscibilis. Ideo licet non certificet nos de perfectione intellectus possibilis: tamen est apta nos certum carede: cum illa sit mensura quo ad rem: esset etiam mensura quo ad nos: si esset a nobis cognita. Secundo: ob eo q. perfectio rei ignorata eius distantia a non gradu non perfecte cognoscitur ab ignorante distantiam illam: et sicut perfectio rei est imperfecte cognita ex perfectione operantis aut aliunde: distantia ex eodem modo est imperfecte cognita. Ad secundum: nego maiorem cum probatione. quia quodlibet esse tamen distat a non esse quantum est: ut dictum superius. sed quodlibet praeter primum est finitum. quodlibet circa primum finitum distat a sui non esse.

Ad tertium: inter intelligentias non est signa

intendit motum nulli. propter quod scilicet velocitas movetur ceteris paribus.

bilis proportio pprie. qz proportio pprie est
habitus quantitas: & inter eas concedatur
proportio que reperitur inter ea que per modum
quantitatis imaginantur. Negatur tamen cōse-
quentia que ibi occulte innuitur: sunt finita. ergo
signabiles proportionem proportionabilia: qz angu-
lus rectus in angulum contingentie & portionis
circuli partitur. tertio elementorū propōne. .i. q.
et utriusq; eorū est finitū maius: et in nulla signabi-
li proportione maius. Addit aliq; qz corpus est
maius superficie et in nulla proportione maius.
qz proportio est solum inter quantitates eiusdē ge-
neris: cuiusmodi non sunt longitudo cū latitudo
nec aut profunditas cum aliquo illorum. patet
et capano. et elementorū diffinitioe tertia: adeo di-
cunt qz corpus excedit superficiem incommensurabi-
liter: adeo in nulla proportionem excedit: qz quātū-
vis modicum imaginaretur superficie stue-
re in profundum: eam faceret corpus. Et si Arist. 3.
metaphysice. cōmento. 10. dixit spēs rerum se-
bit sicut numeri: non intelligi qz solum propor-
tione rationali proportionabiles sunt species re-
rum quoad modum sola. proportioe rōnali propo-
tionabiles sunt numeri. qz si. a. intelligentia cēt
dupla ad. b. intelligentiam et imaginaretur. c. i.
telligentiam mutari a deo. a. c. ad. a. tunc aut ali-
quādo cēt proportio. c. ad. b. sicut proportio dis-
metri quadrati vere ad collam suam: et sic inter
illa esset proportio irrationalis qz medietas du-
ple aut non: et tunc esset transitus de extremo ad
extremum: et non per medium. Sed intelligi
philosophus sicut non dantur due numerorum
species equaliter distantes ab unitate sic nec due
species dantur equaliter distantes a nō gradu
entis. Secundo: sicut quacūq; unitate addita
vel remota variatur numerus: sic quacūq; diffe-
rentia essentiali addita vel subtracta non rema-
net eadem species: patet ibi in cōmēto. Tertio:
sicut maior numerus cōtinet minorem: ita
una species ē cōtineas aliam in perfectione.
minenter tñ. Quarto sicut numerus minor est
in maior non actualiter: ita species imperfecta
est in specie perfecta non actualiter. Quinto
quemadmodum in numeris in infinitum ascen-
ditur: sic in speciebus. Sexto: quemadmodum
numerorum distans non in infinitum procedit:
ita neq; diffinitionum distans. Septimo: quem-
admodum in numeris non est magis aut minus
sic multe sūt forme in gb. nō ē magis aut min⁹
et quemadmodum omnis numerus distat
ab unitate: ita omnis intelligentia per quātum ima-
ginari dicitur et nō per punctū. Ad casum igitur ar-

guimenti signatis. a. et b. intelligentis. qz nō in
infinitum modica aut magna est. a. quantitas: ad
cet infinite modica sit aliqua quantitas: admi-
tu qz a. sit duplum ad. b. et cum dicto dabile ē. e.
eiusdem rōnis cum. b. duplum ad. b. negatur a
philosophis et multis theologis, tñ distinguo
quedā ē perfectio que mensurat penes nō gradū
specificationis entis: et qz qualis ē proportio grome-
trica distans ad distātiā: vel arithmetica ta-
lis est proportio perfectionū sic ostensium. et b.
hac negatur assumptum. Illa est perfectio que
mensuratur penes distātiā a non gradu pro-
prie speciei: et est. b. intelligentiam distare a non
gradu pprie speciei: idē qz ipsam ē aliquē p-
fectionis i. pprie speciei. Ad autē differētiam pfe-
ctionis p3 i. qualitatibus inestibilibus. qz qualibz
specie imperfectiori caliditate pōt caliditas plus
appropinquare nō gradu caliditatis qz speciei
imperfectiori caliditate appropinquet non gra-
dui entis. nō enim dat minima caliditas hē sine
salsē inexistē. quicūq; enim gradus caliditatis
remissus pōt ē terminus superior vel inferior
inclusus vel exclusus alicuius distantis: et ali-
cuius medium intrinsicum equaliter vel ineq-
ualiter distans ab extremis. Secundo: remissa. a.
caliditate ad nō gradum cōtinet equaliter ob-
stabit caliditas a nō gradu entis: sicut in p3 d-
pio: quia erit cōtinne eiusdē speciei: et tamen cō-
tinne minus et minus distabit a non gradu cal-
ditatis. Tertio: caliditas a non gradu calidita-
tis distat solum per media eiusdem rationis: et
a nō gradu entis distat per media alterius ra-
tionis. Quarto: intensā caliditate a nō gradu
caliditatis: ab infinite modica caliditate icipi i.
tēdi caliditas: sed nō ab infinite modica quali-
tate aut ente. Quinto: transmutatio subiecti ab
albedine in nigredinē: provenit subiectum ad
nō gradum albedinis: et non ad nō gradū colo-
ris aut entis. Sexto: si non posset esse quin non
gradus albedinis esset nō gradus coloris aut
entis: sequeretur nō album: ergo non colorati
vel non ens: et sic ab inferiori distribuitur et. et a
leret consequentia. de hac autem perfectione
specificitate qz assumptū esset verum: quia pos-
sibile est qz aliquid contineat equaliter distans a
non gradu entis in infinitum plus distare aut
minus a non gradu speciei qz prius. et sic non se-
cundum augmentum vel decrementum per-
fectionis specificie augeret vel minueret per-
fectio entitatis: aut e contra. Negatur
etiam e consequentia. quia infinita pedalia
lateraliter addita non augent longitudinem

go para
quātū-
ta ē i to-
to in po

aliquo alter est accipere perfectionem entitiam et latitudinem specificam illius perfectionis. quia infinite magnam latitudinem possum accipere in a. intelligentia: sed tantum finitam perfectionem entitiam. **Conclariuz:** Quis ambigat de duabus intelligentiis ille est que cito resatur ad non gradum entis: sicut ad non gradum proprie speciei non tamen equaliter distabant ab illis. quia non transierunt per media perfectionis unitatis: et quantumcunque distaret intelligentia. a. a non gradu proprie speciei per duos gradus: et a non gradu entis per duos: hic non equaliter distaret ab illis non gradibus: quia distante alterius rationis non comparatur saltem incomplexe. **Ad confirmationem primam in abstractis et simplicibus:** quia non habent aliquid subiecto negatur antecedens sed in qualitatibus intensibilibus: verificatur antecedens et negatur consequens: sicut enim essentia rerum consistit in indivisibili: sic quod augeri non possunt aut minui: non si intensio forte secundum gradus perfectionis essentialis: nullam enim essentiam potest deus incedere aut remittere quo ad gradum perfectionis essentialis: etiam variat eam ad aliam speciem: quia qualitercunque variat intelligentiam: aut remanet eiusdem nature: ut prius: et sic est equalis perfectionis essentialis: et prius: aut non remanet eiusdem nature: sic vertitur in aliam speciem superiorem aut inferiorem: aut sub nulla manet. quia totaliter annihilatur. **Non tamen sunt punctalis perfectio:** id est infinite modice perfectionis. quia quilibet distantia divisibili distat a non gradu entis: et sic si imaginaretur habere ad aliquid sui proportionem duplam vel infinite magnam: hoc esset solum loquendo de perfectione determinate nature secundum quod recedit in sua natura a non gradu sue nature determinate. sed cum comparatur. a. ad beatam comparatio secundum distantiam a non gradu entis. **Non enim comparari debent et non sunt in eadem latitudine.**

Ad secundam confirmationem negat assumpsi: non continentibus eminenter et exceditibus alterius rationis. **Ad tertiam non admittit casus.** quia si alterius rationis simplicia essentialia constituunt: unum eorum esse et forma: et reliqua et materia. Sed admissio casu. b. est finita quidditative. si enim infinite partes pedalis proportionaliter secundum subduplam proportionem adderentur: efficeretur maius ex pedali et additis: non tamen infinite maius: sed precise in duplo. Significat. n. extremis et in argumeto. s. a. c. c. concedit a theologia in

infinitum possibilem processum in mediis intelligentiis. non tamen equaliter se exceditibus et cessu certorum quatuordecim enim parum excedit. a. b. in infinitum: unde potest excessus ille subduplam vel subtripulam etc. sic inter illos imaginabilis est eque velociter proportionaliter de se suis a maiori in minori: et contra accessus saltem usque ad certam partem illius excessus. Sed si extremum superius non signaretur: imaginato accessu secundum eandem proportionem: non daretur ultimum ad quod perveniret: et non esset hic ordo infinitus simpliciter: imo posset deus alium ordinem adducere: cuius quilibet pars esset in duplo vel quadruplo etc. perfectio: alia parte correspondente illi in alio ordine. **Ad quartum negatur consequentia.** **Ad Bristo.** vel mixta ibi sunt contraria et sic quanto ibi est minus de remotio est ibi plus de alio: intelligo arithmetice respectu media latitudinis: quanto verum contrarium per plures gradus est supra medium latitudinis eius: tanto per plures est alterum infra medium: doctus nec deveniatur ad summum: quod est simpliciter impmixtum: saltem supposito quod operatur latitudines complectitur et impmixtum verificetur de summo: intelligitur impmixtum verificari de minori: permixtum de nullo modo: primo et infide ibi speciei specialissime cum permixtum permixtum: non tamen oportet dictum Bristo illi intelligi: universaliter in omnibus remissionibus: aut forte latitudines qualitatum primarum non comparatur: aut quia non oia remissa habent contrarium cui permisceantur et lumen etc. sed supposito quod contraria non comparantur se in gradibus remissionis intelligitur impmixtum. i. distantius a non gradu etc. hoc pronunciat de intelligentiis dicta sunt et est hoc facile: si comprehendere quid respondendum sit ex fundamentis Bristo. ad difficultates philosophorum contra ipsum de terminum: et videntur cognita opinione Bristo. quid in ea saltem sit refutandum: aut verum eligendum: laude cognoscatur ad magnificentiam summe veritatis: cui semper sunt laus honor et gloria.

Explicitum Quelibet de intelligentiis ab excellenti artium et medicine Doctore Hylarado Achillino publice Theoricam medicinarum ordinatim docente. Anno domini. MDC. cccc. vi. Die. 5. Martij. Hierum impressa Bononię per Benedictum Hectorio Bibliopolam Veneti.

Illustrissimo Jo. scdo Venetulo reipu.
Bononiensis habenas scilicet
moderante.

Questiones Quolibet primi.

Questiones Quolibet quinti.

Utrum infiniti rigoris sit deus car. 5.
 Utrum tantum deum deus intelligat car. 5.
 Utrum palma forma que est vltimus finis sit primus motor. car. 7.
 Utrum deus libere moueat celos car. 8.

Utrum latitudo intellectuum sit valde formiter difformis. car. 32.
 Utrum quarumcumque intelligentiarum perfectio attendatur penes appropinquationem summo. car. 32.

Questiones Quolibet secundi.

RESPESZUOS

Utrum intelligentie medie sint pducte. car. 10.
 Utrum ponenda sit creatio. car. 12.
 Utrum intelligentie inferiores intelligentiam superiorem. car. 13.
 Utrum quodam ordine recedant intelligentie medie a prima. car. 14.

a. iii. b. iii. c. iii. d. iii. e. iii. f. ij.

LIBESDEO.

Questiones Quolibet tertij.

Utrum intellectus sit virtus malis. car. 16.
 Utrum intellectum possibilem habeat omnis homo. car. 17.
 Utrum intellectus possibilis sit pure potentialia. car. 18.
 Utrum intellectus possibilis subijciatur accidentibus. car. 20.
 Utrum intellectus possibilis sit forma a bona esse hominem. car. 21.

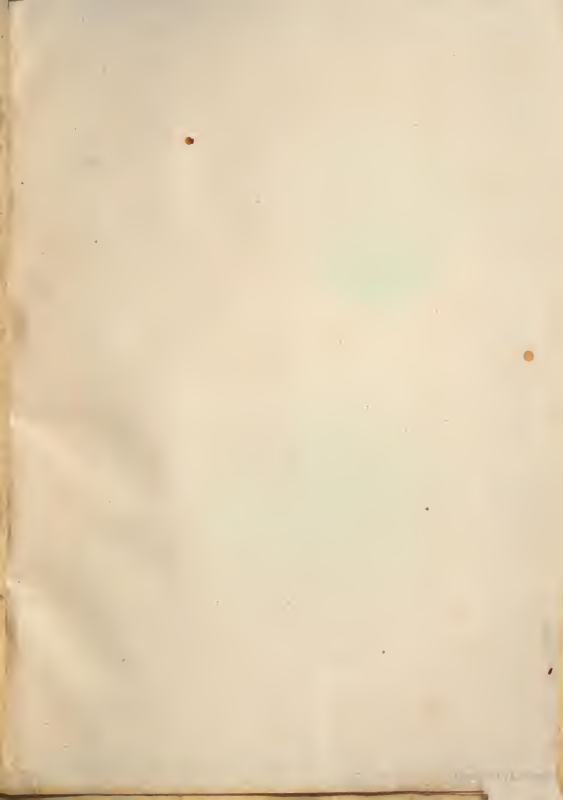

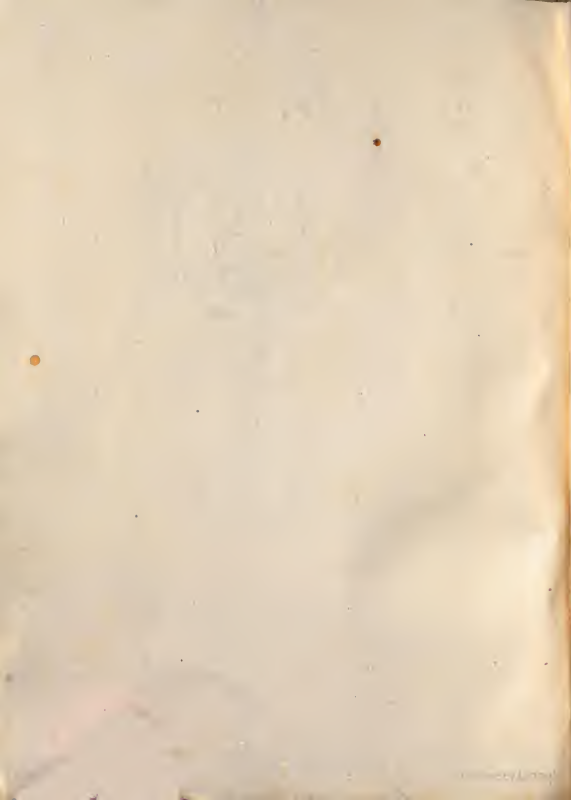
Questiones Quolibet quarti.

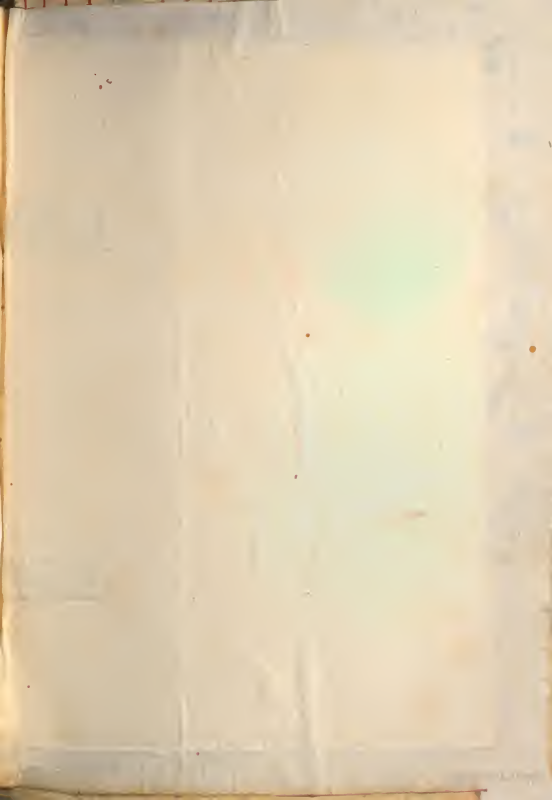
Utrum deus sit intellectus agens. car. 24.
 Utrum felicitas sit deus. car. 25.
 Utrum possibile sit quod homo antequam moriatur intelligat subiecta separata car. 25.
 Quid sit copulatio. car. 29.

1779

15 APRIL 79

stincte modicum tem

pus donec implea

tur numerus fra

trū u